

Incest
og
dens betydning for et individs
personlige narrativ

Rikke Jensen

Studienummer: 20092416

Kandidatspeciale, 10. semester, Psykologi

Vejleder: Jens Gudiksen

*Samlet antal tegn
(inkl. mellemrum og
fodnoter): 185.285*

*Svarende til antal
normalsider: 77,20*

Abstract

We live in a culture, surrounded by media. Every day we are able to see or hear about horrible things happening in the world. Some of the stories that have caught my attention are the stories about children that have been sexually abused by someone in their own family.

The aim of this master's thesis is to examine how incest can influence a child's development, in relation to interpersonal relationships and self-esteem. I also try to explore what parts of narrative therapy that could be useful in relation to establish or re-establish interpersonal relationships, as well as a coherent sense of self. The purpose of this study is to get a subjective point of view, which is why I investigate a single case study. It is based on a woman who has been sexually abused by her older brother from the age of 8. To study this subject matter I used a qualitative methodology. I performed a narrative interview with my participant which lasted about three hours. The interview was also semi-structured. Furthermore a narrative strategy of analysis was used to analyze the data.

In order to analyze my data, I divided the participant's life narrative into three parts 'Childhood', 'Youth' and 'Adulthood'. Under each life period, the most significant themes from the participant's life narrative will emerge. I use a system of theoretical concepts to understand how incest can influence a child's development in relation to interpersonal relationships and self-esteem. The system of concepts are established from attachment theories and theories concerned with incest and childhood sexual abuse. These theories will be applied in my analysis with the intention of understanding the complex structure of the participant's life narrative.

In this thesis I argue that the integrity of an individual is the basis for the analysis. The individual is, at the same time, also supposed to be understood as positioned through competing discourses in society.

From the system of concepts, the analysis and discussion I deduce several findings at the end of this master's thesis. It can be said that incest has contributed to a fragmented sense of self, rather than a coherent sense of self. It has led to reduced self-esteem, guilt and self-reproach. Throughout her life, the participant has experienced difficulties with establishing and maintaining close and trusting relationships. I discuss how

competing discourses in society are also an influence on the participant's sense of self, and in her interpersonal relationships.

Different parts of narrative therapy could be useful. By use of the externalization part of narrative therapy it is possible to separate the problem from the individual. Using preferred narratives rather than thin conclusions about the self, could help the participant enrich her life story. How the participant understands and interprets different events of her life influence her sense of self. Another goal in narrative therapy could be to renegotiate, downgrade or remove different kinds of relationships in the participant's life. This could help the participant in establishing or reestablishing a coherent sense of self and interpersonal relationships.

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	1
1.2 PERSONLIG MOTIVATION	1
1.3 FORSKNING PÅ OMRÅDET	2
1.4 PROBLEMFOMULERING.....	3
1.5 UDDYBNING AF PROBLEMFOMULERING, SAMT BEGREBSAFKLARING.....	3
1.6 FREMGANGSMÅDE OG OPBYGNING.....	4
1.7 AFGRÆNSNING	5
2 TEORETISK BEGREBSAPPARAT	6
2.1 INCEST.....	6
2.1.1 Barnets udvikling.....	7
2.1.2 Komplex dynamik.....	8
2.1.3 Tegn på incest.....	9
2.2 FAMILIEMØNSTRE.....	10
2.3 TILKNYTNINGSTEORI.....	11
2.3.1 Tilknyningsmønstre.....	13
2.3.2 Indre arbejdsmodeller	14
2.3.3 Sikker base.....	14
2.3.4 Omsorgssvigt	15
2.3.5 Infantil seksualteori.....	16
2.4 SELVOPFATTELSE OG INTERPERSONELLE RELATIONER	18
2.5 NARRATIV TERAPI	20
2.5.1 Kort og Landskaber	21
2.6 OPSUMMERING	23
3 METODE	24
3.1 SPECIALETS METODOLOGI	24
3.2 NARRATIV ANALYSESTRATEGI	25
3.2.1 Etiske overvejelser.....	28
3.2.1.1 Udvælgelse.....	28
3.2.1.2 Interviewperson.....	29
3.2.1.3 Magtforhold	30
3.2.1.4 Samtykkeerklæring	31
3.2.2 Narrativt interview.....	31
3.2.3 Transskription.....	34
3.2.4 Analyse.....	35
4 ANALYSE	36
4.1 BARNDOMMEN	37

4.1.1 "Jeg skulle aldrig have været født"	38
4.1.2 Drømmeverden vs. Virkelighed.....	40
4.1.3 At blive set	42
4.1.4 Skyld og skam	44
4.2 TEENAGEÅRENE	46
4.2.1 Fra grå mus til synlig	48
4.3 VOKSENLIVET	49
4.3.2 Selvopfattelse	51
4.3.1 Relationer	55
4.4 OPSAMLING.....	58
5 DISKUSSION	60
5.1 HVORDAN ER MILLES NARRATIV INFLUERET AF SAMFUNDSDISKURSER?	60
5.2 HVORDAN KAN NARRATIV TERAPI ANVENDES I FORHOLD TIL EN PERSON SOM MILLE?	66
5.3 SAMFUNDETS SYN PÅ SEKSUELLE OVERGREB	73
5.4 VALIDITETSDISKUSSION	76
6 AFRUNDING	78
7 LITTERATURLISTE.....	80

BILAG

Bilag 1: Samtykkeerklæring

Bilag 2: Interviewguide

Bilag 3: Analyse

Transskriptionen findes på den vedlagte cd-rom.

Gennem opgaven, bliver der henvist til transskriptionen med Milles initial M.

---

1 Indledning

Incest er på mange måder et tabubelagt område i vores kultur (Gjerlufsen, Gjessing, Gynther, Høedt-Rasmussen, Nielsen & Risgaard, 1999), og det kan være svært at definere, hvor stor en andel der bliver udsat for seksuelle overgreb i Danmark. Grunden til at det kan være besværligt at sætte tal på er, at langt fra alle overgreb bliver opdaget, derudover differentieres der mellem forskellige typer af seksuelle overgreb (Helweg-Larsen & Larsen, 2005, p. 716). I en bred forståelse af, hvad seksuelle overgreb er, kan det både inkludere beluring, blufærdighedskrænkelser, verbale overgreb, beføling og blotteri. Indenfor denne ramme er størstedelen af gerningsmændene, en barnet ikke kender. Hvis der anvendes en snæver definition, som indebærer de alvorligste overgreb, vil det i de fleste tilfælde, være en person barnet kender i forvejen, fx en bekendt af familien eller et familiemedlem (Helweg-Larsen, 2000, p. 12). I Danmark findes der to registre, hvor man kan finde informationer omkring, hvor mange der udsættes for seksuelle overgreb – Kriminalregisteret og Det Nationale Patient Register. Ulempen ved disse registre er, at de kun udgør en brøkdel af alle de overgreb, der forekommer i Danmark (Helweg-Larsen & Larsen, 2005, p. 716). Det at registrene kun udgør en brøkdel bevidner om, at der er mange flere sager end vi kan dokumentere.

1.2 Personlig motivation

Vi lever i en mediekultur, hvor vi næsten dagligt hører om forskellige grusomme begivenheder. Nogle af de historier jeg har bidt særligt mærke i, er alle de fortællinger der kommer frem i medierne, omhandlende børn, der i flere år har været udsat for incest. Disse fortællinger kommer pludselig frem i mediernes søgelys, hvilket kan medvirke til, at mange mennesker bliver opmærksomme på problemet. En af de sager, der har været under meget omtale, er Tøndersagen. Dette er en af de mest voldsomme incestsager, der til dato har været fremme i lyset (Brügger & Thomassen, 2007, p. 8). Det er langt fra alle sager, der er af ligeså grov karakter som Tøndersagen. Lige gyldig hvor stor omfanget er, mener jeg, at der skal sættes ind overfor problemet. Uanset problemets omfang, indvirker det på barnets basale relationer og tillid til andre mennesker, hvis der foregår overgreb i den nærmeste

---

familie. Dette hænger blandt andet (bl.a.) sammen med, at der ikke er nogen omsorgspersoner, barnet kan gå til for, at blive trøstet eller hjulpet, hvis der foregår overgreb i familien (Gram, 2000, p. 110).

1.3 Forskning på området

Der findes mange forskellige måder, at undersøge et fænomen på og metoden bag undersøgelserne influere på resultaterne. I forhold til (ift.) fænomenet incest og herunder seksuelle overgreb, er der mange aspekter, der er væsentlige at tage højde for. For det første er måden, hvorpå man definere seksuelle overgreb centralt, og derudover er afgrænsningen af alder også vigtig. Desuden er det essentielt, hvorvidt man foretager et kvantitativt studium, med spørgeskemaundersøgelser eller man laver kvalitativ forskning, ved hjælp af (vha.) interviews, eller en kobling af de to.

I rapporten *"Unge trivsel År 2008 – en undersøgelse med fokus på seksuelle overgreb og vold i barndom og tidlig ungdom"* udformet af Helweg-Larsen & Larsen, er der forsøgt at lave en procentangivelse for, hvor mange børn der har været udsat for seksuelle overgreb. Undersøgelsen er en kvantitativ undersøgelse bestående af spørgeskemaer. Den bygger på i alt 4.093 niende klasses elever og efter datarensningen indgår 3.976 i undersøgelsen. Undersøgelsen viser, at der er 2,0 % drenge og 7,8 % piger, der har haft seksuel kontakt med en voksen. Heriblandt er knap hver tredje pige og hver ottende dreng blevet presset eller tvunget hertil, mens over halvdelen af de adspurgte rapporterer om mindre seksuel kontakt med en voksen, såsom berøring udenpå tøjet. Det er vigtigt at pointere, at betegnelsen seksuelle overgreb i denne sammenhæng ikke dækker over, om den unge selv vurderer den seksuelle erfaring, som værende et overgreb eller ej. Seksuelle overgreb kan også forekomme mellem jævnaldrende. I rapporten er der 18 % piger og 4,7 % drenge, der har haft en eller flere uønskede seksuelle erfaringer med jævnaldrende.

I alle sager er det vigtigt at huske på, at børn er forskellige og at de derfor reagerer forskelligt (Gram, 2000, p. 111). Der kan argumenteres for, at for at forstå et fænomen er jeg nødt til, at forstå den kontekst det er indlejret i (Crossley, 2000, p. 103). I dette speciale, er formålet derfor ikke, at lave et udtømmende studie af fænomenet incest, men derimod, at dykke ned i et enkelt individs livsfortælling, som har været udsat for ufrivillig søskendeincest. Personen, hvis retrospektive livsfortælling jeg dykker ned i, vil blive benævnt Mille igennem specialet. Ud fra

---

denne ene narrative fortælling, vil jeg forsøge at forstå, hvilken indvirkning incest har haft på Milles liv, hvilket leder mig til følgende problemformulering;

1.4 Problemformulering

Hvordan påvirker incest et barns udvikling i forhold til interpersonelle relationer og selvfølelse? Og hvilke dele af narrativ terapi kan være anvendelige i forhold til, at et incestoffer som Mille kan få etableret eller genetableret interpersonelle relationer, samt en sammenhængende selvfølelse?

1.5 Uddybning af problemformulering, samt begrebsafklaring

I nærværende speciale arbejdes der med fænomenet incest, da jeg tager udgangspunkt i Milles narrative fortælling, som har været udsat for seksuelle overgreb af sin storebror. Igennem specialet vil jeg både bruge betegnelsen seksuelle overgreb og incest. Begge betegnelser vil igennem specialet indebære både blufærdighedskrænkelser, beføling og verbale overgreb (Helweg-Larsen, 2000, p. 12). Interpersonelle relationer dækker over alle de relationer et individ har, herunder et individs forældre, børn, venner etc. Begrebet selvfølelse indebærer, hvordan individet opfatter sig selv samt, hvordan det har det med sig selv. I løbet af specialet vil betegnelserne 'selvopfattelse' og 'identitet', også blive anvendt. Argumentationen for, at anvende alle tre begreber er, at de ikke kan adskilles fra hinanden. Eksempelvis kan et barn, der udsættes for traumer, herunder incest, opleve forstyrrelser i selvopfattelsen. Traumer eller incest kan medføre en fragmenteret selvfølelse, som indenfor den narrative forståelse kan medvirke til negative identitetskonklusioner (Denborough, 2005; White, 2004 if. Riber & Lindvig, 2011, p. 519). Det er en retrospektiv fortælling, der arbejdes ud fra, derfor vil Mille undertiden i specialet, også blive refereret til som værende et barn, fx når der bliver arbejdet med Milles barndom.

Den narrative terapi er valgt, da den adskiller sig fra andre psykoterapeutiske retninger, da den placerer sig selv midt i kulturen i forsøget på, at skabe et diskursivt formidlet selv i en kollektiv sammenhæng. Den læner sig op af den

---

poststrukturalistiske tilgang, som arbejder med at etablere en kritisk kulturel refleksivitet, hvilket sker igennem eksternalisering (Brinkmann, 2012, p. 235).

1.6 Fremgangsmåde og opbygning

Problemformuleringen er bestående af to spørgsmål. I forsøget på, at finde en mulig besvarelse herpå, har jeg opbygget specialet som følger;

Det første spørgsmål, hvordan incest påvirker et barns udvikling ift. interpersonelle relationer og selvfølelse, vil der hovedsageligt blive arbejdet med i afsnittene *teori* og *analyse*. I analysedelen er der forsøgt, at lave en kronologisk opbygning af Milles personlige narrativ, ved at inddele den i 'Barndommen', 'Teenageårene' og 'Voksenlivet'. Under hver titel er der en eller flere underoverskrifter, som udgør de temaer, der er gennemgående for hver tidsperiode. Teorien, udgør et teoretisk begrebsapparat. Begrebsapparatet bliver bl.a. brugt til, at forstå incestprægede familiemønstre samt, hvad der indvirker på selvopfattelsen og interpersonelle relationer. Der vil endvidere blive trukket på begreber fra tilknytningsteorien og seksualteorien.

Imellem teori og analyseafsnittet er der et metodeafsnit, hvor den narrative tilgang vil blive gennemgået ift. de dele af metoden, der er væsentlige for specialet. I dette afsnit vil der desuden være en introduktion af Mille, som er den interviewperson specialet beskæftiger sig med. De etiske overvejelser, der har været i forbindelse med specialet, vil ligeledes blive gennemgået i dette afsnit.

Det andet spørgsmål, hvilke dele af narrativ terapi, der kan være anvendelige ift., at et incestoffer som Mille kan få etableret eller genetableret interpersonelle relationer, samt en sammenhængende selvfølelse, vil primært blive diskuteret under afsnittet *diskussion*. Diskussionen er inddelt i fire dele; 'Hvordan er Milles narrativ influeret af samfundsdiskurser?', 'Hvordan kan narrativ terapi anvendes ift. en person som Mille?', 'Samfundskulturens syn på seksuelle overgreb' og 'Validitetsdiskussion'. På baggrund af (pga.) at narrativ terapi placeres midt i kulturen, er det centralt at diskutere, hvilke samfundsdiskurser Milles narrative fortælling kan være påvirket af. I det foregående afsnit omhandlende analyse, er der hovedsageligt arbejdet med den tilknytningsmæssige påvirkning, af Milles narrative fortælling.

Afslutningsvist vil der være en afrunding på specialet, der vil forsøge at udmunde i en besvarelse af problemformuleringen. Jeg vælger at kalde det en afrunding i stedet for en konklusion, da de udledninger jeg foretager, ikke producerer en sikkerhed i at det er sådan det forholder sig, men derimod producerer de en sandsynlighed (Crossley, 2000, p. 104).

1.7 Afgrænsning

Specialets metodologiske udgangspunkt er den narrative psykologi, der er funderet i et bredt orienteret felt, bestående af tilgange som socialkonstruktionisme, psykoanalyse, kognitiv- og humanistisk orienteret fænomenologisk psykologi (Christensen, 2009, p. 145). Specialets genstandsfelt er funderet i Milles narrative fortælling. Ved at tage udgangspunkt i en subjektiv fortælling, fravælger jeg hermed en objektiv og udtømmende udforskning af fænomenet incest. Omvendt kan der argumenteres for, at det enkelte individ er ekspert i sin egen fortælling og, at virkeligheden er subjektiv (Marner, 2005, p. 25). Måden hvorpå vi tilskriver vores liv mening er ved, at beskrive vores oplevelser igennem fortællinger og disse fortællinger er med til, at forme livet og de indbyrdes forhold heri (Marner, 2005, p. 21). Formålet med specialet er, at undersøge hvilke historier eller narrativer, der udgør Milles opfattelse af sig selv og andre, som samtidig er kædet sammen med hendes historiske, sociale og sproglige strukturer (Crossley, 2000, p. 40). Jeg vælger, at fokusere på Milles interpersonelle relationer og hendes selvfølelse, hermed afgrænser jeg fra at gå i dybden med andre forhold, der også kan synes centrale i Milles narrative fortælling. I specialet er det ikke muligt, at inddrage alle facetter af Milles narrative fortælling, men der er forsøgt, at fremstille en kohærent fortælling, der er indlejret i konteksten.

---

2 Teoretisk begrebsapparat

Det overordnede fænomen, der undersøges i dette speciale, er incest. Der findes ingen udtømmende teori omhandlende incest. På denne baggrund, vil der forekomme en teoretisk gennemgang af den viden, der foreligger på området, som er relevant i henhold til (iht.) dette speciale. For at kunne analysere Milles narrative fortælling, vil afsnittet her fungere som et teoretisk begrebsapparat, hvor der bliver gennemgået forskellige begreber fra bl.a. tilknytningsteorien, samt begreber der er relevante ift., at forstå et familiemønster præget af incest. Formålet med dette afsnit er derfor ikke at lave en udtømmende beskrivelse af de forskellige teorier men derimod, at beskrive de begreber der er relevante i forståelsen af Milles narrative fortælling.

2.1 Incest

Incest er en betegnelse, der kommer fra det latinske ord *incestum* eller *incestus*, hvilket betyder blodskam eller utugt (Schmidt, 1998, p. 10). Ifølge straffelovens § 210 er betegnelsen incest, et juridisk begreb. Det anvendes, når der er tale om seksuel kontakt mellem slægtninge, fx mellem børn og forældre, børnebørn og bedsteforældre eller mellem søskende (Moesgaard, 2007, p. 43). En anden betegnelse er *seksuelle overgreb*, som er en almindelig betegnelse, som også gælder for overgreb der foregår udenfor familien (Gram, 2000, p. 108). Måden hvorpå jeg vælger, at definere seksuelle overgreb i dette speciale, er som følger:

"Seksuelt misbrug er enhver brug af afhængige, udviklingsmæssigt umodne børn og unge i seksuelle aktiviteter, som de ikke fuldt forstår, til hvilke de ikke er i stand til at give deres tilladelse, eller som krænker sociale tabu mod familieroller" (Schechter & Roberge, 1976 if. Helweg-Larsen, 2000, p. 25).

Derudover vil incest i specialet blive opfattet, som noget der forekommer, når et familiemedlem i en magtfuld position forsøger, at tilfredsstille sine behov, hos et medlem af familien, der befinder sig i en mindre magtfuld position. Disse behov kan seksualiseres og de kan udspringe af behovet for magt, accept eller nærhed. Seksualiseringen kan dreje sig om kys, kærtegn, gentagne verbale udtalelser om

---

legemsdele, analt, oralt og genitalt samleje, masturbation, hvor offeret ser på eller er med (Hildebrand, 1983, p. 55f).

Seksuelle overgreb kan desuden siges at være et traume (Strange, 1998, p. 6). Børn der bliver udsat for traumatiske hændelser allerede i den tidlige barndom, kan blive udfordret i deres tillid til deres tilknytningspersoner og troen på, at tilknytningspersonerne kan beskytte dem. Traumatiske hændelser efterlader varige mén iht. barnets livsanskuelse, samt i barnets personlighed (Killén, 2012, p. 41). Børn der udsættes for traumatiske oplevelser kan anvende tilpasnings- og mestringsstrategien, *dissociation* for, at beskytte dem selv. Denne strategi er en psykofysiologisk proces, der medvirker til, at barnets handlinger, følelser og tanker forandres, så den traumatiske hændelse ikke integreres i hukommelsen. Herved kan det blive muligt for børn at fortrænge overgrebene (ibid.). Der findes også andre måder, hvorpå dissociation kan anvendes. En af måderne kan være, at barnet trækker sig væk fra omgivelserne og i stedet forsvinder hen i en drømmeverden. Dissociation anvendes især ved børn, der bliver udsat for seksuelt misbrug, da de via denne tilpasningsstrategi kan mindske den emotionelle smerte (Briere & Elliot, 1994, p. 59). Børn der er blevet udsat for misrøgt eller fysiske overgreb kan desuden udvikle overlevelsestrategier, som enten er udadreagerende adfærd eller overdreven tilpasning (Killén, 2012, p. 42).

2.1.1 Barnets udvikling

Ifølge Mitnick (1983, p. 96) er der en grundlæggende følelse af *skam* i en incestfamilie. Medlemmer af en sådan familie finder dem selv uelskede, uværdige og inkompetente. Disse budskaber, ligger implicit i familien, derfor vil ofret modtage dem uanset om overgrebene endnu har fundet sted. Derudover vil der være en grundlæggende følelse af tvivl i en incestfamilie, derved vil barnet vokse op med en følelse af usikkerhed omkring egne sanser og evner. Børn der ikke får muligheden for selvstændigt at udvikle sig, udvikler tidligt en følelse af dårlig samvittighed, da de vender alting indad. Dette medfører en følelse af ikke at være god nok (ibid.).

Børn der udsættes for seksuelle overgreb, hæmmes i deres naturlige udvikling. En af de evner, der bl.a. bliver påvirket, er barnets evne til, at indgå i forpligtende, følelsesmæssige relationer til andre mennesker (Moesgaard, 2007, p. 41). Seksuelle overgreb kan foregå både i og udenfor familien, dog foregår de fleste indenfor

---

familien (ibid., p. 42). Det kan både være voksne eller børn der krænker. I dette speciale tages der afsæt i Mille, som er blevet udsat for seksuelle overgreb af sin ene storebror. Børn der krænker, udviser ofte en adfærd, som bærer præg af, at de er tidligt skadede. Det kan eksempelvis være børn, der er blevet glemt, som ikke har fået den basale tryghed og omsorg. Disse børn kan udvise pervers adfærd overfor andre børn, samt dyr. Nogle børn håndterer smerten ved, at udvise denne adfærd. Det kan eksempelvis være glæden ved, at slå dyr ihjel eller magten i, at tvinge andre børn til seksuelle lege (Gram, 2000, p. 35).

Et barn der bliver udsat for incest, bruger meget mental energi på, at håndtere misbruget eller overgrebene i stedet for, at være fri til at udvikle gængse færdigheder, såsom udviklingen af en sammenhængende selvfølelse, sociale færdigheder, samt lære at præstere (Ferrara, 2002, p. 75). I stedet for at have tid til at udvikle sig gennem leg og ego-forstærkende aktiviteter, kæmper et barn, der udsættes for incest med, at overleve emotionelt og sommetider også fysisk (ibid.). Hvis incest står på i flere år, er det misbrugte barn nødt til at udvikle selvtillid og en indre styrke for, at kunne overleve, men dette er alle børn ikke i stand til (ibid., p. 75f).

2.1.2 Komplex dynamik

Ferrara (2002, p. 74) beskriver, at det er vigtigt, at være opmærksom på den komplekse dynamik, der opstår når et barn udsættes for incest. Et barn der har været udsat for incest, har ofte mange emotionelle bekymringer. Ofte er barnets perception eller sanseopfattelse, ift. selvet og personen der krænker, forvrænget. Der er ikke mange ofre for incest, der opnår en fuldendt bedring. I stedet udvikler de mestringsstrategier, der kan hjælpe dem gennem anstrengende minder eller flashbacks. Små børn, der rutinemæssigt udsættes for overgreb af forældre eller primære omsorgspersoner kan opleve, at de lever i et uendeligt følelsesmæssigt virvar. Denne type børn skal konstant være på vagt i deres miljø, både ift. fysiske og psykiske overgreb. De fysiske overgreb består af et misbrug af børnenes kroppe, mens de psykiske eller emotionelle overgreb sker gennem trusler og degraderende opførsel fra krænkers side (ibid.). Disse børn som er ofre for intra-familære overgreb, skal forsøge at håndtere det, at blive tvangstilbageholdt og leve i et emotionelt virvar. For disse børn er der ikke noget sikkerhedsnet, der er aldrig momenter af fred eller steder, hvor de kan trække sig tilbage, hvor de kan hvile og

---

gemme sig (ibid., p. 74f). Desuden oplever børnene, at leve med en tvetydig følelse af både had og kærlighed til den person der misbruger, hvis personen er en ven eller slægting. Børn der lever i dette miljø, vil opleve intense emotionelle reaktioner. Disse reaktioner er de nødsaget til, at håndtere alene uden, at de har de adækvate kognitive færdigheder og den emotionelle modenhed hertil. Endvidere vil disse børn opleve en forhøjet frygt, bekymring og mistillid (Ferrara, 2002, p. 75). Alt dette kan sætte barnets senere udvikling og emotionelle stabilitet på spil. Det kan manifestere sig ved, at barnet bebrejder sig selv, at det oplever skyldfølelse, tvivler på sig selv og oplever en reduceret selvfølelse (ibid.). Barnets emotionelle responser kan enten internaliseres ved, at vende dem indad eller eksternaliseres så de rettes mod andre mennesker. Følelsesmæssige reaktioner såsom vrede, raseri eller had, kan ofrene for incest enten projicere over på krænker eller de kan projicere dem ind i sig selv. Både langtids- og korttidseffekter kan influere på barnets daglige funktionsniveau (ibid.). Det vides ikke, hvor stor en andel der bliver ramt af psykiske skadevirkninger, da der ikke findes nogen specifikke følgetegn på seksuelt misbrug. Herved kan de psykiske mén skyldes andet end netop det seksuelle misbrug, da overgreb som oftest er forbundet med et generelt omsorgssvigt (Helweg-Larsen, 2000, p. 16), hvilket uddybes i afsnit 2.3.4.

2.1.3 Tegn på incest

Der findes ikke entydige tegn fra et barn, der har været udsat for seksuelle overgreb. Barnets alder, på det tidspunkt overgrebene finder sted, har en betydelig indflydelse på, hvordan barnet viser tegn på, at have været udsat for seksuelle overgreb, da børn på forskellige udviklingsniveauer, reagerer på forskellig vis (Moesgaard, 2007, p. 44). Når børn udsættes for traumatiske hændelser tidligt i barndommen kan det resultere i, at de får kroniske vanskeligheder med at regulere deres følelser, fx angst, seksuelle impulser og vrede (ibid., p. 46). Ældre børn eller unge, der har været udsat for seksuelle overgreb, reagerer mere med et negativt selvværd, depressive symptomer, seksuel angstelse og sociale problemer (Feiring, 1999, if. Moesgaard, 2007, p. 46).

2.2 Familiemønstre

Der findes forskellige familiemønstre i alle familier, men det der er karakteristisk ved en incestramt familie er, at de gensidigt er afhængige af hinanden. Forstået på den måde, at de er bundet sammen af et emotionelt bånd, der isolerer dem fra den resterende verden. Eksempelvis hvis hemmeligheden omkring incesten bliver afsløret, vil familien formentlig stå sammen om, at benægte hændelsernes eksistens (Renvoize, 1982, p. 100). I familier med incest handler det om, at bevare familien intakt. Dermed vil familien forsøge, at projicere alt dårligt ud for, at holde sammen på familien. Hvis et medlem af familien forsøger at bryde familierammerne, kan det medføre en udstødelse fra familien. Det kan eksempelvis være, hvis et af børnene forsøger at stå frem og fortælle om de overgreb, der har fundet sted (Gram, 2000, p. 41).

Ifølge Gram (2000, p. 41) har forældrene i en incestfamilie ofte vanskeligheder med hensyn til (mht.) deres relationelle og sociale kompetencer, hvilket vanskeliggør deres evner til at skabe tillidsfulde relationer. Børn der vokser op i en familie med incest, kan ligeledes have svært ved, at skabe relationer eller venskaber med andre børn, da andre børn lever i familier med andre regelsæt. Børn i incestfamilier, har et kraftigt tilhørsforhold til familien og det er vigtigt for familien, at holde sig isoleret, da der er fare for at familien ellers kollapser. Når børnene bliver voksne og flytter hjemmefra er behovet for ansvar og inddragelse i familien stadig utrolig stort (Renvoize, 1982, p. 103).

I incestfamilier er grænserne ikke synligt definerede. Det er ofte familier, der er økonomisk udsatte eller, hvor der er mange børn, at grænserne bliver uklare. I alle familier, hvor der foregår incest, kan familiemedlemmerne overtræde hinandens grænser (Renvoize, 1982, p. 101). Et familiemønster består af forskellige medlemmer, der har forskellige roller. Til alle rollerne knytter der sig nogle normer, grænser, attituder og forventninger. Eksempelvis har forældrene rollerne som omsorgsgivere og forsørgere. I familien er der forskellige grænser, heriblandt den enkeltes personlige grænse eller integritet, den naturlige grænse mellem børn og voksne, samt en ydre grænse rundt om hele familien (Gram, 2000, p. 37). Familien kan beskrives som en institution i samfundet, og denne institutions opgave er, at opdrage børnene til at være sociale, trygge og ansvarsbevidste individer, som kan

---

føre kulturarven videre (ibid.). I familier, hvor der foregår seksuelle overgreb, er over halvdelen af mødre selv blevet misbrugt seksuelt (ibid., p. 37f). Den sociale arv, spiller derfor en rolle ift. incest, da der ifølge Gram (2000, p. 38) ses en tendens til, at fænomenet går i arv fra generation til generation. I forbindelse med rollefordelingen i familien opleves der i familier med incest, at mor-datter rollen er byttet rundt. Moderen gør datteren til en *lille mor*, som hun bruger til, at tilfredsstille sine egne behov. Disse mødre har ofte selv lidt et emotionelt afsavn som barn. Ofte vil mennesker finde en partner, der minder om dem selv. På baggrund heraf vil denne type mor, ikke finde en partner der er i stand til, at opfylde hendes behov for varme og sympati (Renovioze, 2000, p. 114f). Datteren vil bl.a. komme til at overtage moderens pligter ift. husholdning, og opdragelsen af de yngre børn. Det bliver datterens opgave at sørge for, at alle i familien har det godt, især moderen. Når, eller hvis datteren, opdager at det ikke er retfærdigt, at hun varetager alle disse opgaver, kan der opstå vrede. I mange tilfælde vil datteren ikke vedkende sig vreden, og dermed bliver den grundlæggende for lidelser senere i livet. Disse døtre bliver centrale figurer i hjemmet og det er svært for dem, at lægge dette ansvar fra sig (ibid., p. 115). Kvinder der fortæller deres mødre om overgrebene efter de er blevet voksne, vil formentlig blive mødt med fornægtelse. Mødrene vil ofte beskyldte døtrene for at lyve eller ignorere udsagnene (ibid., p. 117).

Det familiemønster et menneske vokser op med, spiller en afgørende rolle for udviklingen af dets personlighed (Bowlby, 1996, p. 112). Afgørende for en sund personlighed er, at mennesket i stand til at skifte roller når en situation forandres, eksempelvis i forbindelse med en graviditet. En kvinde, der i sådan en situation ikke er i stand til at skifte rolle, vil være i emotionelle vanskeligheder og vil have sværere ved at stole på andre mennesker. Tilmed kan det være svært for sådan en kvinde at give udtryk for, at hun har brug for støtte og desuden besidder hun en mangel på tillid til sine omgivelser (ibid., p. 113).

2.3 Tilknytningsteori

Ifølge Crossley (2000, p. 89) er der en underliggende tone i narrative fortællinger, som kan være overordnet pessimistisk eller optimistisk. Den narrative tone er, ud fra et udviklingspsykologisk synspunkt, influeret af om individet i den tidlige barndom har udviklet en sikker eller usikker tilknytning til sine primære omsorgspersoner

---

(ibid.). På denne baggrund vælger jeg at se på Milles tilknytningmønstre, da det kan have en indvirkning på den tone, der er gennemgående i hendes livshistorie.

Grundlaget for tilknytningsteorien er skabt af den engelske psykoanalytiker og børnepsykiater John Bowlby. Den canadiske børnepsykolog Mary Ainsworth har været med til at videreudvikle teorien (Schousboe, 2007, p. 474). Bowlby udforskede den tidlige relation mellem barnet og dets forældre, da han antog at den tidlige barndom indvirkede på hele individets liv (ibid., p. 476). Bowlby arbejder indenfor den psykoanalytiske tankegang, men der er dele heraf, som han er uenig i bl.a. ift. driftsteorien. Teorien antager, at barnet følelsesmæssigt er forbundet med moderen, da hun opfylder barnets drift i form af mad, hvorimod Bowlby (if. Schousboe, 2007, p. 476) antog, at moderens omsorg har ligeså stor betydning for barnets overlevelse, som behovet for føde. Ainsworth byggede videre på Bowlbys tilknytningsteori, hvor hun beskæftigede sig med børns forskellige typer tilknytning (ibid., p. 479). Igennem hendes udvikling af "Fremmedsituationsproceduren" som undersøger genforening og adskillelse mellem barn og forældre, fandt hun frem til forskellige tilknytningmønstre (Bowlby, 1994, p. 18), som uddybes i afsnit 2.3.1

Bowlby (if. Killén, 2012, p. 42f) bygger på to grundantagelser. Den første antagelse går ud på, at alle børn bliver tilknyttet deres omsorgsperson. Biologisk er det en nødvendighed for børn at etablere en *tilknytning* til deres omsorgsperson. Tilknytningen afhænger af samspelet med forældrene, og nogle børn vil udvikle en utryk tilknytning, mens andre udvikler en tryk tilknytning (ibid.,). Den anden antagelse Bowlby arbejder med er begrebet *indre arbejdsmodeller*, som udvikles på grund af (pga.) de erfaringer barnet gør sig (ibid., p. 43, 49). Tilknytningsteorien beskæftiger sig både med almindelig udvikling, og med psykopatologisk udvikling (Sroufe, Carlson, Levy & Egeland, 1999, p. 1). Specialet tager sit afsæt i et individ, der er blevet udsat for omsorgssvigt i den tidlige barndom, derfor vil dette afsnit hovedsagligt omhandle teori om tilknytning ift. psykopatologisk udvikling.

Den tidlige erfaring som et barn gør sig er, ikke i sig selv, grunden til patologier senere i livet. Den fortælling som et individ har med sig i bagagen, er en del af den nulevende kontekst, hvilket indvirker på et individs engagement og fortolkning i en senere situation. Hvis der i den tidlige barndom, bliver skabt et ængsteligt tilknytningmønster, er det altså ikke en psykopatologi i sig selv, men det kan være

---

en basis for at der senere i livet kan forekomme patologier (Sroufe, Carlson, Levy & Egeland, 1999, p. 1). "*Early experience often plays a critical role in the developmental dynamic that yields pathology, but this role is dependent on a surrounding context of sustaining environmental supports*" (ibid. p. 2). Individet er ikke kun et produkt af tidlige erfaringer, men derimod et produkt af alle de erfaringer individet har gjort sig (ibid.).

2.3.1 Tilknytningsmønstre

Børn udvikler forskellige tilknytningsmønstre. Nogle børn udvikler en tryk tilknytning, mens andre udvikler et utrygt tilknytningsmønster, som både kan være af en undgående eller ambivalent karakter. Derudover er der et fjerde tilknytningsmønster, som er den desorganiserede tilknytning (Killén, 2012, p. 45f). Hvordan forældrene behandler deres barn, har afgørende betydning for, hvilket tilknytningsmønster et barn udvikler (Bowlby, 1994, p. 140). Det tilknytningsmønster et barn udvikler i barndommen, indvirker på barnets relationsevner, samt barnets mentale repræsentationer i voksenlivet (Holmes, 2003, p. 21).

Børn med en *tryk tilknytning* har forældre der er lydøre, sensitive, tilgængelige og som trøster og beskytter. Derudover har børnene tillid til, at forældrene er der for dem (ibid., p. 45). De *undgående utrygt tilknyttede* børn giver ikke udtryk for, hvad de føler. De er gode til at tilpasse sig, og de undgår øjenkontakt og fysisk kontakt. De børn med en *utrygt ambivalent tilknytning* er intense i deres kontaktsøgning, samt i deres afvisning af tilknytningspersoner. Når de bliver vrede og kede af det, kan de været meget svære, at berolige og trøste og nogle ambivalent tilknyttede børn kan være utrolig passive (ibid., p. 46). Det mest alvorlige tilknytningsmønster er den *desorganiserede tilknytning*, der både indeholder mønstre af den ambivalente og undgående adfærd. Børn med en desorganiseret tilknytning er både udadreagerende og hæmmende i deres adfærd. De mangler strategier iht., at regulere deres følelser i stressfyldte situationer. Børn der udvikler dette tilknytningsmønster, er ofte børn der har været udsat for overgreb (ibid., p. 46f). Desuden har de børn, hvis mødre der selv har været udsat for seksuelle overgreb eller mishandling som børn en risiko for, at udvikle et desorganiseret tilknytningsmønster (Bowlby, 1994, p. 139).

Selvregulering er centralt ift. emotioner og i samspillet med andre mennesker. Evnen til at kunne regulere sine følelser i forskellige sociale sammenhænge afhænger af, om individet har et sikkert tilknytningsmønster (Bowlby, 1982, p. 11). Børn der er trygt tilknyttede og som oplever et tillidsfuldt forhold til deres primære omsorgspersoner, vil være bedre til at mestre forskellige udfordringer i barndommen, samt de vil være mere autonome sammenlignet med de utrygt tilknyttede børn. Ligeledes kan en tryk tilknytning i den tidlige barndom være grundlæggende for udviklingen af et sammenhængende og selvsikkert barndoms-selv (McAdams, 1993, p. 44), modsat et traumatiseret barn der ofte vil have en fragmenteret selvfølelse (Denborough, 2005; White, 2004 if. Riber & Lindvig, 2011, p. 519).

2.3.2 Indre arbejdsmodeller

Indre arbejdsmodeller bygger på barnets tidligere erfaringer. Barnet udvikler en indre opfattelse af sig selv og af andre (Killén, 2012, p. 49). Den respons som omsorgspersonen giver barnet i de første leveår er med til, at forme barnets tilknytningsmønstre og samspilsformer (ibid., p. 43). Den erfaring som barnet gør sig i de første leveår, som er med til at skabe de indre arbejdsmodeller, har afgørende betydning for den videre udvikling og den erfaring barnet gør sig fremadrettet. Når det drejer sig om selvopfattelse og evnen til at regulere sine følelser, kan de indre arbejdsmodeller enten være med til at forvrænge eller styrke disse. Endvidere er de indre arbejdsmodeller vigtige ift. forældreevnen når det handler om, at være responderende og sensitiv ift. sit barn. Gode venskabsrelationer kan desuden forstærke eller modificere tidligere tilknytningserfaringer (ibid., p. 49).

Barnets tidligste tilknytningsrelationer danner rammen om deres første erfaring, ift. emotionel nærhed. Disse relationer repræsenterer prototyper af nære relationer senere i livet, især intime kærlighedsforhold og evnen til at være forældre. Børn lærer af deres tidligere erfaringer. De tilknytningsmønstre som barnet udvikler igennem barndommen, er en refleksion af de erfaringer barnet har gjort sig (ibid., p. 5).

2.3.3 Sikker base

For at et menneske tør udfolde sig i verden kræver det en sikker base, at arbejde ud fra. Det centrale er, at mennesker har tilknytningsfigurer bag sig som de har tillid til.

Det er ikke kun børn, der har behov for en sikker base, det er noget mennesker har brug for igennem hele livet. Den sikre base er dog mest iøjefaldende i den tidlige barndom (Bowlby, 1996, p. 111). En sikker base skal ikke kun opfattes som en ydre figur, men skal også forstås som en repræsentation af tryghed i den menneskelige psyke, derfor gør den sig også gældende i voksenlivet (Holmes, 2003, p. 22).

I et menneskes udvikling af en personlighed er der to former for påvirkning, der er centrale. Det første centralområde, er den miljømæssige påvirkning som karakteriseret af en tilknytningsfigur, der er til stede og som kan sørge for at opretholde en sikker base for barnet. Den anden centrale påvirkning af barnets personlighedsdannelse, er de indre påvirkninger som handler om barnets tillid til tilknytningspersonen og derefter det gensidige samarbejde mellem barnet og tilknytningspersonen (Bowlby, 1996, p. 112). En tryk eller sikker base er den omsorgsperson, barnet søger hen til, når det bliver ked af det. Hvis barnet eksempelvis er utrygt tilknyttet, kan den sikre base medføre en utryk tilknytningsoplevelse (Holmes, 2003, p. 22).

2.3.4 Omsorgssvigt

Incest hører til under en af de mange former for omsorgssvigt (Schmidt, 1998, p. 27). Børn der udsættes for omsorgssvigt, kan både være i form af følelsesmæssig misrøgt, psykiske overgreb, fysiske overgreb og seksuelle overgreb. Børn der bliver udsat for seksuelle eller fysiske overgreb i familien, har forud for disse overgreb været udsat for psykiske eller følelsesmæssig misrøgt (Killén, 2012, p. 39). Hvis omsorgspersonen har en grundlæggende holdning omkring barnet som forhindrer, at barnet udvikler et positivt selvbillede kan det karakteriseres som psykiske overgreb. Derudover indebærer det, at forældrene har et negativt engagement i barnet samt, at familiens livsstil kreerer et omsorgsmiljø, hvor barnet lever med kronisk bekymring og frygt (Killén, 2012, p. 40). Følelsesmæssig misrøgt dækker over forældrenes manglende evne til at varetage barnets emotionelle, sociale og kognitive behov. Det kan eksempelvis være forældre der ikke er i stand til, at tilsidesætte egne behov og problemstillinger til fordel for deres barn. Grunden hertil kan bl.a. være at forældrene lider af en form for psykisk sygdom (ibid., p. 39). Hvis et barn udsættes for følelsesmæssig misrøgt, influerer det på hjernens udvikling, hvilket kan medvirke til kognitive, sociale og følelsesmæssige udviklingsforstyrrelser eller forsinkelser (ibid.,

---

p. 40). Børn der har et undvigende tilknytningsmønster, bliver gennem tidlige erfaringer støttet i, at selvet er isoleret. De er ikke i stand til at opnå emotionel nærhed og de føler sig uværdige til at modtage omsorg (Sroufe, Carlson, Levy & Egeland, 1999, p. 9).

2.3.5 Infantil seksualteori

Katrine Zeuthen (2003; 2006), lektor i psykologi, har beskæftiget sig med barnlig seksualitet. Ifølge Zeuten (2003; 2006) er den barnlige seksualitet grundlæggende for at forstå børn, der har været udsat for seksuelle overgreb. Zeuten bygger bl.a. sin teori på Sigmund Freuds teori om infantil seksualitet og Jean Laplanches videreførelse af forførelsesteorien. Derfor vil der i det følgende forekomme en kort teoretisk baggrund for disse.

Sigmund Freud er en af de revolutionerende teoretikere indenfor seksualteorien. Særligt er det teorien om den *infantile seksualitet*, som Freud er kendt for. Freud mente at barnets seksualitet var grundlæggende for den voksnes seksualitet. Det vil sige (dvs.) at hvis et voksent menneske oplever særlige hæmninger, blokeringer eller ønsker ift. det seksuelle kan forklaringen herpå, som oftest findes i barndommen (Olsen & Køppe, 1985, p. 9). Barnets infantile seksualitet har en periode fra 2-5 leveår, hvor det udvikles. De seksuelle spændinger der opbygges i denne periode, bliver ikke brugt seksuelt, men derimod til at opbygge sociale følelser og igennem reaktionsdannelse og fortrængning til at opbygge en senere seksuel aktivitet (ibid., p. 126f). Freud (if. Olsen & Køppe, 1985, p. 127) opfatter den kønsdrift, der er på spil i barndommen som objektløs også kaldet autoerotisk. Den infantile seksualitet opstår i tilknytning til legemsfunktioner som er autoerotiske og målet med det seksuelle er, at den er underkastet en erogen zone (ibid., p. 86). I den infantile periode er kønsorganerne i fokus hos barnet, og der kan være en overgang, hvor der finder genital tilfredsstillelse eller infantil masturbation sted. I alderen seks til otte år er der en tilbagegang i seksualudviklingen, denne fase kaldes latensperioden (Freud, 1972, p. 250f). *Latensperioden*, er perioden mellem den infantile seksualitet og *den genitale seksualitet*, som starter i puberteten. Det der ligger til grund for tilbagegangen i seksualudviklingen i denne alder, er samfundets manglende accept af børns seksuolytringer. Olsen og Køppe (1985, p. 26) argumenterer for at forældreautoriteten, i de seneste årtier, er blevet svækket og den seksuelle opdragelse

---

er blevet mere liberal. Derved er der flere tegn på, at børn springer latensperioden over og går direkte over til den genitale fase (ibid.). Efter Freuds tid er der andre, der ligeledes har beskæftiget sig med seksualteorien, heriblandt den franske psykoanalytiker Jean Laplanche (1990), som bl.a. har arbejdet videre på Freuds forførelsesteori, som han kalder den generaliserede forførelsesteori.

Ifølge Zeuthen (2003, p. 742) opfatter Laplanche ikke barnet som autoerotisk, da barnet lige fra begyndelsen er afhængig af objektet eller omsorgspersonen der tager varer på barnet. Laplanche arbejder videre med forførelsesteorien (ibid., p. 754). Dette er ikke den samme forførelsesteori, som Freud arbejdede med i sin tid, hvor han diagnosticerede kvinder, der havde skjulte minder om incest med "hysteri". Denne teori forkastede Freud senere, hvor han i stedet arbejdede videre med teorien om Ødipus Komplekset (Imber-Black, 1993, p. 182). Det Laplanches fokuserer på er, at barnet fødes hjælpeløst og derfor er afhængig af sin omsorgsperson. Barnet bliver mødt med mange ubevidste seksuelle betydninger, som det endnu ikke er i stand til at forstå – og det er her, at barnet møder den første forførelse som vækker barnets seksualitet (Laplanche, 1990, p. 199). Dette betyder, at forholdet mellem mor og barn har betydning for barnets seksuelle udvikling, hvilket sker igennem almindelig pleje og hverdagshandlinger (ibid., p. 199f). Det der styrer barnet i sin udvikling, er barnets forsøg på at forstå hvad den voksne kommunikerer gennem sin omsorg. Forholdet mellem seksualdrifterne og selvopholdelsesdrifterne som, er de drifter der sikrer barnets overlevelse både socialt og fysisk, udgør den intersubjektive mor-barn relation, da seksualitet og overlevelse er bundet sammen af moderens tilstedeværelse (Zeuthen, 2003, p. 743).

Når børn udsættes for seksuelle overgreb i barndommen, bliver barnet mødt af en voksen der er bekendt med betydningen af akten, mens barnet er nødt til at overtage betydningen uden at forstå hvad den indebærer. Det betyder at barnet ikke længere kan have samme hjælpeløshed og åbenhed overfor verden, da barnet i stedet fastholdes i det seksuelle overgreb og den voksnes forståelse heraf. Samtidig bliver det asymmetriske forhold mellem den voksne og barnet forstærket (Zeuthen, 2003, p. 751).

"Det betyder, at det seksuelle overgreb ikke lader barnet skabe sine egne infantile seksuelle fantasier, der med udgangspunkt i

---

den almene forførelse har til hensigt med tiden at lade barnet lære seksualitetens betydning at kende hos sig selv. Men alligevel eksisterer det seksuelle overgreb også i samtidighed, det blander sig med den almene forførelse og bliver derved en del af denne og af barnets forsøg på at udfylde hulrummet med betydning." (Zeuthen, 2003, p. 751f).

Ovenstående citat beskriver, hvordan et seksuelt overgreb opleves ud fra et barns synspunkt. I den almene forførelse har barnet et hulrum af betydning, mens barnets forsøg på at udfylde hulrummet påvirkes, når det udsættes for seksuelle overgreb (ibid.). Barnet vil lige fra begyndelsen forsøge at skabe betydning, fordi det i udgangspunktet ikke forstår (ibid., p. 754). Måden hvorpå barnet møder verden er defineret ud fra relationen mellem barnet og den voksne (Zeuthen, 2003, p. 753). Barnet vil forsøge at oversætte de voksnes henvendelser gennem de midler, som barnet har til rådighed. Herved får barnet skabt et narrativ omkring sig selv, der er meningsfuldt og sammenhængende (ibid., p. 754). Et barn der udsættes for seksuelle overgreb bliver udsat for en betydning, som det ikke har mulighed for at oversætte. Barnet er dog nødsaget til at give det en betydning, da det blander sig med den almene forførelse (ibid., p. 755). Laplanche (if. Zeuthen, 2003, p. 754) hævder at, i barnets forsøg på at få seksualdriften til at give mening er objektet eller omsorgspersonen tilstede. Dermed er omsorgspersonen også til stede og medvirkende til, at barnet lærer at skelne mellem det indre og ydre, hvad det har lyst til og ikke lyst til, hvad er frivilligt og hvad er tvang, samt skelnen mellem subjekt og objekt (ibid.). Omvendt kan den voksne være med til at forhindre, at barnet udvikler denne evne til at skelne fx i forbindelse med seksuelle overgreb (ibid., p. 755).

2.4 Selvopfattelse og interpersonelle relationer

I forlængelse af et seksuelt misbrug kan der følge en række psykosociale problemer, såsom dissociation, depression, samt interpersonelle problemer, såsom dysfunktionel seksualitet og indtagelsen af offerpositionen, også efter overgrebenes ophør (Walsh, Fortier & DiLillo, 2010, p. 8).

Hvordan en person opfatter eller ser sig selv er influeret af de tilknytningsmønstre, der etableres i barndommen. Hvorvidt et barn bliver mishandlet eller ej, har

---

indvirkning på dets selvbevidsthed. Hvis et barn udsættes for seksuelle overgreb, kan det influere på barnets udvikling af selvopfattelsen (Briere & Elliot, 1994, p. 58). I interpersonelle sammenhænge kan det være svært for et seksuelt misbrugt barn, at definere egne grænser, og dette kan medføre at de ofte bliver udnyttet af andre mennesker (ibid., p. 59). Pga. barndommen drager individer konklusioner omkring sine omgivelser, sig selv og andre mennesker. Børn der bliver udsat for seksuelt misbrug, drager ofte en negativ konklusion omkring sig selv. I følge Briere & Elliot (1994, p. 56) fører dette til selvbebrejdelse, samt et lavt selvværd, hvilket fortsætter ud i teenage- og voksenlivet.

Ifølge Holmes (2003, p. 25) har utrygt tilknyttede individer, både ambivalente og undgående utrygt tilknyttede, en vaklende selvfølelse. For de undgående utrygt tilknyttede personer afhænger deres selvfølelse af kontrol, at være i stand til at holde intimitet på afstand, da intimitet er truende for dets selvfølelse. Ydre bekræftelse har desuden ikke ret stor indvirkning på undgående utrygt tilknyttede individer. For individer med et utrygt ambivalent tilknytningsmønster afhænger deres selvfølelse af deres tilknytningspersoners nærhed, samt en positiv opfattelse fra tilknytningspersonens side (Holmes, 2003, p. 25). En god selvfølelse er forbundet med en tryk tilknytning (ibid., p. 29). Et individ med en tryk tilknytning har et afbalanceret selvfølelsessystem, som både er i stand til at give og modtage bekræftelse (ibid., p. 25).

Når et barn vokser op med seksuelt misbrug bliver det ofte gjort til offer, også senere i livet. Ifølge Finkelhor (1979; if. Beitchman, Zucker, Hood, DaCosta, Akman & Cassavia, 1992, p. 108) vil disse mennesker være i højere risiko for at blive udsat for voldtægt og hustruvold. Derudover påvirker seksuelt misbrug individets selvværd, hvilket gør dem til iøjnefaldende ofre for mænd, der kun vil udnytte dem seksuelt (ibid.). *"Personality variables, such as a sense of worthlessness and selfblame, may antedate, co-exist, or follow CSA, leading these women to expose themselves to men who revictimize them, and thus confirm their low opinion of themselves."* (Beitchman et al., 1979, p. 108). Kvinder der som børn er blevet udsat for seksuelle overgreb, er ifølge Beitchman et al. (1979, p. 108) mere tilbøjelig til at møde mænd der får dem til at føle sig som ofre, hvilket bekræfter dem i at de ikke er noget værd.

Ifølge Browne & Finkelhor (1986, p. 70) har kvinder, der er blevet seksuelt misbrugt som børn sværere ved at relatere sig til både mænd og kvinder. Derudover vil de have problemer i relationen til deres forældre, samt problemer med at mestre opgaven som forældre og reagere på deres egne børn. Ofre for incest har det generelt svært med tætte relationer. Derudover har de svært ved, at stole på andre mennesker når det handler om følelser som fjendtlighed, angst og svigt (ibid.).

2.5 Narrativ terapi

Den narrative terapi er grundlagt af den australske psykolog Michael White. White er inspireret af bl.a. Michel Foucault og Gregory Bateson. White lader sig eksempelvis inspirere af Foucaults teori omkring sproget, magt og diskurser. Tanken om at sproget skaber verden samtidig med, at mennesker lever under en diskursiv magt, der tager udgangspunkt i normerne omkring normalitet, som mennesket forsøger at leve op til. White er inspireret af Bateson iht., at en enkelt beskrivelse aldrig er tilstrækkelig, at der altid skal fortælles en alternativ historie til den dominerende fortælling (White, 2006, pp. 11-15). I forbindelse med magt skal det forstås som noget produktivt, når der eksisterer magt findes der også modmagt (Bateson, if. White, 2006, p. 14). I narrativ terapi kan en alternativ fortælling fungere som en modmagt, ift. den dominerende fortælling. Denne modmagt kan være med til at producere nye former for subjektivitet eller nye narrativer, som kan medvirke til at individet i større grad får agenthed i sit liv. Højere agenthed i sit liv indvirker desuden på, at man ikke bliver ledt af almene kulturelle normer (White, 2006, p. 14f). Derudover er White (if. Marner, 2005, p. 15) inspireret af antropologi og postmodernistisk tænkning. I den postmodernistiske tænkemåde bliver ekspertrollen udfordret, da der i højere grad bliver lagt vægt på professionel ydmyghed, og udforskning af enkelte erfaringer frem for universelle teorier (ibid., p. 23). I den postmodernistiske tænkning er al virkelighed subjektiv, og det centrale er de historier, der bliver fortalt herom. Inspireret af Marner (2005, p. 25) kan White opfattes som kritisk konstruktivist eller konstruktionalist, da han indgår som medforfatter til nye og alternative fortællinger.

Indenfor narrativ terapi er personlige narrativer grundlæggende for en persons liv, problemer og identitet (Carr, 1998, p. 486). Subjektet er genstandsfeltet i narrativ terapeutisk praksis. Det handler om de konklusioner individer drager om sig selv og

---

deres identitet, at mennesket er stykket sammen af mange forskellige stemmer (White, 2006, p. 14). I den narrative terapi er terapeuten hverken neutral eller ekspert, dvs. at terapeuten ikke ligger inde med en sandhed omhandlende menneskers liv (White, 2006, p. 10). Den narrative terapi sætter spørgsmålstegn ved begrebet om sandhed og den magtudøvelse, der følger med sandhedsbegrebet (White, 2008, p. 12). Den narrative terapi mener at alle forskellige måder at leve på, fortjener respekt og interesse, at man ikke skal sætte disse individer i normalitetens indsnævrede fængsel (White, 2008, p. 13f).

2.5.1 Kort og Landskaber

I den narrative praksis bliver livet anskuet som landskaber, hvori vi bevæger os, samt samler erfaringer. Til at orientere sig i et bestemt landskab (det kan være et andet menneske) kan det være fordelagtigt med brugen af forskellige kort (White, 2006, p. 20). White (2008) opererer med seks forskellige kort, eller terapeutiske guidelines;

1. Eksternaliserende samtaler.
2. Genforfattende samtaler.
3. Genmedlemsgørende samtaler.
4. Definerende ceremonier.
5. Samtaler der fokuserer på unikke hændelser.
6. Stilladserende samtaler.

Alle kort eller guidelines har til formål, at skille problemet fra individet (White, 2008). De eksternaliserende samtaler er med til at redefinere individets forhold til dets problemer. Endvidere kan de skabe mulighed for en ny opfattelse af individets identitet og måde at leve sit liv på, samt have fokus på det der er vigtigt for individet (White, 2008, p. 76). Til hverdag bruger vi ofte internalisering: "du er en fiasko", "du er vred", "du er deprimeret" osv. Disse kan karakteriseres som *tynde konklusioner* omkring et individs identitet. Ved eksternaliserende samtaler bliver der forsøgt at lave en adskillelse mellem problemet og personen. Problemet er en selvstændig størrelse, der har overtaget individets tanker, handlinger og følelser, hvilket individet ikke bryder sig om. Problemer skal opfattes som en diskursiv dannelse, der er defineret af en kulturel magt. Igennem den narrative terapi handler det om, at forstærke den foretrukne fortælling i individets liv, og reducere de tynde konklusioner (Holmgren, 2007, pp. 373-375). I terapien forsøger man at undersøge

---

hvilken magt, virkning eller indflydelse, problemet har på individets liv og relationer. Derudover beskæftiger terapien sig med individets egen indflydelse på sit liv, om der er noget individet har magt over, som problemet ikke har magten over (ibid., p. 374).

White er inspireret af Jerome Bruner ift. at distancere mellem *handlingens* og *bevidsthedens landskab*. Et individs dominerende kort bliver tegnet gennem den dominerende fortælling i individets liv. Dermed bliver den dominerende fortælling afgørende for, hvad individet kan (handling), og hvem det er som menneske (bevidsthed) (White, 2008, p. 15). Individets fortælling er derfor bestående af et handlings- og bevidsthedslandskab, som også er det kort White kalder for *genforfattende samtaler* (ibid., p. 140).

Genmedlemsgørende samtaler kan fungere som en modstand til stærkt isolerede identitetsopfattelser, der findes i den moderne vestlige kultur. Det centrale i dette kort er, at individets identitet er formet af vigtige personer eller skikkelser fra individets fortid og nutid. I det terapeutiske arbejde skabes der en mulighed for, at rekonstruere individets identitet igennem gengivelse af historier, der geninkorporere deres vigtige relationer (White, 2008, p. 171).

Definerende ceremonier er med til at styrke individets oplevelse af aktørbevidsthed, hvilket gør det i stand til at tage hånd om dets problemer og komme videre med livet. Dette gøres gennem udviklingen af righoldige historier eller fortællinger, som gengives af eksterne vidner, der er til stede i terapien (ibid., p. 226f).

I terapien kan det være nyttigt, at tillægge *unikke hændelser* en særlig betydning, da de kan fungere som indgangsvinkel til udviklingen af en righoldig og alternativ historie til den dominerende fortælling. Derfor er det centralt at terapeuten spørger ind til de unikke hændelser og udfolder deres betydning (ibid., p. 264f).

Whites kort, omhandlende *stilladserende samtaler*, er bl.a. inspireret af Vygotskys begreb *zonen for nærmeste udvikling* (ibid., p. 290). I gennem terapeutiske samtaler skal der skabes et nødvendigt stillads der gør det muligt for individer, at bevæge sig i stigende progression fra det velkendte mod det de potentielt vil kunne udrette. Denne proces kan hjælpe individer til at opnå større agenthed, samt troen på at de kan styre deres eget liv (ibid., p. 267).

2.6 Opsummering

I nærværende afsnit er der redegjort for de dele af teorierne, der har relevans ift. at forstå Milles narrative fortælling. Det teoretiske begrebsapparat der her er fremstillet, vil blive anvendt i en videre analyse i afsnit 4. Afslutningsvist i dette afsnit er der gjort rede for centrale dele af den narrative terapi, som vil blive forsøgt anvendt i *diskussionsafsnittet*, under afsnit 5.2.

---

3 Metode

Den valgte kvalitative metode til at belyse problemformuleringen, vil i dette afsnit blive gennemgået. Der tages udgangspunkt i de dele, der har relevans for specialet, hvori der indgår overvejelser omkring valg og anvendelse af metoden.

3.1 *Specialets metodologi*

Den narrative psykologi har oprindeligt sit udgangspunkt i den psykoanalytiske metode. I psykoanalytisk tradition bliver selvforståelsen og fragmenterede oplevelser forsøgt genoprettet via genfortælling, der igen er med til at gøre livet meningsfuldt og forståeligt (Christensen, 2009, p. 145). Den narrative tilgang blev et interesseområde i slutningen af 70'erne, hvor sprogets og omgivelsernes betydning for psyken blev sat i fokus. Narrativ psykologi strækker sig bredt over forskellige tilgange, fx den humanistiske (fænomenologiske), psykoanalytiske, socialkonstruktionistiske og kognitive tilgang til psykologien (ibid.).

Den narrative psykologi foregår på et socialkonstruktionistisk grundlag, at sproget opbygger vores verdens- og identitetsforståelse (Christensen, 2009, p. 72f). Sproget anvendes som redskab ift. at skabe realiteten. Det er især realiteten omkring det oplevede selv, der er i fokus samtidig med at selvet uløseligt er bundet sammen med sprog, narrativer, tid, andre mennesker og moral (Crossley, 2000, p. 40). Måden hvorpå vi generelt forstår os selv, andre mennesker og verden på, er bundet sammen med måden hvorpå vi bruger og forstår de sproglige og moralske ressourcer, der er tilgængelige for os i den kultur vi er vokset op i (ibid., p. 45f). Måden hvorpå vi forsøger at skabe mening, er forankret i vores kulturelle og familiære historier. Den tidsmæssige dimension er central mht. vores forståelse af os selv og andre, og er relateret til ideen om, at menneskelig erfaring foregår i en kontekst af en narrativ form (ibid., p. 46).

I et narrativt interview er det centralt at fokusere på, hvad interviewet afslører omkring relationen mellem selvet, livet og narrativer. I forskningsmæssige sammenhænge når begreberne 'selvet' og 'identitet' bliver studeret, bliver udfaldet forskelligt afhængig af hvilket teoretisk ståsted feltet bliver belyst ud fra. Der er den realistiske tilgang, der ser interviewet som et redskab til at fremskaffe informationer

---

om interviewpersonens perceptioner, overbevisninger og narrativer omhandlende individets selv. Den socialkonstruktivistiske tilgang ser interviewet som et sted hvor specifikke interaktive og sociale funktioner bliver udført, hvilket læner sig op af en retorisk- og diskursanalytisk tilgang (Crossley, 2000, p. 87). Smith (1995, if. Crossley, 2000, p. 88) argumenterer for, at der findes en position imellem den realistiske og konstruktivistiske tilgang, som vil være den position der arbejdes ud fra i dette speciale. Den teoretiske midterposition tager udgangspunkt i, at det interviewpersonen fortæller har en signifikant betydning, både i og udenfor interviewsituationen, som repræsenterer en manifestation af personens sociale og psykologiske liv (ibid.). Samtidig betyder det ikke, at interviewpersonen ikke fortæller ting i interviewet udelukkende for at fremstå godt. Personer vil ikke opdigte et personligt narrativ, der er tilpasset interviewsituationen, i stedet er den narrative fortælling hele tiden til stede inde i interviewpersonen (McAdams, 1993, p. 20). Dette speciale tager afsæt i McAdams (1993, p. 20) tanke om, at et interview frembringer aspekter af et personligt narrativ, hvilket giver mig som interviewer hints til den sandhed, der allerede er placeret i interviewpersonens sind.

3.2 Narrativ Analysestrategi

Den fænomenologiske tilgang til psykologien kan inddeles i tre kategorier: Den deskriptive fænomenologi, den fortolkende fænomenologi og den narrative analyse (Langdridge, 2007, p. 83). Den deskriptive fænomenologi er den traditionelle tilgang til fænomenologien. Denne analysestrategi fokuserer på at fremdrage essensen af et fænomen gennem epoché, samt den psykologiske fænomenologiske reduktionisme, men bygger samtidig på den eksistentielle filosofi. Den fortolkende fænomenologi, bedre kendt som Interpretative phenomenological analysis (IPA), er den mest kendte tilgang til den fænomenologiske psykologi. Der er mindre fokus på det deskriptive og mere fokus på fortolkning. Den hermeneutiske fænomenologi er også en fortolkende metode, som involverer en tematisk analyse. Grundet den øgede interesse ift. den hermeneutiske vinkel på fænomenologien, er der sket en udvikling af den fænomenologiske narrative metode (ibid., p. 55f). I dette speciale tages der udgangspunkt i den narrative analyse. Den kritisk narrative analyse bygger på principper fra filosoferne Hans-Georg Gadamer og Paul Ricoeur. Der findes desuden andre former for narrative analyser, som bygger på principper fra Dan P.

McAdams, Michael Murray og Donald Polkinghorne, som vil være dem specialet metodisk hovedsageligt er bygget op omkring. Her handler det om at identificere narrativerne, undersøge hvilken funktion de har, hvilken underliggende tone der er i narrativerne, samt deres tematiske indhold (Langdridge, 2007, p. 56). Grunden til at der i dette speciale vælges en narrativ tilgang er, at den narrative psykologiske tilgang er udviklet i relation til fx psykologiske traumer. Tilgangen er brugt til at forstå, hvordan mennesker tilpasser sig og respondere på traumatiserende begivenheder. Den narrative tilgang forsøger, at forstå en specifik oplevelse som et individ har gennemlevet (Crossley, 2000, p. 40). Genstandsfeltet i den narrative psykologi er derfor 'selve fortællingen' (Christensen, 2009, p. 145). I og med at specialet tager udgangspunkt i en kvindes livshistorie, som igennem mange år har været udsat for incest af hendes storebror, kan der argumenteres for, at den narrative tilgang vil være en god vinkel at belyse problemstillingen ud fra. Metoden kan bruges til at undersøge hvilken subjektiv betydning det har haft for interviewpersonen, at hun har været udsat for incest i alle de år.

Der er mange forskellige former for narrative analysemetoder. Bl.a. kan metoden have fokus på mikroniveauet, altså på de dialogmæssige kvaliteter i historien, mens andre fokuserer mere på makroniveauet, hvordan narrativer tillader eller begrænser forskellige måder at leve på. Der findes ingen rigtig eller forkert måde at lave undersøgelser på, men forskellige narrative metoder har forskellige styrker og svagheder. Det der er afgørende for valg af metode, er hvad undersøgeren ønsker at finde svar på (Langdridge, 2007, p. 129). I dette speciale er fokus både på mikro- og makroniveauet, da jeg fokuserer på dialogen samtidig med, at jeg vil forsøge at se på hvordan interviewpersonens narrative fortælling, styrker og begrænser hendes måde at leve på.

For at kunne arbejde med en narrativ analysestrategi er det central, at definere hvad et narrativ eller en historie er. Et narrativ kan ifølge Langdridge siges at have en begyndelse, en midte og en slutning (ibid., p. 130). Narrativer forsøger at ordne begivenheder, så de kommer til at udgøre en meningsfuld sammenhæng. Dette kaldes også *emplotment*, at episoder bliver organiseret så det kommer til at udgøre en meningsfuld fortælling. I denne proces kan individer siges at være *narrative identiteter*, der udgør en mening af personlighed ift. sig selv og andre (Ricoeur if. Langdridge, 2007, p. 130). Narrative identiteter opstår igennem de historier eller

---

fortællinger vi konstruerer, herigennem opbygger vi en mening omkring hvem vi er og hvordan andre er. Disse identiteter er baseret på et levende stof af narrative historier. Dermed er det narrative selv multipelt, samt historisk og kulturelt specifikt, og har derfor mulighed for at forandre sig (Langdridge, 2007, p. 52). Vi forsøger at skabe meningsfulde narrativer for os selv, men de narrativer vi har adgang til er begrænset af den verden vi lever i (ibid., p. 131).

"We learn to become the narrator of our own story without completely becoming the author of our life. Such work is, of course, never over, and life is a constant dynamic process of narrative emplotment and identity formation" (Ricoeur, 1991: if. Langdridge, 2007, p. 131).

Der er som regel seks dele der gør sig gældende i de fleste historier eller narrativer. Disse dele er personer, miljøet, indledende begivenheder, bestræbelser, konsekvenser og reaktioner (Langdridge, 2007, p. 131). Uddybende kan der beskrives at, i ethvert narrativ vil der være et miljø hvori historien finder sted. Der vil også indgå personer og gerne en hovedperson i fortællingen. Personerne i fortællingen har brug for en indledende begivenhed for at kunne bestræbe sig efter at nå et mål. Dette medfører en konsekvens eller flere konsekvenser, som kræver at personen eller personerne reagerer (ibid.).

Gergen og Gergen (1986: if. Langdridge, 2007, p. 131) argumenterer for, at der er tre prototypiske narrative former som består af den regressive, progressive og stabile narrative form. Det regressive narrativ involverer at målet hindres i at blive opnået, det progressive er hvor målet bliver opnået, og i det stabile narrativ er der mangel på forandring ift. at nå målet (ibid.). Narrativer skal i dette speciale forstås som værende sociale konstruktioner, der bliver udviklet i almene sociale relationer. Disse er til for at få verden til at give mening (Gergen og Gergen, 1986 if. Murray, 2008, p. 112).

I den fænomenologiske informerede narrative analyse er det vigtigt at lade subjektet tale, og dermed fokusere på formen og strukturen i fortællingen i stedet for at have en meningsstruktur afgjort på forhånd (Gergen og Gergen, 1986: if. Langdridge, 2007, p. 132). Det er igennem den narrative analyse at jeg kan begynde at forstå interviewpersonen og hendes verden. Det er desuden betydeligt at se interviewpersonen i et bredere socialt narrativ, hvori det personlige narrativ bliver

---

skabt (Murray, 2008, p. 116), hvilket jeg vil forsøge i afsnittene *Analyse* og *Diskussion*.

3.2.1 Ethiske overvejelser

Når der laves kvalitativ forskning, er det forbundet med en del etiske overvejelser. Især i den kvalitative forskning kan der være en etisk risiko, da det er oplevelsesmæssige, diskursive, subjektive og socialt konstruerede dele af virkeligheden, der bliver gjort til forskningsgenstand (Brinkmann, 2010, p. 438). Eksempelvis er det en enkeltpersons livshistorie, der bliver gjort til forskningsgenstand i dette speciale. Ethiske værdier såsom retfærdighed, sanddruelighed og respekt, ses som betingelser for, at sociale konstruktioner kan finde sted. På trods af at kvalitativ forskning er helt eller delvist konstrueret, er det ikke ensbetydende med at etikken er subjektiv, relativ og socialt konstrueret (ibid., p. 439).

Brinkmann (2010, p. 439) skelner mellem mikro- og makro etiske overvejelser. De mikroetiske overvejelser er vigtige at være opmærksomme på, da de er med til at beskytte interviewpersonen. Dette gøres bl.a. gennem informeret samtykke, at sikre fortroligheden og samtidig være sikker på, at deltageren ikke lider overlast ved at deltage i projektet. De makroetiske overvejelser er rettet mod samfundsmæssige forhold, om specialet tjener en større samfundsmæssig interesse. Dette er vigtigt at være opmærksom på, da emnet incest kan have en større samfundsmæssig interesse. Der findes ingen enkelte løsninger på de etiske konflikter der opstår, både på et mikro- og makroetisk niveau. Derfor er jeg som forsker nødt til at se på det konkrete tilfælde for derefter, at kunne anvende etiske teorier, egen dømmekraft, fortilfælde, samt drøfte etiske problemer med andre erfarne forskere (ibid., p. 440). De mikro- og makroetiske overvejelser vil blive drøftet i den videre metode.

3.2.1.1 Udvalgelse

I den indledende fase havde jeg en forestilling om ikke, at skulle indhente empirisk materiale. I stedet var min plan at anvende allerede eksisterende materiale fra nettet, eksempelvis blogindlæg eller personlige beretninger omhandlende incest. I processen blev jeg dog bekendt med fordelene ved selv at indsamle empirisk materiale.

Langdridge (2007, p. 132) benævner forskellige måder, at indsamle data på. Den mest hensigtsmæssige måde, ift. at fremdrage narrativt data, er gennem et semistruktureret interview, gerne udformet som et interview omhandlende personens livshistorie (ibid.). Derfor besluttede jeg at lave ét interview med en person, der selv har været udsat for incest i barndommen/ungdommen. Denne interviewform vil blive uddybet nærmere i afsnit 3.2.2.

I den indledende fase forhørte jeg mig i min omgangskreds, om der var nogen der havde en kontakt til, eller kendte nogen, der havde haft incest inde på livet. Dette gav et enkelt resultat, men ved nærmere undersøgelse blev jeg informeret om, at vedkommende aldrig havde fået bearbejdet traumet. Dette gør det problematisk, at gennemføre et interview hvor der bliver rippet op i fortiden, som vedkommende eventuelt (evt.) aldrig har fået sat ord på. Af mikroetiske overvejelser vælger jeg derfor, ikke at gå videre med denne mulighed, da jeg ikke kan garantere at personen ikke lider overlast ved at deltage i interviewet. I stedet forsøgte jeg via mail, at kontakte forskellige organisationer der arbejder med incestramte. Dette gav resultater. Jeg fik svar fra en organisation, der kan tilbyde mig tre personer, der alle har været udsat for seksuelle overgreb. To af dem har været udsat for incest i den nærmeste familie, mens den sidste har været udsat for seksuelle overgreb udenfor familien. I mailkorrespondancen gør jeg opmærksom på, at jeg vil foretage et narrativt interview. Udover det nævner jeg, at det vil være fordelagtigt at interviewpersonen er glad for at fortælle om sig selv og sin livshistorie. Ud fra dette får jeg tildelt en person, der har lyst til at medvirke i interviewet og specialet.

3.2.1.2 Interviewperson

Kriterierne jeg havde opstillet til en interviewperson var, at vedkommende skulle have været udsat for incest i nærmeste familie. Et afgørende kriterium var, at personen havde fået bearbejdet traumet så vedkommende ikke risikerede, at blive retraumatiseret i interviewsituationen hvis der dukkede noget op, der ikke før var bearbejdet. Alder, køn og geografisk placering, var ikke betydningsfulde kriterier for udvælgelsen.

Den person jeg ender med at interviewe er en 47-årig kvinde, der har været udsat for incest af sin storebror fra hun var 8-32 år gammel. For at sikre anonymiteten vil jeg

---

gennem specialet benævne interviewpersonen med navnet Mille. Andre personer der bliver nævnt i forbindelse med Milles narrative fortælling, er naturligvis også anonymiserede ved hjælp af andre navne (Kvale & Brinkmann, 2009, p. 91). Mille er uddannet arkitekt, men hun bruger ikke sin uddannelse den dag i dag. I øjeblikket er Mille på kontanthjælp, men hun har søgt om førtidspension, da hun ikke er i stand til at være på arbejdsmarkedet. Selv beskriver hun det som:

"[...] direkte retraumatisering, når der kommer noget fra dem (Jobcenteret), altså jeg kan simpelthen ikke styre det, jeg har det som om jeg bliver tortureret, og jeg ved ikke, jeg er fuldstændig [-] tilbage følelsesmæssigt, i min familie, med alle de følelser jeg aldrig følte dengang [...]" (M, ll. 2251-2256).

Derudover har Mille været gift med en mand, som hun har fået en datter med som i dag er voksen. Datteren vil i projektet blive benævnt Lili. Mille er skilt fra Lilis far og efterfølgende, da Lili er 4 år dør hendes far. Milles livshistorie eller narrativer vil blive uddybet i afsnittet *Analyse*.

3.2.1.3 Magtforhold

Kvalitative forskningsinterviews er forbundet med et asymmetrisk magtforhold. Bl.a. er interviewet en envejsdialog, da det er interviewerens der spørger, mens det er interviewpersonens rolle at besvare spørgsmålene (Kvale & Brinkman, 2009, p. 51f). Pga. at det er narrativt interview jeg foretager, er det designet til at interviewpersonen udformer en detaljeret fortælling om sit liv, frem for at jeg stiller en masse forskellige spørgsmål (Murray, 2008, p. 117). Dette kan være med til at mindske magtrelationen, da det er interviewpersonen selv der bestemmer hvad der er centralt i fortællingen, og hvad hun har lyst til at fortælle om de forskellige kapitler i sin bog. Omvendt er magtrelationen stadigvæk intakt, i og med at interviewpersonen deler hele sin livshistorie, mens hun ikke er bekendt med min fortælling. Interviewsituationen kan desuden få deltaget til at føle sig objektgjort, frem for følelsen af at hun ligger inde med en betydningsfuld viden, som jeg ønsker at få del i. Dette kan medvirke til, at interviewpersonen bliver mere tilbageholden, og mere eller mindre ubevidst udtrykker det hun tror jeg som interview-autoritet gerne vil høre (Kvale & Brinkmann, 2009, p. 52). Jeg forsøgte at mindske risikoen for dette ved skabe en behagelig stemning, da jeg trådte ind i hendes hjem. Jeg fortalte hende hvor

---

taknemmelig jeg var for, at hun har lyst til at dele sin fortælling med mig. Dette hører også under de mikroetiske overvejelser, at sørge for at interviewpersonen er tryk i situationen og derfor ikke lider overlast. Hvad der videre bliver gjort for at skabe en god relation, interviewer og deltager imellem, vil blive udforsket i afsnit 3.2.2. Magtrelationer i kvalitative forskningsinterviews medvirker både til epistemologiske spørgsmål om den viden jeg er med til at producere, samt etiske spørgsmål mht. en ansvarlig behandling af de asymmetriske magtforhold (Kvale & Brinkmann, 2009, p. 52).

3.2.1.4 Samtykkeerklæring

Samtykkeerklæringen er et dokument jeg medbragte til selve interviewet. I erklæringen står der, at deltageren til enhver tid vil kunne stille spørgsmål vedrørende projektet. Interviewet vil forblive fortroligt og anonymt. Deltagelsen er frivillig, og at deltageren til enhver tid kan undlade at besvare spørgsmålene eller stoppe interviewet. Endvidere står der at interviewet vil blive optaget på bånd. Erklæringen gennemgik jeg sammen med interviewpersonen så der ikke opstod nogen misforståelser. Efterfølgende underskrev vi begge erklæringen og fik et eksemplar hver (ibid., p. 89f). Dette fungerede godt og erklæringen medvirkede til, at der var tryk forbundet med interviewet (ibid., p. 149). Samtykkeerklæringen er ligeledes en del af de mikroetiske overvejelser, at det er et vigtigt led i at beskytte individet i projektet. For endvidere at sikre anonymiteten vil den frivillige organisation som Mille arbejder for, ikke blive benævnt ved navn gennem specialet, i stedet vil den blive omtalt som "Frivillig Organisation" (ibid., p. 91).

3.2.2 Narrativt interview

"If you want to know me then you must know my story, for my story defines who I am. And if I want to know *myself*, to gain insight into the meaning of my own life, then I, too, must come to know my own story" (McAdams, 1993, p. 11).

I dette speciale har jeg valgt at lave et narrativt interview, som samtidig er semistruktureret. Det der definerer et semistruktureret interview er, at der på forhånd er produceret spørgsmål, men at disse ikke nødvendigvis skal følges stringent. Forstået på den måde, at hvis interviewpersonen bevæger sig ud af en tangent, kan

---

jeg som interviewer følge med ud af denne tangent frem for stringent, at gå videre til næste spørgsmål. Samtidig er det vigtigt, at jeg formår, at holde fokus i interviewet (Langdridge, 2006, p. 56). Formålet med det semistrukturerede interview er, at opnå den størst mulige viden omkring interviewpersonens psykologiske og sociale verden (Smith, 1995 if. Crossley, 2000, p. 70). Grunden til at jeg vælger at lave et narrativt interview er, at det er designet til at interviewpersonen kan give en detaljeret narrativ beretning af en bestemt oplevelse (Murray, 2008, p. 117).

Den narrative interviewform jeg har ladet mig inspirere af er McAdams (1993, pp. 256-264). Det er en interviewform, der handler om få individets livshistorie fortalt. Jeg vil her kort præsentere indholdet i interviewguiden, men ønskes der indsigt i de anvendte spørgsmål og informationer kan de findes i bilag 2 - *Interviewguide*. Interviewguiden er inddelt i syv forskellige trin.

1. Livskapitler.
2. Højdepunkter.
3. Betydningsfulde personer.
4. Fremtid.
5. Stress og problemer.
6. Personlige værdier og overbevisninger.
7. Livstema.

I det første trin omhandlende livskapitler, beder jeg Mille om at forestille sig, at hendes liv var en bog. Alle dele af hendes liv skal udgøre kapitler i denne bog. Hun bliver bedt om, at inddele sit liv i de mest betydningsfulde kapitler og kort beskrive dem. Hun vælger selv, hvor mange eller hvor få kapitler hun ønsker, men jeg foreslår at hun inddeler dem i mindst 2-3 kapitler og højst 7-8 kapitler. Højdepunkterne jeg spørg ind til, er Milles tidligste minde, den bedste oplevelse, den værste oplevelse, et betydningsfuldt barndomsminde/teenageminde/voksenminde, andre betydningsfulde minder. Ift. fremtiden, spørg jeg bl.a. ind til Milles kortsigtede og langsigtede mål.

Inden jeg var ude at lave det interview, der skulle anvendes i specialet, lavede jeg et pilotinterview på en medstuderende. Det havde været en god ide hvis jeg havde fået en til at teste interviewet på mig også, men grundet tidspres var dette ikke en mulighed. Der var flere grunde til at jeg valgte at lave et pilotinterview. Bl.a. var det

---

for at undersøge, hvor lang tid jeg kunne forvente interviewet ville forløbe sig over. Dette kan være svært at sammenligne, da alle narrative fortællinger adskiller sig fra hinanden. Derudover ville jeg afprøve, hvordan interviewguiden fungerede i praksis. Efterfølgende fik jeg respons fra min medstuderende, ift. hendes oplevelse af at have deltaget i pilotinterviewet. Denne information var nyttig, da det gav mig en ide om hvilke dele af interviewet, der var vanskelige at besvare. Noget af det der var vanskeligt, var at sætte en overskrift på de forskellige kapitler, hvilket også viste sig at være vanskeligt for Mille. Samtidig gav pilotintervieweren mig feedback på, hvorvidt interviewmetoden havde været en ubehagelig eller behagelig oplevelse. Selvom der ikke er to fortællinger der er ens, gav pilotinterviewet mig en større tryghed i anvendelsen af interviewguiden og en vished om, at metoden ikke havde været ubehagelig for hende, hvilken medførte en tryghed i den reelle interviewsituation.

I et narrativt interview kan det være en god ide, at mødes med deltageren flere gange, for at vinde personens tillid og opmuntre ham/hende til at reflektere over sine livserfaringer (Murray, 2008, p. 117). Rent logistisk og tidsmæssigt var dette ikke en mulighed for mit vedkommende. I stedet forsøgte jeg på anden vis, at skabe en tryk og tillidsfuld relation til interviewpersonen. I min mail til organisationen gør jeg opmærksom på, at det er op til interviewpersonen selv at vælge hvor interviewet skal foregå, da det er vigtigt at deltageren føler sig afslappet og tryk i den valgte setting (Kvale og Brinkmann, 2009, p. 148). På denne baggrund vælger interviewpersonen, at interviewet skal afholdes i hendes eget hjem. Inden interviewet bliver afholdt, korresponderer vi kun via mail. Interviewpersonen gør mig opmærksom på, at hun foretrækker kontakt gennem mail, derfor har vi ingen anden kontakt før interviewet. I den forbindelse havde jeg gjort mig tanker om, hvorvidt jeg kunne medvirke til at stemningen var tryk og god, så interviewpersonen fik lyst til at dele ud af sin livshistorie. Lige fra jeg træder ind ad døren hos min interviewperson, er jeg opmærksom på at skabe god kontakt ved, at lytte, vise opmærksomhed, forståelse og interesse for interviewpersonen (ibid., p. 148f). Jeg vælger desuden at medbringe en kage på interviewdagen, og har desuden lavet en kurv med lidt forskellige i som tak til interviewpersonen. Dette medvirker til, at stemningen fra første håndtryk virker afslappet og tryk. På trods af at det er første gang vi mødes virker Mille åben og glad, og hun har forberedt lidt kaffe og te til interviewet. Interviewet starter med, at jeg

---

briefe Mille i hvad formålet med interviewet er. Derudover gennemgår vi symtykkeerklæringen sammen og jeg spørger om Mille har nogen spørgsmål, inden interviewet går i gang. Efter interviewet finder jeg det betydningsfuldt, at lave en debriefing, hvor jeg spørg ind til Milles oplevelse af interviewet (ibid., p. 149). Mille gør mig i interviewet opmærksom på, at hun kan opleve skamanfald, at hun fx kan få et skamanfald når jeg er trådt ud af døren (M, ll. 386-388). På denne baggrund finder jeg det af stor betydning, efter interviewet, at gennemgå sammen med Mille, hvad hun gør hvis hun oplever et skamanfald efter jeg er gået. Hermed forsøger jeg at undgå, at Mille lider overlast i interviewsituationen og efterfølgende, hvilket hører under de mikroetiske overvejelser.

3.2.3 Transskription

Transskriptionen af interviewet består af en oversættelse fra en narrativ form til en anden, nemlig fra tale- til skriftsprog. Denne proces er forbundet med en del beslutninger og vurderinger (Kvale & Brinkmann, 2009, p. 200). Transskriptionen er en reduktion af interviewet i sin originale form, fx er der flere elementer der går tabt i transformationen. Heriblandt går kropssprog og den fysiske tilstedeværelse tabt i overgangen fra interview til båndoptager, mens stemmeleje, åndedræt og intonationer går tabt fra lydoptagelse til transskriptionen (ibid.). I den fænomenologiske psykologi arbejdes der med et forholdsvis simpelt transskriptionsniveau. Dette indebærer, at transskriptionerne forsøger at være så tætte på interviewpersonernes talte sprog som muligt (Langdridge, 2007, p. 73f). Dette har jeg forsøgt at være opmærksom på i specialet. For at holde mig så tæt på talesproget som muligt har jeg medtaget detaljer som *øhm*, samt angivet pauser således [-] i transskriptionerne. Tilmed har angivet i parentes, hvis interviewpersonen fx griner, sukker eller græder, da dette kan sige noget om, hvorvidt det er noget der kan være vanskeligt at tale om. Endvidere er disse nedskrivninger med til at gengive sindsstemninger, der var under interviewsituationen, som også har betydning for indholdet. Jeg har altså medtaget dele i transskriptionen, som kan have betydning for indholdet af interaktionen med interviewpersonen. Desuden har jeg valgt ikke at skrive hver gang jeg som interviewer siger, "ja", "mmm", "okay" osv. Dette har jeg valgt, for at interviewpersonens fortælling eller narrativ fremgår mere flydende, da for mange detaljer kan forstyrre læsningen i transskriptionsmaterialet (Crossley, 2000, p. 73). I

---

stedet har jeg fokuseret på, at få al meningsindhold med, og skrevet ned hver gang jeg har stillet interviewpersonen et spørgsmål (ibid.).

3.2.4 Analyse

I specialet arbejdes der idiografisk, da fokus bliver lagt på en enkelt case (Langdridge, 2007, p. 108). Den interviewguide der i specialet er arbejdet ud fra, er ligeledes den skabelon, der anvendt til at analysere det empiriske materiale ud fra. Først lavede jeg en kronologisk oversigt over alle de kapitler, Mille inddeler sin bog i. I interviewsituationen skulle Mille forsøge at give hvert kapitel en overskrift, hvilket var svært for hende, derfor er det ikke alle kapitler der har fået en overskrift. Som led i analysen beskriver jeg kort hvad hvert kapitel indeholder og derudfra udleder jeg de temaer, der er gennemgående for det enkelte kapitel. I det narrative interview blev der endvidere stillet spørgsmål omkring højdepunkter, mest betydningsfulde personer, fremtiden og de værdier, der er betydningsfulde for Mille, som vil fremgå på samme måde (jf. bilag 3). Måden at gøre dette på, er inspireret af Crossley (2000, pp. 92-96). I analysen forsøges at opnå en forståelse for interviewpersonens livsverden, derfor bruger jeg en del tid på at gennemgå transskriptionen, og læse den igennem gentagne gange for at få det mest gennemgående og betydningsfulde med, hvorudfra jeg udleder temaerne (Langdridge, 2007, p. 110). I den narrative analyse er det centralt at lade subjektet tale, hvilket opnås ved at fokusere på strukturen og formen i fortællingen (ibid., p. 132).

---

4 Analyse

I dette afsnit vil jeg fokusere på problemformuleringens første del, hvordan incest påvirker et barns udvikling ift. interpersonelle relationer og selvfølelse. For at gøre analysen overskuelig vil jeg ikke beskrive alle de kapitler, Mille har inddelt sin bog i under interviewet. I stedet vil jeg dele hendes fortælling op i tre dele; 'Barndommen', 'Ungdommen' og 'Voksenlivet', og ud fra disse faser i hendes liv vil jeg uddrage de temaer, der er signifikante og gennemgående i Milles personlige narrativ. Temaerne som fremgår af underoverskrifterne, er derfor inspireret af Milles udsagn. Jeg vil forsøge at fremstille en sammenhængende narrativ fortælling, selvom jeg er bevidst om, at der kan være flere narrativer, der er fragmenterede (Kvale & Brinkmann, 2009, p. 249). Den narrative analyse der ligger under det kvalitative felt, befinder sig i et spændingsfelt. På den ene side er individets integritet, der befinder sig indenfor den humanistiske ramme, udgangspunktet for analysen, mens individet på den anden side forstås som positioneret i og gennem konkurrerende diskurser (Frosh, 2007 if. Kvale & Brinkmann, 2009, p. 249). I dette afsnit vil Milles narrative fortælling være udgangspunktet for analysen. Milles narrativ vil også blive forstået gennem de konkurrerende diskurser, der hænger i samfundet, men først i *diskussionsafsnittet*.

Det generelle formål med en narrativ psykologisk analyse er, at lære noget omkring sine egne og andres personlige narrativer. I dette speciale tages der afsæt i Milles personlige narrativ. Det afgørende er at forstå indholdet og kompleksiteten af den mening, der bliver produceret i den narrative interview-situation. Dette involverer fortolkning samtidig med, at jeg som forsker beskæftiger mig med transskriptionen i en proces af fortolkning. Der findes ingen almengyldig måde at lave en narrativ psykologisk analyse på, men specialet er inspireret af McAdams teoretiske og metodiske tilgang til personlige narrativer (McAdams, 1993, p. 20), som er uddybet i metodeafsnit 3.1. Analysen vil desuden være baseret på min udlægning af Milles fortælling, belyst ud fra et tilknytningsteoretisk synspunkt.

Sprogligt vil der være fokus på, at fremstille en kronologisk fortælling og belyse den narrative opbygning igennem sociale, temporale og handlingsmæssige dimensioner i fortællingen. Derfor vil jeg til at begynde med lave et resume af Milles livshistorie, som indeholder en begyndelse, midte og en slutning (Kvale & Brinkmann, 2009, p. 246f).

Begyndelse: Mille bliver født ind i en verden, hvor hun ikke føler der er nok plads. Hun vokser op i en familie med en mor, en far og fem ældre søskende. Børnehaven og dagpleje har Mille ikke gået i, men hun starter i skole omkring seks års alderen.

Midte: Mille går i folkeskole. Overgrebene starter, da Mille er otte år gammel. Efter folkeskolen går Mille på gymnasiet, hvor hun får en ny omgangskreds. Mille bliver gift i en alder af nitten år, og bliver mor til Lili, da hun er i midten af tyverne. Hun fuldfører arkitektuddannelsen.

Slutning: Mille bliver skilt fra sin mand, efter hun starter i terapi. Mille bryder kontakten til familien i en alder af 32 år. Alle Milles relationer falder fra efter hun begynder i terapi, hvor hun bl.a. arbejder med at mærke sig selv og sine grænser. Hun går i en selvhjælpsgruppe, der fungerer som stabile relationer. Arbejder for en frivillig organisation. Kæmper for at få førtidspension, da hun ikke er stand til at være på arbejdsmarkedet.

4.1 Barndommen

I den første del af interviewet beskriver Mille sit liv som en verden, hvor der ikke er plads; "*[...] hvordan kan man sætte nogen til verden, hvor der bare er SÅ lidt plads eller der overhovedet ingen plads var, ja der var ikke plads!*" (M, ll. 47-49). Dette er også den overskrift, "Der var ikke plads", Mille vælger at give det første kapitel i sin livshistorie. Den familie som Mille bliver født ind i, består af en mor, en far og fem ældre søskende (M, ll. 13+36). Selv beskriver Mille; "*[...] altså min mor og far de var ikke særlig gode forældre [...]*" (M, l. 36f). Mille kommer med flere eksempler på, at hendes forældre ikke har været der for hende. Bl.a. at hendes mor ikke følelsesmæssigt var til stede i hendes barndom; "*[...] jeg kan slet ikke forestille mig at min mor har ammet mig [...] at der skulle være en følelsesmæssig tilknytning til hende [...]*" (M, ll. 64-67). Generelt beskriver Mille sine forældre som fraværende; "*[...] Øhm altså igen mine forældre de er fraværende altså [-] [...] Ja, de er der fysisk, men [-] jeg kan ikke huske dem, ej det er ikke helt rigtigt, der er en erindring med min far [...]*" (M, ll. 179-183). Den ene erindring Mille har med sin far afbilledes som et varmt og rart minde (M, l. 198). Mille fortæller, at erindringen foregår i deres sommerhus, hvor faderen tager hende og hendes søskende med ud på noget, Mille omtaler som en gå-svømme tur. Turen er en lang gåtur, hvor de enten

---

går rundt eller hopper i vandet. På turen hænger Mille på sin fars ryg, dette husker Mille som den eneste fysiske kontakt med sin far (M, ll. 184-199). Mille fortæller desuden, at det er hendes storesøster der igennem hendes barndom, har sunget for hende og givet hende kærlighed (M, ll. 39+72f). Mille udtrykker selv, at den kærlighed hun har modtaget af sin søster, har medvirket til at hun ikke er blevet psykopat (M, ll. 39-43).

4.1.1 "Jeg skulle aldrig have været født"

Milles tiltro til verden synes ikke at være særlig stor. Selv har Mille en opfattelse af, at hun aldrig skulle have været født; "*[...] hun fik sagt sandheden, fordi vi skulle aldrig have været født.*" (M, l. 57f). Dette er en udtalelse fra Milles ældste søster, der i fuldskab får sagt, at de tre yngste børn i søskendeflokken aldrig skulle have været født (M, ll. 53-58). Dette er en udtalelse, der for Mille opfattes som sandheden da hun videre fortæller; "*Jeg tror så godt nok ikke at der var plads til et eneste barn i de to forældres, altså at de, overhovedet kunne rumme andet end, end sig selv[...]*" (M, ll. 58-61). Den familie Mille er vokset op i, hvor hun beskriver forældrene som fraværende og ikke i stand til at rumme andre end sig selv, kan antyde at der i Milles familie er tale om bl.a. følelsesmæssig misrøgt (jf. afsnit 2.3.4). Det at Milles forældre ikke følelsesmæssigt har været til stede under Milles opvækst, kan have influeret på Milles udvikling iht. hendes sociale, kognitive og følelsesmæssige færdigheder (jf. afsnit 2.1.1). Forældrene synes ikke, at have været der for Mille i forskellige sammenhænge, eksempelvis ift. de overgreb der finder sted i hjemmet. I den forbindelse nævner Mille, at forældrene har været tilskuere til overgrebene; "*Ja, på en eller anden måde, samtidig med at de lukker bare øjnene og vender hovedet eller går ud eller [...]*" (M, l. 624f). Her beskriver Mille hvordan forældrene er bevidste om, at overgrebene finder sted, at de tilmed er vidne til det. Overgrebene foregår også når forældrene eller søskende lige har forladt det rum, hvori Mille og hendes bror befinder sig. Mille udtrykker, at hun kan skribe uden at der er nogen der griber ind (M, ll. 628-638). Eksempelvis synes overgrebene, at blive accepteret i familien. Ift. den krænkende storebror bliver det italesat som; "*[...] at han holder bare så meget af Mille øhm (griner let), eller et eller andet i den stil ikke, det er bare et udtryk for hans kærlighed.*" (M, ll. 636-638). Familien lukker ikke kun øjnene for det der foregår – de er samtidig er med til at gøre handlingerne legitime ved ikke at

---

bryde ind. Denne struktur i familien indvirker på, at grænserne i familien ikke er synligt definerede. Det at grænserne ikke er synligt definerede kan medvirke til, at det regelsæt der er i familien, på mange måder adskiller sig fra andre familier. Det familiemønster som Mille er vokset op med kan, ud fra et tilknytningmæssigt synspunkt, have haft afgørende betydning for udviklingen af hendes selvfølelse og personlighed, og samtidig også hendes tiltro til verden (jf. afsnit 2.2).

I teoriafsnittet (jf. afsnit 2.3.3) redegøres for Bowlbys begreb omhandlende en sikker base, som kræver at barnet har en tillidsfuld tilknytningsperson, der fungerer som en base hvorudfra barnet udforsker verden. For Milles vedkommende har der ikke været tryghed forbundet med den sikre base. Dette kan have indvirket på Milles udforskning af verdenen, da hendes såkaldte sikre base har givet hende en utryg tilknytningsoplevelse. I Milles narrative fortælling er der flere eksempler herpå. Da Mille er omkring 6-7 år prøver hun at være i en miniklub, hvor der bliver lavet forskellige aktiviteter. På et tidspunkt skal de lege med ler, og Mille tager sine to fingerringe af som hun har fået af sin mormor. Der sker det uheldige, at Mille glemmer at få sine ringe med hjem igen. Umiddelbart ville et trygt tilknyttet barn have fortalt sine forældre, at det havde glemt ringene i klubben. I Milles tilfælde er hun ikke i stand til at sige det til nogen, hverken sine forældre, til søskende, eller til pædagogerne i klubben (M, ll. 285-307). I det hele taget er situationen forbundet med skam for Mille, og hun er ude af stand til overhovedet at kunne passere klubben; *"[...] det blev sådan et område, fysisk område, at jeg kunne ikke gå forbi den der klub uden at jeg bare fik det helt ad helveds til, jeg, en følelse af, bare sort skam [...]"* (M, ll. 295-298). Et lignende eksempel er hvor Mille får stjålet et bordtennisbat, som hendes bror har købt til hende. Mille formår heller ikke denne gang at sige det til nogen, men broderen opdager at battet er væk – heller ikke han kan sige det til nogen. I stedet sparer han sammen til et nyt, uden at der bliver talt om, at det gamle er væk (M, ll. 340-351).

Mille beskriver, at hendes krænkende storebror adskiller sig fra de andre søskende, da han er mere udad reagerende og aggressiv; *"[...] han prøver sådan og ødelægge ting og han er også lidt [-] aggressiv overfor dyr og skadende overfor dyr [...]"* (M, ll. 156-158). Milles bror kan ud fra dette siges, at bære præg af, at være tidligt skadet. Det at Milles bror udviser denne aggressive adfærd overfor bl.a. dyr, kan være en måde han håndterer sin smerte på. Det kan være en reaktion på, at han ikke har fået

---

opfyldt basale behov som omsorg og tryghed. Ved at tvinge Mille til seksuelle lege kan broren opnå en følelse af glæde og magt – hvilket også kan være en måde at håndtere det omsorgssvigt, der foregår i familien (jf. afsnit 2.1.1).

4.1.2 Drømmeverden vs. Virkelighed.

Mille beskriver, at hun bruger drømme som en overlevelsestrategi og har gjort det stort set hele livet (M, l. 1202). Som barn bruger hun drømme og dagdrømmeri utrolig meget; "*[...] og dét er simpelthen sådan mit liv foregår, en lang dagdrøm[...]*" (M, l. 223f). Mille forestiller sig, at hun skal vinde præmier i fx håndbold eller fodbold. Dette gør hun bl.a. sammen med sin storebror, som ikke er hendes krænkende storebror. Mille bruger meget tid på at forestille sig hvordan tingene ser ud fremadrettet, fx at hun skal vinde den næste turnering i bordtennis (M, ll. 212-223, 233-238). Mille formoder, at omverdenen har set hende som en glad pige, fordi hun netop har levet en del i sin drømmeverden;

"*[...] dybest set så virker jeg udadtil til at være meget, meget, meget glad, hele tiden, og det forstår jeg godt, fordi jeg har hele tiden dagdrømt øhm og hvad hedder det [-] ja det er i hvert fald meget, meget nemmere ligesom og komme ind i den her, sådan en følelse af eufori.*" (M, ll. 225-230).

Ud fra interviewcitaterne kan det antages, at det er nemmere for Mille at være i sin drømmeverden, da hun her opnår en følelse af eufori. Når Mille ikke befinder sig i sin drømmeverden, er hun i en verden fyldt med skam. Denne overlevelsese- eller mestringsstrategi kan også betegnes som dissociation, at Mille går ind i sin drømmeverden for at mindske den emotionelle smerte, som Mille benævner som skam (jf. afsnit 2.1). Mille beskriver en følelse af, at der ikke var nogen sjæl i hende som barn; "*[...] fordi jeg selv har en følelse af at, at der var simpelthen ikke noget barn der, eller der var ikke nogen sjæl eller der var ikke nogen kerne.*" (M, ll. 21-23). Hun beskriver endvidere, at hun simpelthen har opgivet at blive set som menneske (M, l. 31). Dette berører Mille i situationen, da hun taler om det, og hun omtaler det som en stor, stor sorg (M, l. 33f). Det eneste tidspunkt hvor Mille føler, at der er en sjæl eller en kerne, er når hun ikke befinder sig i sin fantasiverden;

"[...] det er der hvor jeg har haft, en eller anden form for kerne eller hvor jeg kunne mærke mig selv, enten var jeg [-] i en eller anden fantasiverden, eller også så havde jeg en [-] meget stor skam." (M, ll. 246-249).

I ovenstående citat beskriver Mille, at det eneste tidspunkt hvor hun føler, at der er en kerne indeni hende og hvor hun kan mærke sig selv, er de tidspunkter som er fyldt med en meget stor skam. Mille befinder sig mest i sin drømmeverden; *"Ja, og jeg er mest, heldigvis altså, skyde på 90 % af tiden, det er der det lykkelige sted. Det er ikke så tit at jeg er i det andet sted altså [-] fordi det var også for hårdt."* (M, ll. 886-888).

Hun fortæller, at hun har et mantra, hvor hun siger; "Jeg glæder mig", som hun bruger til at leve sig ind i sin drømmeverden. Det er et mantra hun siger højt for sig selv, men ellers deler hun det ikke med nogen. Der har været en enkelt gang, hvor Milles far har spurgt hende, hvad hun glæder sig til. Dette påvirkede Mille, da der aldrig før var nogen der havde spurgt til det (M, ll. 900-904). I tråd hermed vælger Milles far at konstatere; *"Ja det er så dejligt, at du altid glæder dig"* (M, l. 904f). For Mille handler det om at flygte fra den virkelige og skamfyldte verden, og ind i sin drømmeverden når hun siger sit mantra højt og ikke om, at hun virkelig glæder sig til noget. Denne information er Mille ikke i stand til at dele med sin far, da det for Mille handler om at være usynlig i sin familie; *"[...] ligeså snart vi er i familien eller der hvor der er flere til stede, da handler det for mig om, at jeg skal være usynlig, altså jeg skal gøre mig fuldstændig usynlig [...]"* (M, ll. 270-272). Mille føler, at hendes plads i familien er at være usynlig (M, l. 357f). Mille er ikke i stand til at dele noget personligt med nogen, i stedet gør hun sig usynlig og holder tingene for sig selv; *"[...] at jeg overhovedet ikke er i stand til at sige noget der er privat, eller noget der handler om mig, overhovedet."* (M, ll. 280-282). I teorien har jeg redegjort for at ofre for incest, kan have svært ved at stole på andre mennesker, og generelt kan de have det svært med tætte relationer (jf. afsnit 2.4). Dette kan siges at komme til udtryk hos Mille her. Bordtennis kan Mille godt tale med andre om, men fx er hun ude af stand til at have en personlig samtale med en veninde. Hun kan godt lytte til en venindes problemer, men hun kan ikke dele sine egne tanker eller bekymringer (M, ll. 512-516).

I starten af skolealderen forsøger Mille ligeledes at gøre sig usynlig eller tilpasse sig de andre i klassen; "[...] *det var simpelthen også bare et eller andet sted en måde så også at være usynlig, det er jo bare at følge flokken ikke, og sige og gøre som alle de andre.*" (M, ll. 437-440). Her beskriver Mille en episode i 1. klasse, hvor hun som den eneste ikke rækker hånden op, da læreren spørger hvor Italien ligger. Ubehaget ved at skille sig ud fra mængden medvirker til, at Mille rækker hånden op, selvom at hun ikke kender svaret på spørgsmålet. Mille bliver valgt af læreren, og hun blamerer sig selv foran hele klassen ved ikke at være i stand til at besvare spørgsmålet (M, ll. 425-449). Ifølge teoriafsnittet (jf. afsnit 2.3.1) er børn med en utryk udgående tilknytning særligt gode til at tilpasse sig. For Mille handler det om at tilpasse sig, hvilket hun er rigtig god til; "[...] *jeg var sådan en lille kamæleon, jeg var, dels at være usynlig og bare hele tiden tilpasse, tilpasse, tilpasse og det var jeg så god til.*" (M, ll. 453-455).

4.1.3 At blive set

Ift. skolen har den altid fungeret som et lyspunkt eller et frirum for Mille, da hun fagligt har været godt med;

"Jeg har, jeg er glad for at gå i skole [...] Altså jeg fik et frirum, ude af døren, altså fordi inden, jeg gik ikke i børnehaven og sådan noget, så jeg var hele tiden sådan i hjemmeområdet ikke, så da fik jeg pludselig en helt anden verden, hvor jeg, hvor jeg så bare kunne blende ind." (M, ll. 421; 469-473).

Selv beskriver Mille, at det var godt for hende at starte i skole, da hun fik lov at komme hen i nogle andre rammer, være sammen med nogle andre mennesker og hun kom for en kort stund væk fra barndomshjemmet (M, ll. 486-489). Samtidig med at det var dejligt med et frirum, giver Mille udtryk for at; "[...] *der var bare aldrig nogen der så mig desværre, men hvis de havde gjort det, så tror jeg også bare jeg ville have skammet mig så frygtelig meget.*" (M, ll. 476-478). Mille har et ønske om at blive set, men samtidig er det skamfuldt for hende. Oplevelsen af at blive set og bemærket, giver Mille udtryk for, er vanskeligt for hende. I starten af skolealderen starter der en ny dreng i klassen, som viser Mille opmærksomhed, hvilket skræmmer hende (M, ll. 539-549);

"[...] altså at han et eller andet sted lagde mærke til mig, eller så mig, eller et eller andet og syntes jeg var sød. Det var ikke noget der var, jeg hverken var vant til eller/: Og jeg synes det var vildt ubehageligt." (M, ll. 548-552).

Det at blive lagt mærke til er nyt for Mille her i starten af skolealderen, og hun synes det er direkte ubehageligt. Dette foregår i perioden, hvor Mille foretrækker at være usynlig (M, l. 271). Op i teenageårene begynder Mille at blive mere synlig henne i skolen; "*[...] jeg brokker mig over alting [...] min dansklærer, han [-] han låser mig inde i et klasselokale fordi nu gad han ikke og høre mere brok om den der geometri*" (M, ll. 819-822). Det at Mille bliver mere synlig, vil blive uddybet nærmere i afsnit 4.2, omhandlende Milles teenageår.

Mille nævner desuden en anden oplevelse, hvor hun bliver set. Det er i forbindelse med en klasseudflugt, hvor de skal have cykler med. Mille har fået sin mors cykel med, hvorpå kranken er gået i stykker, hvilket resulterer i at Milles nye bukser går i stykker. Dette fortæller en af Milles klassekammerater derhjemme, hvilket medfører at moderen til klassekammeraten låner Mille sin cykel. Mille husker det som en god og varm erindring fra sin barndom (M, ll. 673-703);

"[...] jeg bliver jo bare meget, meget forskrækket, samtidig med at jeg blev enorm varm indeni, og især det der med cyklen, altså jeg har næsten sådan nogen gange lyst til at, ej nu græder jeg over det, amen jeg har lyst til at få fat i hende og fortælle hvor meget det betød for mig [-]." (M, ll. 709-714).

Den samme mor bemærker Mille på et andet tidspunkt; "*[...] så var der også en anden gang hvor hun siger til mig efter vi har, det har været i 1. klasse allerede, hvor efter vi har spillet skuespil, så kommer hun hen og siger, "Ej hvor var jeg dygtig".*" (M, ll. 703-707). Denne oplevelse har haft en stor betydning for Mille, da hun ikke synes at have ret mange af disse positive erindringer ift. at blive set. Hun bliver berørt i interviewsituationen, da hun skal fortælle om det, da det er nogle oplevelser, der har haft stor betydning for Mille. Selv udtrykker hun det som; "*Men det er også for at illustrere hvor lidt der egentlig skulle til, og hvor sulten en lille sjæl jeg var ikke [-] så, ja [-] men hvor godt var, at hun gjorde det.*" (M, ll. 719-721). Det at der er en person, der ser Mille og fortæller hende, at hun er dygtig og samtidig viser

---

hende omsorg, det har sat sig fast som en god erindring i Milles hukommelse. Ligeledes kan det ses som en kontrast til den omsorg som Mille giver udtryk for, at der manglede i hendes familie.

4.1.4 Skyld og skam

Da mille er otte år, starter storebrorens overgreb; "[...] *han vil pludselig gerne lege med mig, og jeg bliver enormt glad øh, men så ender, ender legen med at blive seksualiseret og ende i et overgreb.*" (M, ll. 588-590). Efterfølgende spørger jeg Mille, om det altid sker når de er derhjemme, hvortil hun svarer;

"Ja, lige præcis og ligger mig ned på gulvet og laver bolle bevægelser ovenpå og op ad væggen og altså, jeg var nærmest som en form for jaget vildt ikke, altså jeg kunne ikke være nogen steder uden at." (M, ll. 596-599).

Her fortæller Mille, at hun ikke har nogen steder i hjemmet hvor hun kan være i sikkerhed – overgrebene kan finde sted, når som helst og hvor som helst. Hun oplever selv, at hun har kontrol over hvornår overgrebene finder sted, men hun har sidenhen opdaget, at overgrebene lå udenfor hendes kontrol. Dybest set har Mille været magtesløs ift. at styre, hvornår broderen vælger at forgribe sig på hende (M, ll. 601-619). Denne fornemmelse eller følelse af konstant at skulle være på vagt i sit eget hjem, kan medvirke til et følelsesmæssigt virvar hos Mille (jf. afsnit 2.1.2). Når Mille er vokset op i et miljø som dette, hvor hun konstant skal være på vagt, kan det være årsagen til de intense emotionelle reaktioner hun har oplevet. Det miljø Mille er vokset op i, kan have haft indvirkning på hendes senere emotionelle udvikling bl.a. i form af skyldfølelse, selvbefredelse og en reduceret selvfølelse. Derudover kan den grundlæggende følelse af skam, som tynger en familie med incest, have præget Mille allerede før overgrebenes begyndelse. Dette kan have medført at Mille, fra den tidlige barndom, har udviklet en dårlig samvittighed der kan have medvirket til, at hun vender skylden indad (jf. afsnit 2.1.2). Mille udtrykker meget skam og skyldfølelse, når hun fortæller om sit personlige narrativ i interviewsituationen;

"[...] jeg har været sammen med min storebror, fuck hvor klamt, og blodskam, det var meget blodskam, blodskam, altså det var det der gik, altså og det var mig, der var den [-]

---

skyldige. Det var mig der var den klamme ikke." (M, ll. 874-878).

Der er flere eksempler, hvor Mille giver udtryk for at hun påtager sig skylden; "*hvor jeg for alvor ligesom påtager mig skylden og skammen og hele molevitten [-] for alt hvad der er sket forud ikke [-] at det er mig der er den [-] der er luderer [-].*" (M, ll. 2421-2424). Opfattelsen af at Mille føler sig som luderer vil blive analyseret nærmere under afsnit 4.2, da det er karakteristisk for Milles narrative fortælling i netop denne tidsperiode; teenageårene.

Børn der lever i følelsesmæssigt virvar, ligesom Mille, kan endvidere opleve en forhøjet frygt, bekymring og mistillid (jf. afsnit 2.1.2). For Mille kommer det til udtryk flere steder bl.a.;

"[...] hvis jeg skulle gå den vej forbi klubben, så var det bare, fuck nu bliver jeg afsløret eller sådan en følelse af, nej, nej, nej, nej [-] det, hvad hedder det, at nu har de opdaget mig eller et eller andet, jeg ved ikke hvad det er jeg er så pisse bange for, men ja [...]" (M, ll. 300-304).

Dette er taget fra eksemplet, hvor Mille har mistet sine ringe nede i klubben og hvor hun frygter at blive opdaget eller afsløret uden, at hun selv er bevidst om hvad hun egentlig er bange for.

Milles bror udsætter Mille, både for fysiske og psykiske krænkelser, da han overskrider hendes grænser ved fysisk at tage på hende, og samtidig er han verbalt krænkende overfor hende. Eksempelvis; "[...] *min bror kan jo stadigvæk komme hen og viske om, "At jeg skal have hans store fede pik"* (M, ll. 1490-1492). Dette kalder Mille selv for blufærdighedskrænkelser (M, l. 1775). Overgrebene starter, da Mille er otte år, hvilket er før puberteten indtræder. Dvs. at Mille ud fra seksualteorien, befinder sig i latensperioden. Belyst ud fra seksualteorien er Mille endnu ikke blevet bevidst omkring sin egen seksualitet. Ifølge den infantile seksualteori, er broderen mere bevidst omkring sine intentioner og handlinger, da han befinder sig i puberteten, mens Mille endnu ikke er moden til at forstå hvad handlingerne indebærer. Det kan antages, at Mille har prøvet at forstå betydningen af de seksuelle overgreb, og forsøgt at oversætte broderens henvendelser med de midler hun har haft

---

til rådighed i en alder af otte år (jf. afsnit 2.3.5). Ifølge den teoretiske baggrundsviden omhandlende incest, kan det antages, at Mille hverken er emotionelt eller kognitivt i stand til at håndtere de følelsesmæssige reaktioner der opstår efter overgrebene. Hermed kan broderens overgreb være med til at forhindre, at Mille udvikler en evne til at skelne mellem hvad hun har lyst til og ikke har lyst til, hvad der er frivilligt og hvad der er tvang og desuden evnen til at skelne mellem det ydre og det indre (jf. afsnit 2.3.5). Derudover kan det faktum, at Mille beskriver sine forældre som fraværende, at det er søsteren, der har taget sig meget af hende indikere, at søskendeflokken har været gensidigt afhængig af hinanden mht. deres udvikling.

4.2 Teenageårene

I det narrative interview fortæller Mille, at der har været flere vendepunkter i hendes liv og et af vendepunkterne finder sted, da Mille er 14 år gammel. Hidtil har Mille fortalt om den indadvendte og tilpasningsdygtige pige, som er gennemgående i Milles barndom. Mille giver udtryk for at hun for første gang, som 14-årig, selv er medvirkende til et overgreb. Det foregår til deres mors 50 års fødselsdag, hvor Mille er blevet fuld;

"[...] så sætter min bror sig over ved siden af mig, og så begynder vi og snave og hvad hedder det, sådan gramse på hinanden, indenunder tøjet [-] og jeg har bl.a. også fat i hans stive pik og sådan noget, det er ret klamt." (M, ll.).

I alle de år hvor overgrebene står på, har de aldrig haft fuldbyrdet samleje, men til deres mors 50 års fødselsdag aftaler Mille og broderen, at de skal gå i seng med hinanden (M, l. 769f). Til selve festen stiller Milles søsters kæreste spørgsmålstejn ved, hvorvidt det er okay, at bror og søster er så intime med hinanden (M, ll. 760-764), hvortil søsteren svarer; "*[...] det var der ikke noget i vejen med, det havde de også gjort osv. osv.*" (M, l. 765f). I denne situation bliver det legalt for Mille, det der foregår mellem hende og broderen; "*Altså da bliver det ligesom, nå jamen det, åk, det er da meget normalt og man kan sige hele, et eller andet sted så får jeg testet, er det rigtigt at det er okay, og da siger familien ja, ja, det er helt okay [...]*" (M, ll. 766-769). I denne situation bliver det tydeliggjort, at Mille har svært ved at skelne grænserne mellem rigtigt og forkert, da hun lever i en familie hvor grænserne ikke er

---

definerede. Desuden er overgrebene begyndt allerede, da Mille er otte år gammel, hvilket kan have været medvirkende til, at Mille har sværere ved at skelne grænserne imellem frivillig og tvang (jf. afsnit 2.3.5).

Vendepunktet består i at Mille aktivt deltager i et overgreb, hvilket ændrer ved hendes selvforståelse;

"[...] ja, det der, det var **vendepunktet**, bum! Lige pludselig, så har jeg [-] altid vidst, jeg har altid vidst et eller andet sted indeni at jeg var en lille luder, og der havde jeg fået det bevist eller hvad man skal sige." (M, ll. 797-800).

Mille ender med ikke at dyrke sex med sin bror den aften. Milles ældste bror siger til Mille; "*Jeg tror vidst du har fået nok nu*", eller *et eller andet i den stil*, "*Jeg tror vidst at du hellere må gå i seng*". (M, ll. 783-785). Det at broderen pointerer, nu er det nok, giver Mille mulighed for at gå i seng og lade som om hun sover. På denne måde undgår hun at dyrke sex med sin krænkende storebror (M, l. 793f). Efter denne episode sker der en forandring med Mille, som hun selv beskriver som; "*[...] fra ligesom at have været en lille grå mus agtig [-] eller usynlig og have de her to verdener, så kan jeg huske også at jeg bliver meget øhm [-] perfid i mine udtalelser [...]*" (M, ll. 814-816). Mille gennemgår en forandring fra at være den usynlige pige, til at være mere frembrusende i sin adfærd. Samtidig med at hun i teenageårene bliver mere synlig, internaliserer hun stadig sine emotioner, dvs. at hun projicerer sine følelser ind i sig selv (jf. afsnit 2.1.2). Da Mille skal navngive kapitlet fra hun er 14-19 år, vælger hun at kalde det; "Så vågnede djævelen" og selv beskriver hun transformationen som; "*[...] den jeg ligesom et eller andet sted har gået og gemt væk, meget lang tid hen ad vejen ikke, og så bliver det bare meget, meget, meget voldsomt og aggressivt og [-] osv., ingen hæmninger, synes jeg[...]*" (M, ll. 1018-1021). Det kan anskues som, at Mille får afløb for nogle af alle de emotioner hun har lukket inde i så mange år. I og med at Mille ikke har haft mulighed for at skabe sine egne infantile seksuelle fantasier, pga. broderens overgreb, kan det have været medvirkende til at hun har svært ved at begå sig seksuelt og skelne mellem, hvorvidt hun har lyst eller ikke har lyst (jf. afsnit 2.3.5).

4.2.1 Fra grå mus til synlig

I teenageårene sker der et skift med Mille, hvor hun begynder at gå til fester, drikke sig fuld og dyrke sex med det modsatte køn; "*[...] når jeg har drukket, så vågner jeg op næste dag, og så får jeg jo at vide, at jeg har været sammen med den og den og den, aftenen før, altså det, det er enormt skamfuldt.*" (M, ll. 992-995). En af årsagerne til at Mille pludselig slår sig løs på denne facon, kan være hendes mangel på selvværd. Igennem interviewet giver Mille udtryk for at hun som teenager følte, at hun ikke var ret meget værd;

"[...] for mig handler det om, at jeg ikke regner med at jeg er noget værd, andet end det jeg [-] kan give af sex altså, at der er da ikke nogen der vil, holde af mig, eller være kærester med mig eller blive forelsket i mig [-] så ja." (M, ll. 1057-1060).

Mille har svært ved at mærke sine egne grænser, og mærke efter hvad hun har lyst til og ikke lyst til, da hun sidder med en opfattelse af at der ikke er nogen, der vil holde af hende. Mille lever stadigvæk i to forskellige verdener, den virkelige verden som er fyldt med dårlig samvittighed, og så hendes drømmeverden;

"[...] jeg er mere autentisk dybest set, når jeg går og er, har det af helvedes til ikke, altså det er der hvor jeg tænker at der har været en eller anden form for kerne af mig, mens når jeg er ude i den anden verden, jamen da er jeg, der er ikke noget, da har jeg ikke nogen behov eller." (M, ll. 856-861).

Overlevelsesstrategien for Mille handler stadig om at adskille de to verdener fra hinanden; "*[...] det er da fed overlevelsesstrategi, altså, fantastisk, at jeg havde formået at lave sådan en fuldstændig hermetisk lukket adskillelse imellem det ene og det andet.*" (M, ll. 865-868). Når Mille befinder sig i sin drømmeverden, har hun svært ved at forestille sig, at hun også kan have problemer. Eksempelvis; "*[...] det var mig, der var den [-] skyldige. Det var mig der var den klamme ikke. Og så den anden, hvor jeg bare sidder der, "Neej, problemer ja".*" (M, ll. 877-879).

Hjemme i familien sker der en forandring, da Mille er 15 år. Storesøsteren starter i terapi, og begynder at italesætte at den ældste bror har misbrugt hende, og derfor holder hun op med at komme i hjemmet. Tidligere har storesøsteren haft rollen som

---

hende, der passede på moderen, og sørgede for at hun var glad. Denne rolle bliver ledig i familien, efter at søsteren ikke kommer der mere, og derfor overtager Mille denne position (M, ll. 916-924). "[...] *Den bliver pludselig ledig, og det er måske også en af grundene til at jeg bliver sådan mere udadvendt, altså pludselig have fået lov til at være i verden, altså jeg har en funktion [...]*" (M, ll. 924-929). Mille går fra at være usynlig i familien til pludselig at have en funktion, hvilket gør hende mere synlig og aggressiv; "[...] *der er det skift fra at jeg har været et eller andet sted, sådan måske lidt indadvendt og alt mulig andet, til jeg bliver udadvendt og aggressiv[...]*" (M, ll. 2426-2428). Set ift. teorien omkring familiemønstre (jf. afsnit 2.2) bliver Mille en "lille mor", der skal tilfredsstille sin mors behov. Tidligere var det storesøsteren der varetog denne opgave men efter, at hun er ude af billedet, tager Mille over. Det er Mille, der overtager de huslige pligter og samtidig sørger for at mor er glad; "*Spillede kort med hende og [-] var bare sammen med hende [-]. Sørgede for at opvasken blev taget inden hun sagde det [...]*" (M, ll. 932-934). Mille er den yngste i søskendeflokken, så der er ingen yngre søskende hun skal tage sig af. Da storesøsten havde rollen som "lille mor", var det bl.a. hende der sørgede for at opdrage og passe på Mille (M, ll. 38-44). Ifølge teorien omhandler familiemønstre (jf. afsnit 2.2) bliver datteren, i dette tilfælde Mille, en central figur i familien, der har svært ved at lægge ansvaret fra sig. I Milles tilfælde er det et ansvar, der følger hende det meste af hendes liv. Mille bliver ved med at komme i familien, på trods af at overgrebene fortsætter helt ind til hun er 32 år gammel.

4.3 Voksenlivet

Da Mille starter i gymnasiet, forsøger hun at starte på en frisk ved at skifte sin omgangskreds ud; "[...] *fordi jeg har simpelthen bare nærmest altså, fået en rigtig selvdestruktiv adfærd, at det her med at drikke mig fuld og bolle med gud og hver mand, så får jeg ligesom/: Kan jeg starte på en frisk der.*" (M, ll. 1151-1155). Det går op og ned ift. hvorvidt Mille kan holde sig fra at dyrke sex med forskellige mennesker. I gymnasiet får Mille en ny veninde, som hun rejser en del sammen med (M, l. 972f). Det er på en af deres rejser til Grækenland, at Mille møder den mand hun bliver gift med, og senere får en datter sammen med;

"Jeg har stadigvæk, og det er noget jeg skal, jeg har ikke haft nogen kærester da jeg var [-] barn/ung, eller noget, der til jeg

---

bliver 19 år. Øh da møder jeg så en mand, og ham gifter jeg mig med og det er den eneste mand eller eneste kærlighed/: Eller kæreste jeg har haft i mit liv [...]" (M, ll. 979-984).

Den mand Mille møder på sin ferie er 14-16 år ældre end hende, og kommer fra Irland. På det tidspunkt hvor Mille møder sin mand, er hun inde i en selvdestruktiv periode, som hun selv beskriver det, hvor hun går i seng med mange forskellige. Mille beslutter sig på ferien for ikke at være sammen med alle, der viser interesse i hende, men så sker der noget den første aften; "[...] *det starter med 1 voldtægt, [-] øh, af en jeg kender, øhm, som hvad hedder det [-]. Jeg prøvede for en gangs skyld at sige nej, og det lykkedes så ikke.*" (M, ll. 1074-1076). Dette resulterer i at Mille bliver deprimeret, hvorefter hun igen går i seng med alle der har lyst til hende (M, l. 1079f). Den aften Mille møder sin kommende mand, havde hun besluttet sig for, ikke at være sammen med nogen, men efter at have snakket sammen en hel aften og nat; "[...] *så ender med at jeg tænker, hvad fanden, en mere eller mindre eller sådan noget, så er jeg sammen med ham.*" (M, ll. 1090-1092). Forskellen på ham og de andre mænd Mille plejer at være sammen med er, at han ikke giver slip på hende igen;

"[...] det der sker det er, at min pung, bliver hans pung, og [-] vi indgår i en total symbiose, jeg og han, er fuldstændig smeltet sammen, alt er smeltet sammen, og han [-] han spørg så i løbet af en uge så, om jeg vil gifte mig med ham, og jeg siger ja [...]" (M, ll. 1099-1103).

Veninden Dina som er med i Grækenland giver udtryk for, at Mille ikke skal svare ja til at blive gift, hvortil Mille responderer; "*Men, han er jo den eneste jeg kan få*" (M, l. 1105f). Mille havde ikke regnet med at der nogensinde ville være nogen, der ville fri til hende, derfor var hun nødt til at slå til nu hvor chancen bød sig (M, ll. 1106-1108). Tidligere i interviewet har Mille givet udtryk for; "*Min egen forståelse af mig selv, var også [-] at der var ikke nogen der ville [-] være kærester med mig, eller at jeg, når jeg en dag skulle have børn, jamen så måtte jeg finde en doner [...]" (M, ll. 532-535). Men sådan går det ikke, Mille bliver friet til da hun er 19 år gammel. De to gifter sig i Amsterdam, men deres liv sammen får en trøls begyndelse; "[...] *da bliver jeg desværre voldtaget igen, mens han er tilstede og det er fordi vi begge to er så fulde, og han kan ikke passe på mig [...]" (M, ll. 1160-1163). Dette kan hænge sammen med, at et individ som Mille der er blevet misbrugt seksuelt, har et lavt**

---

selvværd, hvilket gør hende til et iøjnefaldende offer for mænd, der kun vil udnytte hende seksuelt (jf. afsnit 2.4). Milles mand kommer, ligesom Mille, fra en dysfunktionel familie præget af incest;

"[...] vi matcher hinanden perfekt. Vi har begge to, samme type familie, min er så lidt mere (laver en kvar lyd), der foregår seksualitet hele tiden, sådan på en eller anden [-] klam måde, men der er også rigtig meget søskende incest i hans familie osv.," (M, ll.).

Manden Mille bliver gift med, er også blevet udsat for overgreb af sin bror (M, l. 1187f). Dette kan medvirke til at de nemmere kan relatere til hinanden, da de begge kommer fra en familie med det samme regelsæt (jf. afsnit 2.2). Mille udtrykker det som; "*[...] to tvillingefamilier, en i Irland og en i Danmark, lige fucked up altså, og vi møder hinanden og vi er lige fucked up.*" (M, l. 1199f). En af fordelene ved at blive gift er, at Mille nu har en undskyldning for at sige nej til mænd; "*[...] der er ligesom kommet sådan en grænse, som jeg ikke har kendt indadtil overhovedet, men nu er der pludselig kommet en guldring på min finger, så nu kan jeg sige nej.*" (M, ll. 1115-1117). De grænser som Mille ikke selv har været i stand til at sætte, bliver nu sat for hende igennem hendes ægteskab.

4.3.2 Selvopfattelse

Gennem hele Milles barndom og teenageår har hun haft svært ved at mærke sig selv, eller som hun selv beskriver; "*[...] jeg selv har en følelse af at, at der var simpelthen ikke noget barn der, eller der var ikke nogen sjæl eller der var ikke nogen kerne.*" (M, ll. 21-23). Efter gymnasiet begynder Mille at læse til arkitekt. Arkitektskolen fungerer som hendes tredje verden, da den første verden er barndomshjemmet og den anden verden er livet med hendes mand (M, ll. 1318-1335). De tre verdener har forskellige betydninger for Mille. I barndomshjemmet har Mille en rolle; "*hvor jeg har ikke noget at skulle have sagt, andet end at passe min mor, jeg har ingen meninger, holdninger, behov eller noget som helst.*" (M, ll. 1320-1322).

Milles situationen hjemme hos sin mand, er som følger;

"[...] da jeg den der bare hele tiden skal rydde op efter ham og når han låner eller stjæler penge, så render jeg rundt og tørre op efter ham altså, virkelig, og det er bare, det gør ondt af helvedes til at være der, altså det kan jeg godt mærke, da der først er blevet prikket hul på, at det er rigtig, rigtig, rigtig hårdt [-] og ikke have nogen, heller ikke at snakke med, om hvordan jeg egentlig har det [...]"

Milles samliv med sin mand er hårdt for hende, da det er hende, der skal rydde op i alt det kaos han skaber. Hun er ikke bevidst om, hvor hårdt det egentlig er før der er en socialrådgiver, der påpeger det mange år senere (M, ll. 2446f). Mille er gift med sin mand i ti år (M, l. 1129) og i al den tid, har hun svært ved at mærke hvem hun selv er; "*[...] Stadigvæk, jeg har jo ikke nogen fornemmelse af, hvem jeg er [-] jeg er et vi [-] altså, fuldstændig udflyt med ham [...]*" (M, ll. 1130-1132). Som Mille her beskriver, bliver hende og manden et "vi" frem for to individuelle personer med ønsker og behov. På trods af at Mille ikke ser sig selv som en individuel person, påtager hun sig ansvaret for at hjælpe sin mand, hvilket validerer hende som enkelt individ; "*[...] ja han har været narkoman, men nu skal i bare se hvor meget og hvor god jeg er ikke", og jeg har bare, ej, og jeg kan rigtig få medfølelse og alt mulig andet ikke [...]*" (M, ll. 1261-1263). Her beskriver Mille hvordan hun mener, at omverdenen kan få medfølelse med hende når de ser, hvordan hun har hjulpet sin mand igennem sit misbrug. Ud fra afsnit 2.4, omhandlende selvopfattelse og interpersonelle relationer, kan der argumenteres for, at Mille indtager en offerposition, som den person andre skal have medfølelse med. I og med at det kan være svært for Mille, at definere sine egne grænser, kan det medvirke til at hun bliver udnyttet af andre mennesker (jf. afsnit 2.4). I dette tilfælde kan det opfattes som, at manden udnytter det faktum, at Mille kommer og samler op efter ham hver gang han roder sig ud i noget skidt. Endvidere kan Milles tilknytningsmønster have indvirkning på hendes valg af partner. De tilknytningsrelationer Mille fik dannet som barn, har iht. begrebet indre arbejdsmodeller, haft en betydning for hendes fremtidige relationer. Ifølge afsnit 2.3.2 kan Milles erfaring med emotionel nærhed i barndommen, siges at have dannet grundlag for hendes evne til at indgå i intime relationer, hvilket synes at være vanskeligt for hende.

På arkitektskolen; "[...] da skal jeg være kreativ, og reflekterende og undersøgende og det er vildt lærerigt, fordi jeg er jo vant til at jeg ikke må have nogen holdninger og meninger, og hvis man er uenig om noget, så bliver man skammet på plads [...]" (M, ll. 1330-1334). Skolen fungerer som et sted, hvor Mille bliver udfordret på hvem hun er, da det er nogle andre regelsæt end dem hun er vant til. Der er en episode på skolen hvor de har en gæstelærer på besøg, der beder dem om, at beskrive hvordan de opfatter sig selv; "[...] jeg opfattede mig selv som en indesluttet [-] altså og privat og alt mulig andet, og dem på afdelingen, de stod og måbede, "Hvad snakker du om, du er den mest udadvendte af os alle sammen" [...]" (M, ll. 1403-1406). Der ses her en forskel på, hvordan Mille opfatter sig selv, versus hvordan andre ser hende. Dette kan hænge sammen med, at der ikke var nogen af Milles studiekammerater, der stod hende nær; "[...] Jeg havde ikke nogen private relationer, det var alt sammen sådan [-] interessefællesskaber, om noget fagligt [-] så der var ikke nogen der blev mine venner [...]" (M, ll. 1408-1411). Som nævnt tidligere i analysen (jf. afsnit 4.1.2) har Mille vanskeligheder ift. at dele private oplevelser med andre mennesker. Hun er i stand til at drøfte faglige emner med sine medstuderende, men når hun skal inddrage sig selv, skaber det vanskeligheder for hende. Dette kan være influeret af Milles baggrund og opvækst. Det at Mille er blevet udsat for overgreb af hendes storebror, kan have påvirket hendes evne til at indgå i nære relationer. Derudover er der igennem analysen blevet belyst, at Milles forældre har været fraværende igennem hendes opvækst, samt at Mille har fungeret som "lille mor" for sin mor. Denne type følelsesmæssigt omsorgssvigt, kan ligeledes have påvirket Milles evne til at indgå i tætte relationer. Det kan desuden være sværere for Mille, at stole på andre mennesker, da mange af hendes tidligere erfaringer har været forbundet med svigt og angst (jf. afsnit 2.4). Dette ses bl.a. ift. hendes mand og den tidligere omtalte episode (jf. afsnit 4.3), hvor han er til stede mens Mille bliver voldtaget uden at gribe ind, selvom han har lovet at passe på hende (M, ll. 1160-1165).

Det er ikke nemt for Mille at være alene, selvom hun ikke formå at danne tætte relationer; "[...] det var pisse hårdt og føle mig så ensom og alene og [-] øhm ja. Og som et [-] afskor/: Altså, at jeg hørte aldrig helt rigtig hjemme på den der skole der." (M, ll. 1413-1415). Det at hun ikke føler sig hjemme på skolen gør det svært for Mille, hvilket også hænger sammen med skolekulturen; "[...] der er det nærmest en dyd at man er uenige [...]" (M, l. 1335f). Som beskrevet i afsnit 4.1.2 er Mille utrolig

---

dygtig til at tilpasse sig, det miljø hun er i, men på arkitektskolen er det udfordrende; "[...] *der var ikke nogen mængde jeg kunne indgå i, altså hvor jeg normalt ville kunne tilpasse mig eller sådan noget, så var der ikke nogen, altså alle var forskellige [...]*" (M, ll. 1343-1346). Alle adskiller sig fra hinanden, og for at blive en del af arkitektmiljøet kræver det, at Mille kender sig selv; "[...] *i hvert fald bliver jeg nødt til at udvikle noget, der så skal blive mig, og så starter jeg i terapi, hvilket også hjælper mig til, ligesom og blive et individ [...]*" (M, ll. 1348-1351). Endvidere er Mille opvokset i et hjem, hvor hun ikke har lov til at have en selvstændig mening (M, l. 1321f). Pludselig bliver der krævet af Mille, at hun skal skille sig ud fra mængden og være i besiddelse af selvstændige holdninger og meninger. Mille har igennem sin opvækst skullet bruge meget mental energi på at håndtere overgrebene, hvilket kan have stået i vejen for hendes udvikling af gængse færdigheder, såsom sociale kompetencer, selvfølelse, samt evnen til at præstere (jf. 2.1.1). Det sætter Mille i et dilemma, at hun skal til at præstere selvstændigt, da det tyder på, at det er en kompetence, Mille kun svagt har udviklet. Dette kan udløse en følelse af, ikke at være god nok; "[...] *altså jeg blev arkitekt, og jeg har bare aldrig følt mig som arkitekt, fordi jeg ligesom aldrig rigtig gjorde det rigtigt [...]*" (M, l. 1340f). I følge teori afsnittet omhandler familiemønstre (jf. afsnit 2.2) kan det, at Mille er opvokset i en familie, hvor der har foregået incest på kryds og tværs have haft indvirkning på hendes personlige integritet. Mille kan fra barndommen have opbygget en dårlig samvittighed, som gør at hun vender alting indad (jf. afsnit 2.1.1), fordi hun gennem brorens overgreb, er blevet standset i hendes selvstændige udvikling (jf. afsnit 2.3.5).

Mille får et job som arkitekt efter endt uddannelse, men hun bliver sygemeldt efter mobning på arbejdspladsen (M, l. 2095f). Ifølge Mille rammer chefen hende på det punkt, hvor hun altid bedst har kunnet fungere – på det faglige område (M, ll. 2105-2107);

"[...] *der hvor jeg altid har kunnet være noget, og hvor jeg ligesom har fået kredit og hvor jeg har kunnet shine og ting og sager, det har så været i forbindelse med mit arbejde og min skole og jeg har været klog og jeg har været alt mulig andet [...]*" (M, ll.).

Efter denne episode har Mille ikke været i arbejde, på nær frivilligt arbejde. Dette aspekt af Milles narrative fortælling, vil blive diskuteret nærmere i *diskussionsafsnittet* (jf. afsnit 5.1).

4.3.1 Relationer

I den periode hvor Mille går på arkitektskolen, bliver hun gravid med sin datter Lili, men hun er ikke i stand til at fortælle nogen. Milles veninde er også gravid på daværende tidspunkt, men på trods af dette kan hun ikke få det sagt. Mille glæder sig til at blive mor, men hun er endnu ikke i stand til at dele en så privat ting med nogen. Det bliver først fortalt, den dag en medstuderende spørger hende, hvorvidt hun er gravid eller ej (M, ll. 1207-1218). Der sker noget med Mille, da hun bliver mor;

"[...] det her med at blive mor, det er også fuldstændig sindssygt, og det er også meget vigtigt, fordi jeg tror meget af det der så sker efterfølgende, det er fordi [-] der er noget galt ift. mit barn [-] jeg kan ikke danne nogen relation til hende [-]. Jeg prøver, jeg læser alle bøger, jeg prøver så godt jeg overhovedet kan." (M, ll. 1435-1438).

Mille har aldrig haft faglige problemer i skolen; "[...] kunne heldigvis også indlære og så videre." (M, l. 460f). Da hun står overfor udfordringen, at skulle være mor, tyer hun til bøgerne for at finde svar på, hvordan man skaber en tilknytning til sit barn. Som nævnt tidligere i analysen, i afsnit 4.1, har Mille svært ved at forestille sig, at der har været en følelsesmæssig tilknytning til sin mor. Derudover har Mille altid troet at det var hendes mor, der sang for hende når hun skulle sove, men da hun bliver voksen og selv bliver mor, finder hun ud af; "[...] så viser det sig at hun synger, en børnesang forkert, og det er så fordi det i virkeligheden er min søster, der har sunget for mig." (M, ll. 71-73). Ud fra den narrative tilgang er den mening vi skaber, forankret i vores kultur og familiære historie (jf. afsnit 3.1). Herudfra kan Milles evner til at være mor, være påvirket af hendes familiære historie. Samtidig udviser Mille i forbindelse med sin graviditet og i rollen som mor, at hun har svært ved at skifte rolle; "[...] altså jeg prøver, så godt jeg kan, men jeg kan bare ikke holde hende ud (siger hun meget forsagte) [-] hun er så krævende [-] og det er helt vildt, og hun er det stikmodsatte af mig [...]" (M, ll. 1440- 1443). En måde at forstå, hvorfor Mille har det svært i rollen som mor, samt svært ved at reagere på sit barns

---

signaler, kan være en følge af at hun er blevet misbrugt seksuelt (jf. afsnit 2.4). Derudover kan det være, at hun har følelsesmæssige vanskeligheder og svært ved at stole på sine omgivelser, hvilket også gør det svært for hende at bede om hjælp (jf. afsnit 2.2). Mille ender dog med at bede om hjælp, da hun kan mærke at der er noget galt; "*[...] jeg kunne ikke give hende [-] helt basalt nærvær [-] helt, altså kærlighed, eller tit den der følelsesmæssige forbindelse der skal være mellem mennesker, det kunne jeg ikke på det tidspunkt [...]*" (M, ll. 1514-1517). Mille går til kommunen og beder om hjælp, i første omgang beder hun om en aflastningsfamilie, men i stedet får hun tildelt en hjemmevejleder, eller hjemmehos'er som Mille kalder det. Denne hjemmehos'er kommer i Milles hjem i flere år, men det er først efter tre år, at hun opdager et problem i mor-barn relationen (M, ll. 2010-2020). Efter mange år får Mille endelig tildelt en familierapeut, der i fire år er inde og arbejde med hende og relationen til sin datter (M, ll. 2048-2052). Terapeuten går helt ned i detaljer omhandlende, hvad det vil sige at være mor, hvilket er meget betydningsfuldt for Mille;

"[...] det er simpelthen fantastisk, og det må jeg sige, hvis jeg [-] altså [-] jamen altså, det har jo reddet et barn, det/: Jeg har svigtet min datter, helt forfærdeligt og det oven i købet muligt at hun har været udsat for overgreb [-]. Men hold kæft hvor kom jeg godt igen der, og det er især, fra hun er 11 år [...]" (M, ll. 2074-2079).

Der sker mange forandringer i Milles liv, fra hun er 19-35, udover at hun bliver gift og bliver mor. Mille begynder i studenterrådgivningen i forbindelse med sin uddannelse som arkitekt. Studenterrådgivningen har hjulpet hende med at komme igennem uddannelsen (M, ll. 1646-1649). Det er ligeledes efter tre måneder i studenterrådgivningen, at Mille vælger at gå fra sin mand (M, ll. 1294-1301). Efter endt studie kan hun ikke fortsætte i studenterrådgivningen, i stedet starter hun som forsøgskanin ved en psykoterapeutstuderende, hvor hun har et fire års intensivt terapiforløb (M, ll. 1698-1705). I de fire år sker der noget med Milles relationer, da hun begynder at vise nogle mere personlige og private sider af sig selv;

"[...] jeg begynder så og så småt, dels at vise hvem jeg er, men måske også, ligesom og håbe at der er nogen der kan rumme og lytte til mig. Det er der bare ikke særlig mange der kan, og i

---

løbet af de første 3-4 år, jamen så er alle væk [-] øhm. [...]" (M, ll. 1555-1559).

Veninden Dina, som Mille rejste med i Grækenland, vælger også at bryde kontakten med Mille; "*[...] jeg tror, at fra at jeg har ligesom været hende der hjælp om og ligesom, var fuldstændig inde i hendes liv, da har vi den samme symbiose og hun kan ikke klare, at jeg ikke gør som hun siger [...]*" (M, ll. 1571-1574). De kommer begge fra dysfunktionelle hjem og hidtil har Mille taget hånd om alle venindens problemer (M, ll. 1579-1581). Da Mille så småt begynder at mærke sig selv og sine egne behov, igennem terapien, ligger det en ny dimension på Milles venskabsrelationer. Eksempelvis med veninden Dina; "*[...] pludselig bliver det, det omvendte, hun kommer HELT ind og vil fikse og ordne mit liv, og jeg gør så ikke som hun vil have og så kan vi ikke rigtig [-] være sammen [...]*" (M, ll. 1614-1617). Det synes at være svært for Mille at lade veninden komme tæt på. Dette kan hænge sammen med at veninden synes at overskride Milles grænser ved, at ville overtage kontrollen og bestemme, hvordan Mille skal håndtere situationen. Mille har dog lært forskellige ting af sin veninde;

"[...] øhm, hun lærer mig [-] dybest set og kramme [-] uden at der ligger noget seksuelt i det, ja det lyder åndssvagt [-] men altså, der er meget sådan fysisk, krammende venindeskab og nusse og alt mulig andet, uden at der er noget seksuelt i det. [...]" (M, ll. 1593-1597).

Mille har lært noget igennem hendes venskabsrelationer bl.a. at kramme uden, at der er noget seksuelt i det. Den samme veninde har lært Mille, at tandbørstning ikke behøver at være forbundet med stress: "*[...] det har været stressende for mig at børste tænder, hun [-] hun lærer, altså bare ved at gøre ting, altså bare ved at jeg kan aflæse, gud, hun går bare rundt med en tandbørste [...]*" (M, ll. 1599-1602). Mille har været vant til at være på vagt overfor sin krænkende bror, derfor har tandbørstning været forbundet med stress. Mille lærer ved hjælp af, at spejle veninden, hvordan tandbørstning også kan foregå. Ift. Milles relation til sin familie vælger hun, i en alder af 32 år, at bryde kontakten til dem;

"[...] jeg prøver så godt jeg kan, og beholde min familie, fordi stadigvæk for mig, er noget af det værst tænkelige, det er jo

---

egentlig og miste min familie [-] men øhm [-] da jeg så for alvor, at det går op for mig, hvor store omkostninger det har for mig, og jeg stadigvæk ikke snakket med mit barn [-] at være der [-] så øh, så kan jeg ikke være der længere og så sker der noget omkring det her med, egentlig og være et individ, altså jeg forsøger så og have mine egne behov [...]" (M, ll. 1819-1827).

Det bliver ikke italesat, at Mille holder op med at komme i familien. Det sker naturligt, da hun ikke længere er i stand til at indordne sig under familiens rammer eller mønster (M, ll. 1835-1838). Familien forsøger at kontakte Mille via brev. Især forsøger de at skabe kontakt til deres barnebarn Lili, men brevene er tynget af skyld, der bliver lagt over på Lili; "[...] du kommer hjem til os eller et eller andet, så bliver bedstemor glad igen [...]" (M, ll. 1946-1948).

Den eneste i familien som Mille bibeholder kontakten med, er den ene søster. Det er vigtigt for Mille, at hun har sin søster, da søsteren kan være med til at bekræfte det der sker i familien;

"[...] det er utrolig vigtigt, at der også er et vidne ikke, fordi ellers ville jeg have troet, at, det tror jeg, med jævne mellemrum, at det er mig der er sindssyg, at det er mig der har en fucked up hjerne, at jeg kan finde på alt det her." (M, ll. 1958-1961).

Ud fra teorien omkring tilpasning- og mestringsstrategien kan børn, der udsættes for traumatiske oplevelser, anvende dissociation for at beskytte dem selv (jf. afsnit 2.1). Ud fra dette synspunkt er det naturligt, at Mille betvivler sin hukommelse, da hendes hjerne kan være i stand til, at fortrænge det hun har oplevet. Mille kan afstemme sine erindringer med søsterens, og på denne måde blive bekræftet i, at hændelserne har fundet sted.

4.4 Opsamling

I ovenstående er der gennem en kronologisk fremstilling af Milles livshistorie, forsøgt at analysere på Milles narrative livsfortælling. Dette er bl.a. forsøgt pga. den bagvedliggende teoretiske viden. McAdams (1995, if. Crossley, 2000, p. 94f) argumenterer for, at den underliggende narrative tone i en persons livsfortælling er

---

påvirket af, hvorvidt personen har udviklet et trygt eller utrygt tilknytningsmønster i barndommen. Igennem denne analyse af Milles personlige narrativ, kan hun siges at have et utrygt tilknytningsmønster som gør, at mange af de historier eller narrativer hun fortæller, kan synes at have en pessimistisk undertone. Dette er på trods af, at hun gennem interviewet griner meget af egne fortællinger, men det er ikke sjove fortællinger, det er nærmere tragiske historier. Ud fra dette opfatter jeg Milles grin undervejs i interviewet, mere som forsvars- eller mestringsstrategier. Som eksempel herpå; "*[...] han holder bare så meget af Mille øhm (griner let), eller et eller andet i den stil ikke, det er bare et udtryk for hans kærlighed [...]*" (M, ll. 636-638). Selvom der kan siges at være en pessimistisk undertone i Milles livshistorie, er der stadig dele af Milles narrative fortælling der kan siges, at være af den progressive type. Mille har formået at opnå nogle mål, eksempelvis fuldfører hun uddannelsen som arkitekt. Igennem terapien forsøger Mille, at lære sine egne grænser at kende, hvilket medfører at hun bryder kontakten til familien, dette kan også anskues som et progressivt narrativ. Der er også dele af Milles narrativ der er regressive. Eksempelvis, da Mille forsøger, ikke at være sammen med flere mænd, er der faktorer der medvirker til at hendes mål ikke bliver opnået. Gennemgående i analysen er der blevet belyst, hvordan Milles narrative fortælling, begrænser og styrker hendes måde at leve på.

---

5 Diskussion

I dette afsnit vil der være fokus på problemformuleringens anden del, hvilke dele af narrativ terapi, der kan være anvendelig ift. at et incestoffer som Mille, får etableret eller genetableret interpersonelle relationer, samt en sammenhængende selvfølelse. Som tidligere nævnt (jf. afsnit 1.5) placerer den narrative terapi sig midt i kulturen, hvorved det er relevant, at diskutere hvilke diskurser, Milles narrative fortælling kan være influeret af. I slutningen af diskussionen, vil der være en mere generel diskussion af samfundets syn på seksuelle overgreb, hvorefter afsnittet rundes af med en validitetsdiskussion.

5.1 Hvordan er Milles narrativ influeret af samfundsdiskurser?

For at kunne diskutere hvordan Milles narrativ er influeret af samfundsdiskurser, er jeg nødt til at definere hvad jeg forstå ved en diskurs. En diskurs kan betegnes som en bestemt måde at tale på, der udelukker andre talemåder. En diskurs er med til at opstille usynlige regler ift. hvad der kan ses, gøres og siges i bestemte sammenhænge. Diskurser indeholder både moral og magt, der ligger som en selvfølge i forskellige situationer. Den narrative praksis er med til at gøre op med selvfølgelighedsdiskurser. Dette gøres ved, at den narrative praksis udfolder diskurserne for, at finde alternative historier der giver et anderledes billede af et fænomen, emne eller et individ (Holmgren, 2010, p. 31). Hvordan den narrative praksis udfolder bestemte diskurser i samfundet, vil blive diskuteret i afsnit 5.2.

Ove Kaj Pedersen (2011, p. 171) taler om, at vi har bevæget os fra at være en velfærdsstat til at være en konkurrencestat. I velfærdsstaten blev selvrealisering brugt som et middel til demokrati, mens pligten til at kunne arbejde er en central værdi i konkurrencestaten. Dette medfører, at selvrealisering i konkurrencestaten, bliver brugt ift. arbejde frem for i et demokratisk øjemed (Brinkmann, 2009, p. 155). Det politiske ståsted i velfærdsstaten var mere kompenserende, i og med at mennesker blev hjulpet af det sociale system, hvis de ved egen styrke ikke kunne bidrage til fællesskabet. Konkurrencestatens politik er mere investerende, dvs. at de forsøger via den enkeltes arbejdsevne, at få dem til at deltage i fællesskabet (Brinkmann, 2012a,

---

p. 17). For at kunne begå sig i konkurrencestaten er man nødt til at forsøge, at udvikle sin identitet iht. den psykologiske teknik, praksis og viden, der er på området (Brinkmann, 2009, p. 162). En del af den psykologiske diskurs omkring tilværelsen i konkurrencestaten, omhandler selvudvikling og kompetencer, som ifølge Brinkmann (2009, p. 162) kan inddrages i en hård og blød diskurs. Den hårde diskurs omhandler målbarhed, tests, evidens og faglighed. Den bløde diskurs afspejler den humanistiske psykologi, omkring værdsættelse, selvrealisering, anerkendelse, innovation og kreativitet – fokus på at realisere individets indre potentialer (ibid., p. 162f). I konkurrencestaten må der helst ikke være nogen, der står udenfor arbejdsmarkedet. De mennesker der af den ene eller anden grund står udenfor arbejdsmarkedet, ville tidligere blive anskuet som et samfundsmæssigt eller socialt dilemma, mens det i nutidens konkurrencestat, anses som et individualpsykologisk problem (ibid., p. 164). I konkurrencestaten handler det derfor ikke om, at ændre de sociale betingelser, men derimod at ændre den enkelte gennem selvudvikling. Gennem selvudvikling skal der udvikles kompetencer som efterspørges i samfundet (ibid.). Opnåelse af en høj arbejdsformåen, indenfor den hårde konkurrencediskurs, sker i samspil med den bløde diskurs omhandlende selvudvikling (ibid.).

Mille kan siges at være fanget i konkurrencestatens logik. Der kan argumenteres for, at Mille klarer sig godt i den hårde samfundsdiskurs omhandlende faglighed. Hun er fagligt i stand til at præstere, klarer sig igennem en lang videregående uddannelse, men da hun kommer ud på arbejdsmarkedet går hendes narrativ fra en progressiv retning, til en mere regressiv fortælling. Mulige forklaringer herpå vil blive diskuteret senere. Som beskrevet i analysen (jf. afsnit 4.3.2) har Mille svært ved at passe ind på arkitektskolen, da det handler om andet end tests og faglighed. På arkitektskolen er der mere fokus på at være kreativ og skille sig ud fra mængden – der kan siges at være stort fokus på den bløde diskurs omhandlende, at individualisere Milles indre potentialer. Denne periode i Milles liv er meget forbundet med selvudvikling; "*[...] altså så det er sådan en form for terapi, det der at gå på den der skide skole ikke. Øhm, samtidig med at jeg aldrig rigtig følte mig hjemme.*" (M, ll. 1396-1398). Perioden på arkitektskolen kan ses som en selvudviklingsproces, hvor Mille skal findes sig selv; "*[...] har jeg et projekt med min psykolog, der handler om at jeg skal vise hvem jeg er, og det gør jeg bl.a. via mine projekter [...]*" (M, ll. 1389-1391). Som beskrevet i analysen (jf. afsnit 4.3)

---

bliver Mille færdig som arkitekt, og kommer ud i sit første job, men hun bliver sygemeldt kort tid efter pga. mobning på arbejdspladsen. Den selvudviklingsproces som Mille har været igennem på arkitektskolen, falder helt til jorden, da hun starter i arbejde;

"[...] så er der ingenting tilbage, overhovedet, fordi at jeg bliver som en grøntsag, jeg kan slet ikke, jeg kan ikke huske noget, altså, det er ligesom om hele traumet (griner let) ligesom bare, for fuld drøn, får plads der i 2010, altså, eller 2002, altså, at det er alt, og jeg ligger fuldstændig ned [-] og der ikke mere tilbage i mig [...]" (M, ll. 2109-2114).

Der kan være flere grunde til, at mobningen tager hårdt på Mille. Det kan bl.a. diskuteres op imod en anden diskurs, der hænger i konkurrencestaten – sundhedsdiskursen. Sundhedsdiskursen er med til at dele samfundet op i to lejre. Den ene lejr er bestående af mennesker der ikke kan eller vil arbejde, fordi de er syge eller usunde, og den anden lejr som består af dem, der vil og kan arbejde (Brinkmann, 2012a, p. 16). Vi lever i et samfund, hvor det er ilde set at indeholde egenskaber eller træk, der truer driftigheden eller sundheden, hvilket medfører at grænsen for psykisk normalitet bliver indsnævret (ibid., p. 18). Mille kan siges at indeholde træk eller egenskaber der truer sundheden, da hun ud fra sit barndoms- og tilknytningsmæssige udgangspunkt er mere udsat. I citatet beskriver hun selv, at det er traumet der får plads i 2002, hvormed det kan antages, at der kommer elementer frem fra fortiden. I Brinkmanns terminologi, lever Mille ikke i en velfærdsstat, hvor hun modtager hjælp af det sociale system når hun ikke har styrken til at bidrage til fællesskabet. Derimod lever hun i en konkurrencestat, hvor hendes arbejdsevne er afgørende for hendes deltagelse i fællesskabet.

Brinkmann (2012, p. 262) pointerer, at det ifølge lovgivningen er vanskeligt at hjælpe mennesker der har det rigtig svært, hvis ikke de er diagnosticeret med en lidelse. Det at få sin lidelse bekræftet af systemet, kan være altafgørende for nogle klienter, da det kan influere på individets økonomiske situation (ibid.). For at modtage sociale ydelser i Danmark kræves det, at klienten påtager sig ejerskabet af sine problemer – problemet eller problemerne bliver hermed individualiseret (ibid.,

---

p. 269). Inspireret af denne tankegang kan det diskuteres, hvorvidt Mille er fanget i den danske lovgivning, da hun ikke ønsker at påtage sig ejerskabet af sine problemer;

"[...] det er bare vigtigt for mig også, at der er plads til det her med at det ikke bare fordi, jeg ikke selv har gjort nok eller et eller andet, at jeg er havnet på en evig kontanthjælp resten af mine dage [...]" (M, ll. 2530-2533).

Her pointerer Mille, at det er vigtigt for hende, at det ikke er pga. hende selv at hun forbliver på kontanthjælp. Derimod argumenter Mille for, at der i samfundet findes en meningsløshed og uretfærdighed, der ikke kan individualiseres;

"[...] jeg har i hvert fald, den indstilling at øhm, der findes ondskab, og der findes uretfærdighed, og der findes/: Der sker ting som ikke har nogen mening [...] der bliver nødt til også og være plads til meningsløsheden, altså jeg kan simpelthen ikke se hvad meningen er med, og tage et barn og fjerne dens sjæl, for det var det de gjorde, da jeg blev født. [...]" (M, ll. 2464-2467; 24-70-2473).

Hvis man slår op i ICD-10, findes der bagi en oversigt over; "Other conditions from ICD-10 often associated with mental and behavioural disorders". Dette er en liste over andre tilstande, som er associeret med psykiske lidelser, der ikke udgør en diagnose. Mille kan siges at falde ind under kategorien Z61, som er problemer der er relateret til negative oplevelser i barndommen. I denne kategori, er der flere underkategorier bl.a. Z61.4. Denne kategori omhandler problemer, der er relateret til seksuel misbrug af børn, begået af en person indenfor den primære omsorgsgruppe (WHO, 1994, p. 242). Mille er iht. min viden omkring hende, ikke diagnosticeret med nogen psykisk lidelse. Ift. at modtage hjælp fra systemet, kan det diskuteres om det er muligt at placere hende på en diagnostisk hylde, pga. hendes adfærdsformer eller "symptomadfærd". Mille udtrykker selv, ift. det samfundsmæssige system;

"[...] der medfølger der, alt mulig skidt og lort fra deres side, og da har jeg det svært hvis [-] altså, at da er det uretfærdigt. Der er ikke nogen vej for mig, eller hvad hedder det, der er ikke lige nogen kasse, der jeg sådan rigtig kan [-] falde i." (M, ll. 2535-2539).

Mille fortæller, at hun ikke passer ind i nogen kasse i systemet. På den ene side kan det anskues som en god ting. Ifølge Brinkmann (2012, p. 20) findes en patologiserings-tendens i den vestlige verden, der medfører at mange adfærdsformer klassificeres med en diagnose – hvor de faktisk i virkeligheden, er udtryk for adaptive strategier ift. betingelser i miljøet. På den anden side er Mille stadig influeret af de magtfulde mekanismer, der er på spil i det danske samfund, selvom det ikke er muligt at stille en diagnose. Eksempelvis bliver hun mødt af den generelle mistillid, der udspiller sig i det sociale system overfor de mennesker der er udiagnosticerede, men stadig hævder at de er "syge" og derfor ikke kan være til rådighed på arbejdsmarkedet (Mik-Meyer, 2012, p. 270).

Den vestlige kultur, som Mille er indlejret i, er præget af forskellige normer og værdier, samt strukturelle forhold såsom lovgivningen og den biomedicinske diskurs. I vores samfund udgør forskellige grupper en bestemt magt. Det at vi i konkurrencestaten er præget af en biomedicinsk diskurs, gør at lægerne har en større formel magt, end eksempelvis sagsbehandlere (ibid., p. 269f). På denne baggrund kan der stilles spørgsmål ved hvorvidt, det er sværere for Mille at modtage hjælp af systemet, når det ikke er muligt at sætte en medicinsk diagnose på, hvorfor hun er ude af stand til at arbejde. Mille falder ind under gruppen, andre tilstande der er associeret med psykiske lidelser, hvilket ikke er en diagnose i sig selv. Der kan argumenteres for en mere dynamisk måde at forstå sygdom og sundhed på – at individet kan betegnes som syg, hvis ikke, det er i stand til at imødegå forandringer. Omvendt er man i stand til at gennemleve de forandringer livet byder på, kan man anskues som sund. Denne anskuelsesmetode, udfordrer de normaliserende og standardiserede tænkemåder (Brinkmann, 2012b, p. 283). Ud fra denne optik kommer lidelsen før diagnosen, dvs. at der tages udgangspunkt i klientens opfattelse, frem for medicinernes. Derudover er det klientens evne til at sætte nye normer, eller overskride normer, der afgør hvorvidt de kan klassificeres som syge (ibid., p. 283f). Dette kan diskuteres op imod Milles værdier, da hun nævner;

"[...] det er jo ikke fordi at jeg er ulykkelig altså, tværtimod, jeg har faktisk et meget godt og rigt liv, hvis jeg bare kunne få fred fra det fucking system [-] fordi de tror de ved så meget bedre end jeg selv ikke, eller hvis systemet, det kunne jeg da godt ønske, og det er en del af mine værdier, det er at der er tillid til,

---

at mennesker ved hvad der er det bedste for dem selv [-]. [...]"
(M, ll.).

Milles største ønske er at få fred fra det samfundsmæssige system. Hun har ansøgt om at komme på førtidspension, men er blevet afvist, hvilket hun har valgt at anke (M, ll. 2214-2217). Mille giver udtryk for, at det er hårdt at være klient i det danske system;

"[...] det er enormt hårdt og være i systemet, fordi det er [-] tvang, jeg er blevet tvangsmedicineret, tvunget til det ene, det andet og det tredje og det fjerde og det har været så forfærdeligt [-] indtil [-] for et års tid siden [-] hvor jeg på et tidspunkt, gik det op for mig [-] det er, at systemet er til for systemets egen skyld, jeg kan ikke sige noget, jeg kan ikke gøre noget, jeg kan ikke få nogen eksperter indover, der kan få dem til og forstå en skid [...]" (M, ll. 2217-2224).

Mille nævner i ovenstående citat, at hun er blevet tvangsmedicineret og at hun generelt er blevet tvunget til noget hun ikke har haft lyst til. Mille bliver på et tidspunkt mødt af en sagsbehandler der siger; "*[...] Hold da op, det må godt nok være hårdt at være dig [...]*" (M, l. 2446f). Denne udtalelse vender op og ned på Milles verden, da hun bliver bevidst om, hvor hårdt hendes liv i virkeligheden er. Som diskuteret ovenfor har lægerne formelt mere magt, end fx sagsbehandlere. I og med at Mille benævner medicin kan det diskuteres, hvorvidt hendes problemer er forsøgt individualiseret for, at kunne behandle hende medicinsk. Dette kan være et eksempel på, hvor magtfuld den biomedicinske diskurs kan være. Fra en biomedicinsk diskurs synspunkt er problemet nødt til at findes inde i Mille for, at hun kan modtage hjælp.

Brinkmann (2011, p. 19) taler om den hjælpende hånd, som indebærer en person der gerne vil hjælpe, men samtidig en modtager der gør en indsats for at rejse sig op igen. Pointen er, at behandlere skal tro på individets muligheder. Troen på individet skal være til stede for, at klienten kan spejle sig heri, så det kan få en betydning for individets liv. Det er vigtigt at respektere individet, men i det danske samfund ses der er tendens til det modsatte, hvilket Brinkmann (2011, p. 19) kalder despekt. Det kan bl.a. komme til udtryk ved, at de hjælpesystemer der findes i konkurrencestaten,

---

stiller krav til de mennesker, der befinder sig i vanskeligheder som de ikke er i stand til at leve op til. Brinkmann (2011, p. 19) nævner to faldgruber. Den ene er, at man risikerer at sparke til et individ der i forvejen ligger ned, hvilket fører til hjælpeløshed. Den anden er, faren for at gøre folk til ofre eller klienter, ved at ae dem for meget – hvilket desuden medfører en svækket handlekraft og tro på fremtiden. Det handler derfor om, at finde respektbalancen i arbejdet med mennesker, hvilket ikke kan ske igennem diagnosesystemer og manualer. Tværtimod er det et spørgsmål om menneskelig dømmekraft og erfaring (Brinkmann, 2011, p. 19). Mille oplever at det er forfærdeligt, at være i systemet. På baggrund heraf kan det diskuteres, hvorvidt Mille er blevet mødt med en hjælpende hånd, som har givet hende mod på at rejse sig op igen? Ifølge det seneste citat kan det antydes, at der er blevet stillet krav til Mille, som hun ikke har været i stand til at honorere, hvilket kan medvirke til at det er svært for Mille at rejse sig op igen. Sagsbehandleren som Mille mødte, kan siges at have givet Mille en håndsækning. I processen igennem systemet, har der været flere forhold, der kan have indvirket på, at denne håndsækning ikke har hjulpet Mille til at rejse sig op igen, heriblandt den biomedicinske diskurs.

5.2 Hvordan kan narrativ terapi anvendes i forhold til en person som Mille?

Mille har været igennem et intensivt terapiforløb, hvor hun bl.a. har arbejdet med, at mærke sig selv og sine egne grænser, hvilket betyder at terapi har haft en indvirkning på Milles narrative livshistorie. Jeg er ikke bekendt med, hvilken terapiform Mille har været igennem, men i det følgende vil jeg forsøge at diskutere, hvordan en narrativ terapiform ville kunne blive forsøgt anvendt, ift. en person som Mille. I det narrative interview jeg har foretaget med Mille, er der forskel på hvilke narrative fortællinger, der har været dominerende i de forskellige faser i hendes liv. Jeg vil forsøge på at drage eksempler ud fra empirien for, at illustrere hvordan det kan forstås ud fra en narrativ terapeutisk vinkel.

I den narrative terapi anvendes eksternalisering, som der er redegjort for i afsnit 2.5. I følge Brinkmann (2012, p. 235) kan eksternalisering stå i kontrast til den dominerende diagnosticerende og individualiserende kultur, som forestiller at være selvets indre egenskaber. Eksternalisering kan hjælpe til at skille personen fra

---

problemet, hvormed problemet, findes udenfor personen frem for indeni (ibid., p. 235f). Problemet er både en diskursiv formation, som gennem terapeutiske samtaler, kan ændre placering i individets livsfortælling, samtidig med at problemet er en pinefuld vanskelighed i individets liv. I en terapeutisk samtale vil der blive lagt vægt på positive relationer og værdier, der kan være en modstand mod problemet eller den dominerende fortælling (ibid., p. 236).

Individet vil altid forsøge, at forstå hvilken mening dets handlinger tillægges. Igennem fortolkning og brugen af metaforer forsøges, at opnå indsigt i den narrative fortælling. Ud fra et fænomenologisk synspunkt har et narrativ betydning for identiteten (Christensen, 2009, p. 148f). Hermed er det centralt, at der er en kohærens imellem fortid, nutid og fremtid, da en sammenhængende identitet er forbundet med en sammenhængende narrativ livsfortælling. I en terapeutisk session vil de problemer man møder, være forbundet med fragmenterede, regressive eller inkonsistente narrativer – hvor formålet med terapien er, at skabe et sammenhængende narrativ der har fokus på individuel progression (ibid., p. 149).

Igennem det narrative interview med Mille har jeg som interviewer fået et indblik i Milles personlige livsfortælling. Milles narrativer er med til at definere, hvem hun er som individ. Mille har igennem sit liv opbygget tynde konklusioner omkring sin identitet; "*[...] at jeg ikke regner med at jeg er noget værd [...] der er da ikke nogen der vil, holde af mig [...] stadigvæk er jeg jo den der totale pleaser*" (M, ll. 1056f; 1058; 1141). Det er tynde konklusioner, der vejer tungt i Milles selvopfattelse. Sagt på en anden måde kan disse konklusioner siges, at være den dominerende fortælling i Milles liv. Hvis en person som Mille kom i narrativ terapi, ville det være terapeutens opgave at forholde sig spørgende og nysgerrigt for, at medvirke til at Mille opnår en rigere historiefortælling. Terapeuten kan ifølge White (2006, p. 20f) som udgangspunkt spørge indenfor fire spørgsmålsområder. Det første område er *navngivelse*, såsom: Hvad vil du kalde dit problem? Hvad vil du kalde det, du slås med? Hvordan ser problemet ud? Det næste punkt handler om *effekt*; Hvad er effekten af problemet? Hvad får det dig til at gøre og sige? Hvad er effekten på dine relationer til andre? Hvad er effekten af dette problem på din relation til dig selv? Dernæst *evaluerer* man; Hvad synes du om, at problemet har den indflydelse på dine relationer og dit liv? Er der noget der er okay? Er der noget du ikke bryder dig om? Hvilken position indtager du ift. problemet? Og til slut, handler det om *begrundelse*;

Hvilke håb, ønsker og værdier støder problemet ind i, som er betydningsfulde for dig? Hvilken intention har problemet med dit liv, som går imod din egen intention med dit liv? Etc. I den narrative praksis, argumenteres der for, at der kun kan eksistere problemer, hvis der findes et ønske om, at tilstanden var en anden (ibid.). Alle disse typer spørgsmål, bruges til at adskille individet fra problemet. Når problemet er eksternaliseret, er det nemmere at arbejde med den foretrukne fortælling, der skaber en rigere historiefortælling for individet.

Milles konklusioner om at hun ikke er noget værd, at der ikke er nogen der nogensinde vil holde af hende, at det er hendes opgave at hjælpe andre og gøre dem tilfredse, er dominerende konklusioner. I det narrative interview giver hun udtryk for andre foretrukne landskaber. Når der i narrativ terapi tales om identitet, benyttes der en *landskabsmetafor*. Det er en geografisk metafor hvilket medvirker til, at identitet ikke opfattes som intrapsykisk, men derimod som et relationelt og diskursivt fænomen (Russell & Carey, 2007, 30f).

I skolealderen oplever Mille et foretrukket livs landskab, hvor en klassekammerats mor ser hende og komplimenterer hende; "[...] efter vi har spillet skuespil, så kommer hun hen og siger, "Ej hvor var jeg dygtig"." (M, ll. 705-707). Dette er en oplevelse som Mille bliver berørt af at tale om, da hun selv beskriver det som; "[...] jeg bliver jo bare meget, meget forskrækket, samtidig med at jeg blev enorm varm indeni [...]" (M, ll. 709-711). Det er et landskab, som gør Mille glad indeni samtidig med at det forskrækker hende, da det er noget hun ikke er vant til. I en narrativ terapeutisk sammenhæng kunne det være et emne, der blev dykket nærmere ned i for, at gøre hendes historiefortælling rigere og dermed reducere de tynde konklusioner.

For at ændre på Milles negative konklusioner om sig selv, kan genforfattende samtaler anvendes. Mille har været udsat for begivenheder i sit liv, som hun ikke kan ændre på, men måden hvorpå hun fortolker og opfatter disse begivenheder, har stor indflydelse på, hvilken effekt de har på hendes identitetsopfattelse. Fortællingslinjen, hvori begivenheden placeres, er ifølge Russel & Carey (2007, p. 62f) utrolig betydningsfuld når man skal undersøge, hvilken effekt begivenheden har haft i Milles liv. Fortællingslinjer er influeret af både begivenheder, relationer og magtrelationer (ibid.). Fokus i de genforfattende samtaler er, at mennesket er sammensat af flere historier og derfor ikke kan opsummeres til én fortælling. I

---

terapien vil der blive arbejdet med at forfatte fortællingslinjer, der hjælper Mille med at håndtere sine vanskeligheder (ibid., p. 63). Måden hvorpå Mille forholder sig til sine værdier, holdninger, drømme, hensigter og dedikerethed, former hendes handlinger, samt hendes måde at leve på. En måde at arbejde med de genforfattede samtaler kunne derfor være, at knytte Milles intentioner og drømme sammen med alternative fortællingslinjer, der er formet af unikke hændelser i Milles liv. Eksempelvis drømmer Mille om;

"[...] at jeg jo godt en eller anden dag kunne tænke mig og få en livsledsager hvis det var en der var god og sund og sådan noget, og jeg har været rigtig, rigtig bange for, at jeg, om jeg overhovedet kunne finde nogen øhm, som ikke var usunde og sådan noget øh og jeg aner ikke hvad jeg vil gøre, men jeg har nu en tro på, hvis jeg fandt en, jeg blev forelsket i, så ville det være en person der var sund [...]" (M, ll. 2614-2621).

Mille drømmer om, at finde en livsledsager, men samtidig frygter hun at hun ikke kan finde en person der er god for hende. De negative oplevelser eller begivenheder Mille har haft med sin eksmand, kan have dannet negative konklusioner som udløser frygten. I terapien kunne der arbejdes videre med unikke hændelser, som Mille ikke tidligere har tillagt nogen særlig betydning, hvorved de kan blive en del af hendes alternative fortællingslinje. Allerede på nuværende tidspunkt har Mille et håb eller tro på, at hun er i stand til at finde en partner, der vil være en sund relation for hende.

En anden del der er central i den narrative terapi, er andre menneskers påvirkning af den enkeltes selvopfattelse. Den genmedlemsgørende samtale i en narrativ terapeutisk sammenhæng bygger på tanken om, at identiteten skabes gennem relationen til andre mennesker. Der kan her trækkes på en *livsklub metafor*. Mille har en livsklub med forskellige medlemmer, der hver især har haft betydning for hvordan hun opfatter sig selv. De forskellige medlemmer i klubben har forskellig rangstatus, hvilket indvirker på Milles identitet (Russel & Carey, 2007, pp. 94-96). Igennem Milles livsfortælling bliver der nævnt forskellige mennesker, der har haft betydning for Mille og hendes identitet. I det følgende vil jeg forsøge at uddrage nogen af de vigtige relationer. Vigtige medlemmer fra Milles fortid, der har haft indvirkning på hendes identitet og selvopfattelse kan bl.a. være hendes venskabsrelationer; "[...] *Altså et eller andet sted, har vi været lige fucked up begge to [...]*" (M, l. 1570f).

Dette er en udtalelse om Milles veninde Dina som hun fik i gymnasietiden, hvor de bl.a. rejste sammen til Grækenland. Det der har været grundlæggende for Milles venskabsrelationer og kærlighedsrelation er, at de alle er kommet fra dysfunktionelle forhold, af den ene eller anden art. Dette er med til at skabe en identitet omkring det som Mille beskriver; "at være fucked up". Det er endvidere med til, at sætte Mille i en bås, hvor hun ikke kan være sammen med mennesker der kommer fra andre livsvilkår end hende selv; "*[...] altså jeg tror hun kom fra, fra lidt, for velfungerende hjem (griner) til at det skulle kunne fungere mellem mig og hende så ja. [...]*" (M, ll. 727-729). Hendes relationer kommer fra dysfunktionelle baggrunde hvilket kan siges, at være et ubevidst kriterium for Mille, i hendes valg af medlemmer. Hermed kan disse venskabsrelationer siges at have en høj rangstatus i Milles livsklub. Argumentet herfor kan være at de vejer tungt ift. hvordan Mille ser på sig selv som dysfunktionel, og ude af stand til at fungere sammen med medlemmer fra andre familiære baggrunde. I den terapeutiske sammenhæng kunne et af formålene med terapien være, at nedgradere, genforhandle eller ophæve nogle medlemskaber i Milles livsklub, fordi de medvirker til en negativ mening om Milles identitet (Russel & Carey, 2007, p. 104). Mille fortæller i interviewet, at hun har brudt kontakten til sin familie et par år efter at hun startede i terapi, da hun var 32 år gammel;

"[...] sidste gang jeg er i familien, er til min søsters fødselsdag, i februar måned, året efter, så der går lige et halvt års tid, hvor jeg prøver og være i det [...] noget af det værst tænkelige, det er jo egentlig og miste min familie [-] men øhm [-] da jeg så for alvor, at det går op for mig, hvor store omkostninger det har for mig[...]" (M, ll. 1820-1823).

Det tyder på at Mille i terapien, har valgt at ophæve medlemskabet med sin familie, da de har en negativ indflydelse på hendes liv og identitet. Selv beskriver hun at de har store omkostninger for hende. Noget af det der synes vigtigt for Mille er, at der skal være plads til hendes behov, at hun ikke længere kun vil indordne sig i familien; "*[...] jeg forsøger så og have mine egne behov [...] Jeg kan ikke være i familien og de skubber mig ud, fordi enten så makker jeg ret, så finder jeg min plads igen, eller også er der ikke plads [...]*" (M, ll. 1826; 1835-1837). Mille bryder med familien, hvilket giver hende lejligheden til at opgradere og styrke medlemskabet til sin datter;

"[...] altså da begynder jeg og lære, og være i ligeværdige relationer, og jeg lærer egentlig at være den uligeværdige, altså [-] ift. min datter, og tage ansvaret for hende [-] og også lade hende komme tæt på mig, og omvendt [...]" (M, ll. 2086-2090).

Det fællesskab som Mille får opbygget med sin datter er et hun bevidst vælger til, hvilket kan medvirke til at Mille opnår større agenthed i sit liv, og troen på at hun kan. Det synes vigtigt for Mille, at være en god mor for sin datter, da det er noget af det hun tillægger værdi. Igennem relations- og identitetsarbejde i terapien, genopretter Mille relationen til sit barn. Dette kan forstås som et foretrukket identitetslandskab for Mille. Igennem terapien kan de stilladserende samtaler, have haft afgørende betydning. Eksempelvis beskriver Mille, at terapeuten går helt ned, og arbejder med de basale ting; "*[...] hun er helt nede [-] hvordan snakker man med et barn? Hvad siger man? Hvad siger man ikke? Hvad skal jeg sige ift. hvad rigtige berøringer og forkerte berøringer? [...]*" (M, ll. 2055-2058). Dette kan forstås som Milles zone for nærmeste udvikling, da hun er nødt til at lære alt fra bunden af, i og med at hun ikke har det med fra sin barndom.

Op igennem Milles liv hvor broderen har forgrebet sig på hende, har hun følt skyld og skam (jf. afsnit 4.1.4). Skyldfølelsen, samt følelsen af ikke at være noget værd, kan være influeret af den måde familien opfatter situationen på. Ift. Milles udsagn, har hendes mor udtrykt; "*[...] det er bare et udtryk for hans kærlighed [...]* *Min mor hun taler meget om, hvor meget Jan holder af mig og sådan noget altså [...]*" (M, ll. 638; 640f). Det at moderen ser broderens adfærd, som udtryk for hans kærlighed til Mille, kan indvirke på Milles identitetslandskab om at det er hendes skyld.

Noget der er meget brugt i narrativ terapi, er brugen af eksterne vidner som både kan være bestående af familie, venner eller fagpersoner (Russel & Carey, 2007, p. 115). Mille nævner, at det er vigtigt for hende at søsteren bekræfter hende i det der er foregået i hjemmet;

"[...] det er utrolig vigtigt, at der også er et vidne ikke, fordi ellers ville jeg have troet, at, det tror jeg, med jævne mellemrum, at det er mig der er sindssyg, at det er mig der har en fucked up hjerne, at jeg kan finde på alt det her [...]" (M, ll. 1958-1961).

Igennem søsterens bekræftelse kan Mille konkludere, at det ikke er inde i hende at der er noget galt, men at det derimod ligger i familien. Mille forsøger ligeledes, at eksternalisere skylden over på familien; "*[...] jeg holdt sådan 15 minutters oplæg inde på Christiansborg [-] øh, jeg iscenesatte simpelthen at jeg skulle ind og lægge en stor lort på Christiansborg, og det var og placere min familie derinde [...]*" (M, ll. 2321-2324). Dette kan ses både som en eksternalisering af problemet, da hun betegner problemet som "lorten", som hun skal placere et andet sted end inde i sig selv. Derudover kan det opfattes som, at Mille søger en validering fra omverdenen. Hertil benytter hun folketingsmedlemmerne, som en slags eksterne vidner, der kan bekræfte hende i fortællingen om, at det er familien der er problemet; "*[...] Jeg tror det var noget med [-4] og blive set eller sådan noget, altså ikke fordi det er mig der bliver set, men for at, "Hold nu kæft en fucked op familie" [...]*" (M, ll. 2350-2353). En vigtig del i Milles forsøg på, at skabe alternative fortællingslinjer, synes at være de kompetente mennesker Mille har været omgivet af;

"[...] hold nu kæft det gjorde ondt [-] samtidig med at der var et vidne, altså det her med, ikke at være alene [-] i smerten [-] var fantastisk, og så har jeg fandme været heldig og oplevet det med nogen rigtig, rigtig kompetente mennesker [-] hen af vejen senere også [-] så har bare kunnet været der i tingene sammen med mig [...]" (M, ll. 2449-2454).

Fagfolkene omkring Mille, bl.a. relationen til hendes terapeut, har været af afgørende betydning for hendes alternative identitetsfortælling; "*[...] det er absolut det mest betydningsfulde, det har været og have sådan en person [-6] øhm, som ikke giver slip [...]*" (M, ll. 2596-2598). Igennem hele Milles livsfortælling synes det at have været svært for hende, at dele private ting med andre mennesker. Hun finder sociale relationer der, ligesom hende selv, kommer fra dysfunktionelle baggrunde. En betydningsfuld indvirkning på Milles identitetslandskab er, at alle hendes relationer, falder fra, når hun åbner op; "*[...] der er ingen der kan rumme mig, altså fordi ligeså snart at jeg har fået bare lukket lidt op for posen, eller bare forsøgt lidt og [-] få noget nærvær [-] øh [-] så, så forsvinder de [...]*" (M, ll. 1989-1992). Udover terapien, begynder Mille i en selvhjælpsgruppe, hvor hun for første gang oplever, at personer ikke forlader hende, når hun deler ud af sig selv; "*[...] de er i hvert fald nogen, som betydningsfulde [-] relationer, det er dem jeg har øvet mig i at vise hvem*

---

jeg er, og de forsvandt ikke [...]” (M, ll. 2164-2166). Oplevelsen af at der er nogle relationer, der er stabile, som ikke forsvinder, kan have en positiv indvirkning i Milles forsøg på at genoprette nye interpersonelle relationer.

5.3 Samfundets syn på seksuelle overgreb

”Seksuelle overgreb er ikke en klinisk diagnose, et syndrom eller en sygdom, men en oplevelse som barnet i langt de fleste tilfælde deler alene med krænkeren; og som kan være en traumatisk og stigmatiserende oplevelse, en oplevelse af svigt, magtesløshed og hjælpeløshed, som er hæmmende for barnets potentielle udvikling” (Moesgaard, 2007, p. 43).

I afsnit 5.1 er det blevet diskuteret, at seksuelle overgreb ikke er en klinisk diagnose eller en sygdom. Derudover er der diskuteret, at vi lever i en konkurrencestat, hvor individualisme er i højsædet, men samtidig er vi dybt influeret af samfundets kulturelle opfattelse af os som individer. Seksuelle overgreb er et fænomen, der er svært at komme til livs, da det er noget barnet oplever alene med krænkeren. Igennem analysen er Milles narrative fortælling blevet fremlagt. Igennem teorier og empiriske udtalelser fremgår det hvordan bl.a. incesten har påvirket Milles udvikling, både ift. hendes selvfølelse og interpersonelle relationer. I dette afsnit vil der være en mere overordnet diskussion, om hvordan samfundet ser på seksuelle overgreb, og hvordan dette syn påvirker den daglige praksis i bl.a. daginstitutioner.

Pga. den store medieomtale omkring seksuelle overgreb, er frygten for pædofili sager steget og mistilliden, til især mandlige pædagoger, vokset (Back, 2013). Der kan være både fordele og ulemper forbundet med den store omtale af seksuelle overgreb. I kraft af den stigende omtale af problemet vokser frygten hos de enkelte individer i samfundet. Dette medfører bl.a. strammere lovgivninger og restriktioner på området. Mere end seks ud af ti børnehaver og SFO'er har etableret nye retningslinjer for, at minimere risikoen for pædofilianklager (Back, 2013). Nogle af de mest udbredte retningslinjer er, at pædagogerne ikke må være alene med børnene. Dette gør sig gældende i flere situationer, bl.a. når et barn skal hjælpes på toilettet eller have skiftet ble. I nogle institutioner gør disse regler sig kun gældende for de mandlige pædagoger. Derudover må døre ikke være lukkede i institutionerne, heller ikke når

---

barnet skal på toilettet. Institutionerne er overvågningsprægede, så det ikke er muligt at gemme sig nogen steder, hverken for børn eller voksne. Ift. den fysiske kontakt, mellem børnene og pædagogerne, er restriktionerne ligeledes blevet skærpet. Det kan fx omhandle, at sidde på skødet eller holde i hånd, hvor reglerne varierer ift. den enkelte institution (Leander, Munk & Larsen, 2012, p. 22f).

Undersøgelsen som Paradox Gruppen har lavet (jf. Leander, Munk & Larsen Fordelene, 2012) viser at otte ud af ti mandlige pædagoger, spekulerer over risikoen for, at blive anklaget for seksuelle overgreb mod børn. Hermed kan en af fordelene ved at der bliver lavet stammere regler og retningslinjer på området, medføre en større tryghed, især for de mandlige pædagoger (ibid., p. 21). Derudover kan det medføre en større tryghed for forældrene, at de ved at deres børn er i sikre hænder i institutionerne. Medieomtale og samfundsdebatter har en stor indvirkning på de skærpede retningslinjer, der forefinder i institutionerne i dag. En anden væsentlig faktor er forældrenes høje krav sætning til institutionerne (ibid., pp. 21; 27). Skærpede regler og retningslinjer medvirker til en beskyttelse af personalet i institutionerne, hvis der skulle opstå nogen former for mistro (ibid., p. 27f). Selvom alle disse regler og restriktioner kan synes at være fordelagtige for den institutionelle praksis, følger der altid faldgruber eller en bagside med når der opstilles regelsæt.

Mange børn i det postmoderne samfund opholder sig mange timer i institution, hver dag. Børn mellem tre og fem år bruger i gennemsnit 6,9 timer dagligt i institution (Andersen & Hestbæk, 1999 if. Hestbæk & Christoffersen, 2002, p. 16), derfor kan det diskuteres hvorvidt det har en positiv eller negativ indvirkning på børnenes udvikling, at de har begrænset nærkontakt med pædagogerne i løbet af en dag. Generelt kan det besværliggøre den pædagogiske omsorg, hvis en pædagog ikke må tage et barn op på skødet for at trøste det, hvis det har slået sig. Derudover kan der være nogle børn, der oplever det blufærdighedskrænkende at skulle besørge eller skifte tøj for åben dør. Generelt er der pga. dårlige normeringer, ikke ressourcer nok til, at der skal være dobbeltbemanding i daginstitutionerne (Leander, Munk & Larsen, 2012, p. 28). Ud fra et samfundsmæssigt synspunkt ses der større mistillid, end tillid i daginstitutionerne. Mistilliden kan have en negativ konsekvens, fx at knus og kram bliver mistænkeliggjort, hvilket generelt kan gå udover pædagogernes samvær med børnene. De børn der i hjemmet ikke modtager den fornødne fysiske

---

nærhed, kan lide under de nye retningslinjer i institutionerne, da den generelle omsorg bliver påvirket heraf (ibid., p. 31).

Hvert år bliver der indberettet 5-10 sager angående seksuelt misbrug i institutionerne, men i løbet af de seneste fem år, er der kun blevet fældet én dom (Back, 2013). Der ses en tendens til at de fleste grove seksuelle overgrebssager, finder sted indenfor familien og ikke blandt pædagogerne i institutionerne (Helweg-Larsen, 2000, p. 12). Det er samtidig disse sager, fx Tøndersagen, vi hører om i medierne, men det i institutionerne at reglerne bliver skærpet. Der kan argumenteres for, at det er det nemmere at kontrollere og opstille retningslinjer i institutionerne, da det foregår i det offentlige rum, mens det er sværere at kontrollere hvad der sker indenfor hjemmets fire vægge. Omvendt kan en af grundene til, at der er færre overgrebssager i institutionerne, netop være fordi at reglerne er skærpede på området.

Fordelene ved at fokuset er skærpet mht. seksuelle overgreb kan være, at der for børnene er tryghed forbundet med at komme i institutionerne. Et barn som Mille har eksempelvis aldrig gået i dagpleje eller børnehave, og hun beskriver det at komme i skole som;

"Altså jeg fik et frirum, ude af døren, altså fordi inden, jeg gik ikke i børnehave og sådan noget, så jeg var hele tiden sådan i hjemmeområdet ikke, så da fik jeg pludselig en helt anden verden, hvor jeg, hvor jeg så bare kunne blende ind." (M, ll. 469-473).

Mille beskriver skolen som et frirum, hvor hun kan blende ind. Det kan diskuteres om der med de nye skærpede retningslinjer i institutionen, ville blive sværere eller nemmere at spotte en pige som Mille, der mistrives i hjemmet. På den ene side ville en pige som Mille, kunne profitere af at komme i en institution, hvor der blev draget omsorg for hende. Med de skærpede retningslinjer ville det evt. blive sværere at opdage blå mærker eller andre bemærkelsesværdige tilstande, fordi den fysiske kontakt er indskrænket. På den anden side minimerer man risikoen for, at Mille bliver udsat for en grænseoverskridende adfærd i institutionen, da der er fokus på overvågning. Det kan desuden diskuteres om den mistillid, der synes at gøre sig gældende i institutionerne, medvirker til at det vil blive sværere for en pige som Mille, at differentiere mellem almindelig og grænseoverskridende adfærd.

Der kan både siges at være en god og en dårlig konsekvens af, at frygten for pædofili er steget. Fordelen kan bl.a. være, at der kommer et større fokus på problemet og dermed kan der evt. opdages flere sager, hvor der foregår seksuelle overgreb, af den ene eller anden art. Ulempen kan være, at grænsen mellem almindelig og grænseoverskridende adfærd, kan være svær at sætte, hvis almindelig adfærd også bliver mistænkeliggjort. Eksempelvis kan det være en fordel at være opmærksom på, at børn i 2-5 års alderen, udforsker deres seksualitet for derigennem at opbygge sociale følelser og senere seksuel aktivitet (jf. afsnit 2.3.5). Hvis denne naturlige adfærd, også bliver mistænkeliggjort, kan det være hæmmende for barnets naturlige udvikling.

5.4 Validitetsdiskussion

I den narrative psykologiske undersøgelse er materialet, der ligger til grund for analysen stærkt influeret af den person, der undersøger emnet. Den narrative undersøgelsesmetode, der er anvendt i dette speciale, kan derfor ses som en kontrast til den videnskabelige forskning, som stiler efter objektivitet og et analysemateriale, der kan undersøges uafhængigt af undersøgeren. Den viden eller information der udledes fra den narrative undersøgelse, kan derfor ikke ses som en objektiv definition af sandheden (Crossley, 2000, p. 103). Igennem specialet argumenterer jeg desuden for, at al virkelighed er subjektiv. Indenfor det kvalitative felt som den narrative forskning ligger under, kan der ikke arbejdes med begreberne repræsentativitet eller generaliserbarhed på samme måde, som indenfor den kvantitative forskning (ibid.). I dette speciale er udgangspunktet ideografisk, derfor kan det være svært at beskæftige sig med begrebet repræsentativitet, da der er taget afsæt i et enkelttilfælde (Plummer, 1995, p. 51). Formålet med specialet har ikke været, at lave et udtømmende studie ift. fænomenet incest, derimod har formålet været at forstå et enkelttilfælde – hvad det har betydet for Mille, at hun har været udsat for seksuelle overgreb af sin bror. I den narrative forskning er formålet netop at indsamle detaljerige informationer, som ikke kan adskilles fra kontekst. Det handler om, at gå i dybden med en bestemt oplevelse eller beretning i stedet for at foretage en generalisering (Crossley, 2000, p. 103f). Igennem specialet er det gjort klart, at Milles identitet eller selvopfattelse skal forstås i relation til helheden, hvilket bl.a. indebærer hendes familiære historie, samfundet, hendes værdier etc. Der er i specialet derfor forsøgt at gå i dybden med Milles

---

narrative fortælling, både igennem analysen og diskussionen. Konceptet validitet indenfor narrative undersøgelser bunder i, at jeg som forsker begrundet de valg jeg foretager, og at jeg anvender teorier der kan forsvares (Crossley, 2000, p. 104). For at understøtte de udledninger jeg laver igennem analysen og diskussionen, har jeg hele tiden forsøgt at bakke min argumentation op af Milles egne udsagn. Min argumentation producerer ikke en sikkerhed i, at det er sådan det forholder sig, men den producerer en sandsynlighed (ibid.). De udlægninger eller fortolkninger jeg kommer med i specialet, kan begrundes med at de er omfattende og sammenhængende, da de bliver belyst ud fra en historisk ramme. Milles narrative fortælling bliver belyst ud fra barndommen, ungdommen og voksenlivet. Derudover har jeg forsøgt at være troværdig og rimelig, ift. Milles fortælling. Hermed skulle Mille gerne være i stand til at genkende sig selv, når hun læser min udlægning af hendes fortælling. Min argumentation igennem specialet er forsøgt, at være i overensstemmelse mellem transskriptionen og det teoretiske begrebsapparat (ibid., p. 104f).

I specialet er det anvendt et narrativt interview til at indsamle det empiriske materiale. Det kan derfor være vigtigt, at gøre opmærksom på at fortællingen bliver fortalt i en dialog mellem Mille og jeg. Som der argumenteres for (jf. afsnit 3.1), vil Mille ikke opdigte et personligt narrativ der er tilpasset interviewsituationen, derimod er den narrative fortælling hele tiden til stede inde i Mille (McAdams, 1993, p. 20). Derfor er det stadig vigtigt, at være opmærksom på at jeg som interviewer, kan influere på de usagn Mille kommer med. Den narrative undersøgelsesmetode argumenterer netop for, at de narrative fortællinger er sensitive overfor konteksten, formen og indholdet i interviewsettingen (Crossley, 2000, p. 106).

I diskussionsdelen har jeg forsøgt at diskutere, hvordan en narrativ terapi kunne være anvendelig ift. en person som Mille. Det kan hurtig komme til at synes simpelt, at anvende en bestemt metode som fx narrativ terapi, derfor er det vigtigt at pointere, at det tager tid og øvelse at gøre sig fortrolig med de narrative teknikker (Russel & Carey, 2007, p. 106).

---

6 Afrunding

Indledende i specialet opstillede jeg følgende problemformulering;

Hvordan påvirker incest et barns udvikling i forhold til interpersonelle relationer og selvfølelse? Og hvilke dele af narrativ terapi kan være anvendelige i forhold til, at et incestoffer som Mille kan få etableret eller genetableret interpersonelle relationer, samt en sammenhængende selvfølelse?

Problemformuleringens første del er hovedsageligt forsøgt udforsket under afsnittene *teoretisk begrebsapparat og analyse*. I det teoretiske begrebsapparat gør jeg rede for teorier, der beskæftiger sig med, hvordan incest eller omsorgssvigt påvirker et barns udvikling iht. selvfølelse og interpersonelle relationer. Den viden jeg udleder gennem mit teoretiske begrebsapparat, forsøger jeg at anvende i analysen. Mit fokus i specialet er at belyse et enkeltstående tilfælde, derfor belyser jeg hvordan incest kan påvirke et barns udvikling igennem Milles narrative livshistorie. Noget af det jeg finder frem til i analysen er, at det familiemønster Mille er vokset op med, ud fra et tilknytningmæssigt synspunkt, kan have haft afgørende betydning for Milles personlighed og selvfølelse. Milles opvækst i en familie præget af incest og generel omsorgssvigt, kan være en af grundene til, at Mille oplever en selvfølelse der er tyngt af skam. Derudover kan miljøet have indvirket på Milles reducerede selvfølelse, skyldfølelse og selvbebrejdelse. Mille har igennem hele livet oplevet at have svært ved tætte og tillidsfulde relationer. Hendes venskaber bærer præg af, at hun skal være den lyttende, støttende og hjælpende, men hun er ikke i stand til at dele private sider af sig selv. Den Mille der bliver set af andre udefra, er en anden Mille end den hun selv ser indefra. Dette kan sandsynligvis hænge sammen med, at Mille har svært ved at indgå i, samt danne tætte og tillidsfulde relationer. På denne baggrund kan det opfattes som, at der aldrig er nogen der rigtigt har lært Mille at kende. Milles relationer kommer alle fra dysfunktionelle forhold. Dette kan hænge sammen med, at børn som Mille der vokser op i familier med incest, kan have svært ved at skabe relationer eller venskaber med andre børn, der lever i familier med andre regelsæt, hvilket indvirker på deres interpersonelle relationer. Opvæksten præget af incest har desuden haft indvirkning på Milles forudsætning for at være mor og etablere en tilknytning til sit barn. Overordnet kan det siges, at incesten har

---

medvirket til at Mille ikke har haft oplevelsen af en sammenhængende selvfølelse, men derimod en fragmenteret selvfølelse.

Den anden del af problemformuleringen er forsøgt undersøgt, under afsnittet *diskussion*. I specialet argumenterer jeg for, at et individs integritet, der befinder sig indenfor den humanistiske ramme, skal være udgangspunktet for analysen, men samtidig skal individet også forstås som positioneret igennem konkurrerende diskurser i samfundet. Nogle af de diskurser jeg vælger at tage fat på i diskussionen er sundhedsdiskursen og den biomedicinske diskurs. Her kommer jeg frem til, at Mille ud fra den biomedicinske diskurs skal finde problemet inde i hende selv for, at kunne modtage hjælp fra systemet. Ift. sundhedsdiskursen kan Mille siges at have tilknytningsmæssige træk og egenskaber med fra sin barndom og opvækst, som truer sundheden og hendes arbejdsevne. Dette medvirker til, at hun i konkurrencestaten har sværere ved at blive en del af fællesskabet, når hun ikke er i stand til at bidrage på arbejdsmarkedet. Disse hærgende diskurser i samfundet kan ligesom Milles opvækst, indvirke på hendes selvfølelse og hendes interpersonelle relationer.

Eksternalisering, som er en del af den narrative terapi, står i kontrast til den individualiserende og diagnostiske kultur, som er en del af den biomedicinske diskurs. Igennem Milles narrative fortælling har jeg forsøgt at demonstrere, hvordan eksternaliserende samtaler kan anvendes til, at placere problemet i familien frem for indeni Mille. Derudover er der forsøgt, at give et bud på hvordan de tynde konklusioner Mille har opbygget i sit liv såsom, at hun ikke er noget værd, vejer tungt i hendes selvopfattelse. Igennem foretrukne fortællinger kan der skabes en rigere historiefortælling, bl.a. gennem brugen af metaforer. Dele af den narrative terapi, såsom genforfattende samtaler og genmedlemsgørende samtaler, kan bruges til at skabe en sammenhængende selvfølelse hos Mille. I de genforfattende samtaler er der fokus på, hvordan Mille opfatter og fortolker forskellige begivenheder i sit liv, da fortolkningen indvirker på hendes identitetsopfattelse. Genmedlemsgørende samtaler har fokus på, at Milles identitet skabes gennem hendes relation til andre mennesker. Et af formålene med terapien kunne være at nedgradere, genforhandle eller ophæve nogle af de medlemskaber Mille har i sin livsklub – for herigennem at få etableret eller genetableret interpersonelle relationer.

---

7 Litteraturliste

Back, M. E. (2013). Stigende angst for pædofilianklage i danske daginstitutioner. *Institut for Kultur og Samfund*. Hentet ned d. 16.05.2014:

<http://cas.au.dk/aktuel/nyhed/artikel/stigende-angst-for-paedofilianklage-i-danske-daginstitutioner/>

Beitchman, J. H., Zucker, K. J., Hood, J. E., DaCosta, G., Akman, D. & Cassavia, E. (1992). A review of the long-term effects of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, Vol. 16.

Bowlby, J. (1994). En sikker base. Tilknytningsteoriens kliniske anvendelser. Nake, B. (Transl.). Frederiksberg: DET lille FORLAG

Bowlby, J. (1996). *At knytte og bryde nære bånd*. Nake, B. (Transl.). Frederiksberg: DET lille FORLAG

Bowlby, J. (1982). *Attachment and Loss*. 2. ed. USA: Basic Books.

Briere, J. N. & Elliot, D. M. (1994). Immediate and Long-Term Impacts of Child Sexual Abuse. *The Future of Children*, Vol. 4, Nr. 2.

Brinkmann, S. (2009). *Identitet. Udfordringer i forbrugersamfundet*. Århus N: Forlaget Klim.

Brinkmann, S. (2011). Respektbalancen. *Psykolog Nyt*, Nr. 19.

Brinkmann, S. (2010). Etik i en kvalitativ verden. In: Brinkmann, S. & Tanggaard, L., *Kvalitative metoder*, (Chap. 20). København: Hans Reitzels Forlag.

Brinkmann, S. (2012a). Patologiseringstesen: Diagnoser og patologier før og nu. In: Brinkmann, S., *Det diagnosticerede liv. Sygdom uden grænser*. Århus: Forlaget Klim.

Brinkmann, S. (2012b). Patologiseringens former: En kartografi over nutidens patologiseringsprocesser. In: Brinkmann, S., *Det diagnosticerede liv. Sygdom uden grænser*. Århus: Forlaget Klim.

Brügge, M. & Thomassen, N. (2007). *Grænselandet – Tøndersagen efterforsket*. Aschehoug Dansk Forlag A/S.

Carr, A. (1998). Michael White's narrative therapy. *Contemporary Family Therapy*. Human Sciences Press, Inc. Vol. 20, nr. 4.

Christensen, G. (2009). *Psykologiens videnskabsteori – en introduktion*. Frederiksberg C: Roskilde Universitetsforlag.

Ferrara, F. F. (2002). *Childhood Sexual Abuse. Developmental Effects Across the Lifespan*. USA: Wadsworth Group.

Freud, S. (1972). *Sigmund Freud. Psykoanalyse. Samlede forelæsninger*. Boisen, M. (Transl.). København: Hans Reitzels Forlag.

Gjerlufsen, L., Gjessing, S., Gynther, K., Høedt-Rasmussen, I., Nielsen, A. M. & Risgaard, J. (1999). Kriterier for filmvurdering. København: *Medierådet for Børn og Unge*.

Gram, M. (2000). Det seksuelle overgreb krænkerens profil. – Set i et teoretisk og behandlingsmæssigt perspektiv. Viby: Akademisk Forlag.

Helweg-Larsen, K. (2000). *Seksuelle overgreb mod børn i Danmark*. Statens Institut for Folkesundhed.

Helweg-Larsen, K., Schütt, N. M. & Larsen, H. B. (2008). Unges trivsel År 2008 – en undersøgelse med fokus på seksuelle overgreb og vold i barndom og tidlig ungdom. *Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet*.

Helweg-Larsen, K. Larsen, H. B. (2005). A critical review of available data on sexual abuse of children in Denmark. *Child Abuse & Neglect*. Nr. 29.

Hestbæk, A. D. & Christoffersen, M. N. (2002). Effekter af dagpasning – en redegørelse for nationale og internationale forskningsresultater. *Arbejdsrapport. Socialforskningsinstituttet*.

Hildebrand, E. (1983). Terapi af voksne kvinder, som har været ofre for incestuøse overgreb i barndommen. In. Backe, L., Leick, N., Merrick, J. & Michelson, N., *Incest. En bog om blodskam*. København: Hans Reitzels Forlag.

Holmes, J. (2003). *På sporet af den sikre base*. Nake, B. (Transl.). Frederiksberg: DET lille FORLAG.

Holmgren, A. (2007). Systemisk og narrativ terapi. In. Karpatschof, B. & Katzenelson, B., *Klassisk og modern psykologisk teori*. København K: Hans Reitzels Forlag.

Holmgren, A. (2010). *Fra terapi til pædagogik – en brugsbog i narrativ praksis*. København K: Hans Reitzels Forlag.

Imber-Black, E. (1993). *Secrets in Families and Family Therapy*. New York: Norton & Company, Inc.

Killén, K. (2012). *Omsorgssvigt. Praksis og ansvar*. Nake, B. (Transl.). 4. Ed. København: Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Interview. Introduktion til et håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.

Langdridge, D. (2007). *Phenomenological Psychology. Theory, Research and Method*. Pearson Education Limited, (Chap. 4+8).

Laplanche, J. (1990). *Nye fundamenter for psykoanalysen*. Reitan, R. (Transl.). Århus: Forlaget KLIM.

Leander, E. M. B., Munk, K. P. & Larsen, P. L. (2012). Retningslinjeundersøgelsen – en undersøgelse af retningslinjer til forebyggelse af dels seksuelle overgreb på børn, dels uberettiget mistanke mod personalet om seksuelle overgreb på børn i danske daginstitutioner og SFO'er. *Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet*.

Marner, T. (2005). *Breve til 'besatte' børn. Michael White & David Epstons narrativ familierapi. Manual til narrative breve*. København K: Frydenlund.

McAdams, D. P. (1993). *The stories we live by. Personal Myths and Making of the Self*. New York: William Morrow and Company, Inc.

Mik-Meyer, N. (2012). Min helt egen sygdom – Forhandling af sygdomsidentitet. In: Brinkmann, S., *Det diagnosticerede liv. Sygdom uden grænser*. Århus: Forlaget Klim.

Murray, M. (2008). Narrative Psychology. In: Smith, J. A., *Qualitative Psychology. A Practical Guide to Research Methods (2. Ed)*. London: SAGE Publications Ltd.

Moesgaard, K. L. (2007). Seksuelle overgreb mod børn. In: *Overgreb mod børn. Ser du noget? Gør du noget? Det Kriminalpræventive Råd*.

Olsen, O. A. & Køppe, S. (1985). *Sigmund Freud. Afhandlinger om seksualteori*. Andersen, L. Gesang, H. & Pedersen, O. (Transl.). København: Hans Reitzels Forlag.

Pedersen, O. K. (2011). *Konkurrencestaten*. København: Hans Reitzels Forlag.

Plummer, K. (1995). Life Story Research. In: Smith, J. A., Harré, R. & Langenhove, L. V., *Rethinking Methods in Psychology*. London: SAGE Publications Ltd.

Renvoize, J. (1982). *Incest. A family pattern*. London and Henley: Routledge & Kegan Paul.

Riber, K. & Lindvig, D. (2011). Narrativ og evidensbaseret behandling af komplekst traumatiserede mennesker. *Psyke & Logos*, Nr. 32.

Russel, S. & Carey, M. (2007). *Narrativ terapi. Spørgsmål og svar*. Silver, D. H. (Transl.). København: Hans Reitzels Forlag.

Schousboe, I. (2007). Tilknytning. In: Karpatschhof, B. & Katzenelson, B., *Klassisk og modern psykologisk teori*. København K: Hans Reitzels Forlag.

Sroufe, L. A., Carlson, E. A., Levy, A. K. & Egeland, B. (1999). Implications of attachment theory for developmental psychopathology. *Development and Psychopathology*, No. 11.

Strange, M. (1998). Når omsorg bliver til overgreb. Psykologisk forståelse af seksuelle overgreb på børn og unge. *Psykolog Nyt*. Nr. 23.

Walsh, K., Fortier, M. A. & DiLillo, D. (2010). Adult coping with childhood sexual abuse: A theoretical and empirical review. *Aggression and Violent Behavior*, Nr. 15.

White, M. (2006). *Narrativ teori*. Henriksen, O. L. (Transl.). København: Hans Reitzels Forlag.

White, M. (2008). *Kort over narrative landskaber*. Thornye, O. (Transl.). København K: Hans Reitzels Forlag.

WHO. (1994). *ICD-10. Classification of Mental and Behavioural Disorders. Clinical descriptions and diagnostic guidelines*. Geneva: World Health Organisation.

Zeuthen, K. (2003). Tilknytning, infantil seksualitet og seksuelle overgreb. *Psyke & Logos*, No. 24.

Zeuthen, K. (2006). Barnlig seksualitet og seksuelle overgreb på børn. In: Mehlbye, J. & Hammershøi, A., *Seksuelle overgreb mod børn og unge. En antologi om forebyggelse og behandling*. København: akf forlaget.